

**Valtiokonttorin
ehdotus valtion tilinpäätökseksi
varainhoitovuodelta 2023**

Valtiovarainministeriölle

Valtion talousarviosta annetun asetuksen 67 b §:n mukaisesti Valtiokonttori antaa ehdotuksen valtion tilinpäätökseksi liitteineen. Valtiokonttorin ehdotus valtion tilinpäätökseksi sisältää Valtiokonttorin johdon antaman sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuman.

Helsinki, Valtiokonttori 27 päivänä maaliskuuta 2024

Pääjohtaja

Liisa Räsänen

Toimialajohtaja

Lasse Skog

Sisältö

Valtiovarainministeriölle	1
1 Valtion tilinpäätös liitetietoineen vuodelta 2023	4
1.1 Valtion talousarvion toteutumalaskelma	4
Valtion talousarvion toteutumalaskelma osaston ja pääluokan tarkkuudella	4
Valtion talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä pääluokan tarkkuudella	6
Valtion talousarvion toteutumalaskelma osaston tai pääluokan, luvun ja momentin tarkkuudella	7
11. Verot ja veronluonteiset tulot	7
12. Sekalaiset tulot	8
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	10
15. Lainat	10
21. Eduskunta.....	11
22. Tasavallan presidentti.....	12
23. Valtioneuvoston kanslia	13
24. Ulkoministeriön hallinnonala	15
26. Sisäministeriön hallinnonala	18
27. Puolustusministeriön hallinnonala	20
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	21
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala.....	27
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala.....	32
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala.....	36
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala.....	39
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala.....	45
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	51
35. Ympäristöministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	53
36. Valtionvelan korot	54
Osastot ja pääluokat yhteensä	54
1.2 Valtion tuotto- ja kululaskelma	55
1.3 Valtion tase	56
1.4 Valtion rahoituslaskelma	58

Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus	59
Liite 2: Talousarvioon lisätalousarvioissa tehdyt muutokset.....	65
Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset.....	74
Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat varainhoitovuonna	75
Liite 5: Valtion rahoitustuotot ja -kulut.....	78
Liite 6: Valtion talousarviotaloudesta annetut lainat.....	79
Liite 7: Valtion käyttö- ja rahoitusomaisuusosakkeet ja -osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset.....	80
Liite 8: Valtion talousarviotalouden velan muutokset.....	84
Liite 9: Valtion talousarviotalouden velan maturiteettijakauma ja duraatio	85
Liite 10: Rahoituserät valtion taseessa.....	86
Liite 11: Valtion talousarviotalouden kassanpitotarve ja likvidit varat.....	87
Liite 12: Valtiontakaukset, -takuut sekä muut monivuotiset vastuut	88
Liite 13: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	96
Arviointi- ja vahvistuslausuma.....	100

1 Valtion tilinpäätös liitetietoineen vuodelta 2023

1.1 Valtion talousarvion toteutumalaskelma

Valtion talousarvion toteutumalaskelma osaston ja pääluokan tarkkuudella

Osaston numero ja nimi	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	51 685 163 578,48	63 883 126 000	63 459 926 804,24	-423 199 195,76	99
12. Sekalaiset tulot	6 710 640 006,90	7 038 928 000	17 152 196 046,90	10 113 268 046,90	244
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	1 632 642 823,74	2 002 088 000	2 017 082 783,41	14 994 783,41	101
15. Lainat	11 542 522 111,68	10 320 270 000	12 989 398 097,45	2 669 128 097,45	126
OSASTOT YHTEENSÄ	71 570 968 520,80	83 244 412 000	95 618 603 732,00	12 374 191 732,00	115

Pääloukan numero ja nimi	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Määrärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö 2023 (pl. Peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
21. Eduskunta	129 688 021,32	137 097 000	131 499 770,02	7 628 022,95	139 127 792,97	-2 030 792,97	8 364 204,71	145 461 204,71	138 863 974,73	7 628 022,95
22. Tasavallan presidentti	23 521 886,24	40 047 000	20 389 372,03	16 955 537,99	37 344 910,02	2 702 089,98	14 192 401,77	54 239 401,77	34 581 773,80	16 955 537,99
23. Valtioneuvoston kanslia	668 782 230,83	584 735 000	211 368 731,13	369 691 156,03	581 059 887,16	3 675 112,84	664 651 532,77	1 249 386 532,77	523 473 429,65	378 053 570,23
24. Ulkoministeriön hallinnonala	1 377 938 480,73	1 343 735 000	1 040 778 429,83	295 990 368,62	1 336 768 798,45	6 966 201,55	446 428 733,42	1 790 163 733,42	1 415 859 999,78	354 163 763,58
25. Oikeusministeriön hallinnonala	1 052 796 878,79	1 120 744 000	998 758 940,72	132 700 939,08	1 131 459 879,80	-10 715 879,80	144 908 645,65	1 265 652 645,65	1 143 667 586,37	132 700 939,08
26. Sisäministeriön hallinnonala	1 948 589 770,93	2 559 345 000	1 903 336 296,90	519 446 542,44	2 422 782 839,34	136 562 160,66	654 398 268,00	3 213 743 268,00	2 238 973 787,19	836 935 262,35
27. Puolustusministeriön hallinnonala	4 254 900 389,76	6 401 265 000	3 843 180 880,28	2 294 617 263,64	6 137 798 143,92	263 466 856,08	2 969 951 030,30	9 371 216 030,30	5 066 178 623,00	3 742 525 551,22
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	32 840 616 659,42	34 226 098 000	33 764 088 666,81	285 969 939,30	34 050 058 606,11	176 039 393,89	10 814 984 602,73	45 041 082 602,73	34 411 372 127,95	365 115 917,13
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	7 628 156 615,38	7 780 147 000	7 469 526 335,91	152 089 184,71	7 621 615 520,62	158 531 479,38	246 924 414,98	8 027 071 414,98	7 669 946 638,15	182 373 182,59
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 955 195 440,91	2 720 493 000	1 911 653 970,19	704 712 931,39	2 616 366 901,58	104 126 098,42	1 026 410 905,71	3 746 903 905,71	2 484 815 060,56	1 122 892 569,75
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 829 240 980,25	3 553 502 000	2 744 026 604,38	830 586 997,55	3 574 613 601,93	-21 111 601,93	1 233 838 164,27	4 787 340 164,27	3 691 700 256,98	1 042 768 970,52
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	2 885 756 627,85	3 853 536 000	2 825 479 685,65	477 634 720,34	3 303 114 405,99	550 421 594,01	795 404 243,73	4 648 940 243,73	3 393 340 336,99	540 849 372,54
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	15 452 951 513,91	16 213 676 000	15 321 034 858,79	583 825 641,59	15 904 860 500,38	308 815 499,62	824 025 690,94	17 037 701 690,94	15 687 888 432,98	796 164 377,36
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	372 708 524,92	374 232 000	181 924 213,65	191 055 309,26	372 979 522,91	1 252 477,09	295 843 492,39	670 075 492,39	369 923 508,23	280 594 828,26
36. Valtionvelan korot	840 266 997,21	2 335 760 000	2 322 802 528,65		2 322 802 528,65	12 957 471,35		2 335 760 000,00	2 322 802 528,65	
PÄÄLUOKAT YHTEENSÄ	76 261 111 018,45	83 244 412 000	74 689 849 284,94	6 862 904 554,89	81 552 753 839,83	1 691 658 160,17	20 140 326 331,37	103 384 738 331,37	80 593 388 065,01	9 799 721 865,55
Osastot yhteensä	71 570 968 520,80	83 244 412 000			95 618 603 732,00					
Pääloukat yhteensä	76 261 111 018,45	83 244 412 000			81 552 753 839,83					
VARAINHOITOVUODEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 690 142 497,65	0			14 065 849 892,17					
Edellisen varainhoitovuoden lopun kumulatiivinen yli-/alijäämä	-15 297 036 353,85				-19 987 178 851,50					
Varainhoitovuoden yli-/alijäämä	-4 690 142 497,65				14 065 849 892,17					
VARAINHOITOVUODEN LOPUN KUMULATIIVINEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-19 987 178 851,50				-5 921 328 959,33					

Valtion talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä pääluokan tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)						
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä	
23.Valtioneuvoston kanslia	0	1 300 000	0	1 300 000	0	1 300 000	1 300 000	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		1 300 000	0	1 300 000	0	1 300 000	1 300 000	0	0	0	0	0	0	0
24.Ulkoministeriön hallinnonala	4 467 710	815 673	0	815 673	220 731	594 942	0	417 329	482 841	353 128	191 481	518 247	1 545 697	
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 467 710							417 329	429 571	291 489	133 644	470 262	1 324 967	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		815 673	0	815 673	220 731	594 942	0	0	53 270	61 639	57 837	47 985	220 731	
26.Sisäministeriön hallinnonala	469 600	0	0	0	0	0	0	32 707	126 430	210 000	72 129	0	408 559	
Aikaisempien vuosien valtuudet	469 600							32 707	126 430	210 000	72 129	0	408 559	
27.Puolustusministeriön hallinnonala	14 536 091	3 328 081	2 659 866	5 987 947	2 352 683	3 635 264	3 696 773	1 900 733	3 601 809	2 026 891	1 330 217	3 712 952	10 671 870	
Aikaisempien vuosien valtuudet	14 536 091							1 598 035	2 348 286	1 705 242	1 068 371	3 499 985	8 621 885	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		3 328 081	2 659 866	5 987 947	2 352 683	3 635 264	3 696 773	302 697	1 253 523	321 649	261 846	212 967	2 049 985	
28.Valtiovarainministeriön hallinnonala	365 565	14 586 000	35 108	14 621 108	14 911	14 606 197	0	30 621	6 333	0	0	216 000	222 333	
Aikaisempien vuosien valtuudet	365 565							15 710	6 333	0	0	216 000	222 333	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		14 586 000	35 108	14 621 108	14 911	14 606 197	0	14 911	0	0	0	0	0	
29.Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	3 670 251	628 157	2 020	630 177	630 077	101	0	428 158	442 472	384 967	257 635	318 138	1 403 212	
Aikaisempien vuosien valtuudet	3 670 251							414 575	352 086	234 757	110 301	79 867	777 011	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		628 157	2 020	630 177	630 077	101	0	13 582	90 386	150 210	147 334	238 271	626 201	
30.Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	5 413 764	1 778 956	36 102	1 815 058	1 173 277	641 781	441 323	267 413	496 928	360 327	290 252	368 243	1 515 750	
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	5 413 764							228 361	195 893	112 921	63 083	79 937	451 835	
- korkotuki- tms. valtuudet	3 310 729							33 236	34 000	33 000	32 000	78 000	177 000	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet, josta		1 778 956	36 102	1 815 058	1 173 277	641 781	441 323	39 051	301 035	247 406	227 168	288 306	1 063 916	
- korkotuki- tms. valtuudet		250 000	0	250 000	72 212	177 788	0	83	2 000	1 900	1 800	2 700	8 400	
31.Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	5 077 153	267 690	1 172 345	1 440 035	339 318	1 100 717	1 100 294	633 209	433 972	298 207	195 836	449 323	1 377 338	
Aikaisempien vuosien valtuudet	5 077 153							459 742	318 980	273 300	182 434	436 012	1 210 727	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		267 690	1 172 345	1 440 035	339 318	1 100 717	1 100 294	173 468	114 992	24 907	13 401	13 311	166 611	
32.Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	10 410 352	35 511 385	1 403 726	36 915 111	9 037 098	27 878 012	1 173 519	1 226 116	1 178 688	646 895	478 779	959 480	3 263 842	
Aikaisempien vuosien valtuudet	10 410 352							863 998	551 561	285 093	118 504	625 617	1 580 776	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet, josta		35 511 385	1 403 726	36 915 111	9 037 098	27 878 012	1 173 519	362 118	627 127	361 802	360 274	333 863	1 683 066	
- korkotuki- tms. valtuudet		33 008 400	0	33 008 400	7 420 912	25 587 488	0	78 608	130 081	57 167	35 003	174 034	396 285	
35.Ympäristöministeriön hallinnonala	53 950	10 000	0	10 000	0	10 000	0	2 253	427	5 830	19 910	19 910	46 077	
Aikaisempien vuosien valtuudet	53 950							2 253	427	5 830	19 910	19 910	46 077	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		10 000	0	10 000	0	10 000	0	0	0	0	0	0	0	
PÄÄLUOKAT YHTEENSÄ	44 464 437	58 225 942	5 309 167	63 535 109	13 768 094	49 767 015	7 711 909	4 938 539	6 769 902	4 286 246	2 836 237	6 562 293	20 454 678	
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	44 464 437							4 032 711	4 329 569	3 118 633	1 768 377	5 427 591	14 644 169	
- korkotuki- tms. valtuudet	3 310 729							33 236	34 000	33 000	32 000	78 000	177 000	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet, josta		58 225 942	5 309 167	63 535 109	13 768 094	49 767 015	7 711 909	905 827	2 440 333	1 167 613	1 067 861	1 134 703	5 810 509	
- korkotuki- tms. valtuudet		33 258 400	0	33 258 400	7 493 124	25 765 276	0	78 691	132 081	59 067	36 803	176 734	404 685	

Valtion talousarvion toteutumalaskelma osaston tai pääluokan, luvun ja momentin tarkkuudella

11. Verot ja veronluonteiset tulot

Osaston, luvun ja momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %	
11	VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	51 685 163 578,48	63 883 126 000	63 459 926 804,24	-423 199 195,76	99
11.01	Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	19 238 678 596,90	31 383 000 000	31 550 919 556,30	167 919 556,30	101
11.01.01	Ansio- ja pääomatuloverot	12 784 019 782,20	24 372 000 000	24 589 546 493,69	217 546 493,69	101
11.01.02	Yhteisövero	5 538 201 117,59	5 739 000 000	5 746 308 085,91	7 308 085,91	100
11.01.03	Korkotulojen lähdevero	15 265 100,39	50 000 000	45 645 093,11	-4 354 906,89	91
11.01.04	Perintö- ja lahjaverot	901 192 596,72	1 222 000 000	1 169 419 883,59	-52 580 116,41	96
11.04	Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	22 403 636 068,45	22 985 600 000	22 543 733 097,11	-441 866 902,89	98
11.04.01	Arvonlisävero	21 321 760 311,73	21 851 000 000	21 404 692 530,20	-446 307 469,80	98
11.04.02	Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero	875 365 499,31	921 000 000	920 830 319,81	-169 680,19	100
11.04.03	Apteekkivero	206 510 257,41	213 600 000	218 210 247,10	4 610 247,10	102
11.08	Valmisteverot	7 338 073 220,27	7 221 000 000	7 092 317 763,48	-128 682 236,52	98
11.08.01	Tupakkaverot	1 115 461 061,29	1 215 000 000	1 156 229 724,52	-58 770 275,48	95
11.08.04	Alkoholijuomaverot	1 497 457 849,39	1 475 000 000	1 463 058 148,12	-11 941 851,88	99
11.08.05	Virvoitusjuomaverot	220 258 959,76	213 000 000	219 040 710,09	6 040 710,09	103
11.08.07	Energiaverot	4 488 409 602,58	4 302 000 000	4 238 883 419,06	-63 116 580,94	99
11.08.08	Eräiden juomapakkausten valmisteverot	16 485 747,25	16 000 000	15 105 761,69	-894 238,31	94
11.10	Muut verot	2 583 185 621,81	2 171 000 000	2 136 497 314,13	-34 502 685,87	98
11.10.03	Autoverot	488 369 660,62	397 000 000	378 045 822,88	-18 954 177,12	95
11.10.05	Varainsiirtoverot	936 399 468,20	646 000 000	608 766 073,59	-37 233 926,41	94
11.10.06	Arpajaisverot	46 112 583,73	60 000 000	56 280 901,04	-3 719 098,96	94
11.10.07	Ajoneuvoverot	1 108 069 624,90	1 060 000 000	1 086 923 885,42	26 923 885,42	103
11.10.08	Jäteverot	4 234 284,36	8 000 000	6 480 631,20	-1 519 368,80	81
11.19	Muut veronluonteiset tulot	121 590 071,05	122 526 000	136 459 073,22	13 933 073,22	111
11.19.04	Eräät viestinnän maksut	29 609 168,75	30 312 000	30 399 854,10	87 854,10	100
11.19.05	Eräät liikenteen maksut	16 862 837,11	23 438 000	23 645 035,43	207 035,43	101
11.19.06	Väylämaksut	51 736 967,58	45 000 000	48 923 591,01	3 923 591,01	109
11.19.09	Muut verotulot	12 069 660,53	9 465 000	19 272 421,20	9 807 421,20	204
11.19.10	Sähkö- ja maakaasuverkkomaksut ja Perämeren tuulivoima-alueella perittävä tuulivoimamaksu	5 402 233,02	5 230 000	5 339 198,18	109 198,18	102
11.19.11	Rahoitusvakausviraston hallintomaksut	3 373 174,06	6 248 000	5 964 451,98	-283 548,02	95
11.19.12	Säteilytoimintaverot	2 536 030,00	2 833 000	2 914 521,32	81 521,32	103

12. Sekalaiset tulot

Osaston, luvun ja momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
12 SEKALAISET TULOT	6 710 640 006,90	7 038 928 000	17 152 196 046,90	10 113 268 046,90	244
12.23 Valtioneuvoston kanslia	3 947,99	50 000	24 786,00	-25 214,00	50
12.23.99 Valtioneuvoston kanslian muut tulot	3 947,99	50 000	24 786,00	-25 214,00	50
12.24 Ulkoministeriön hallinnonala	24 157 500,53	16 028 000	35 985 339,08	19 957 339,08	225
12.24.20 Tiede- ja kulttuuri-instituuttiinstituteijien vuokratulot	1 008 400,20	1 005 000	821 996,60	-183 003,40	82
12.24.99 Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	23 149 100,33	15 023 000	35 163 342,48	20 140 342,48	234
12.25 Oikeusministeriön hallinnonala	161 045 946,88	165 666 000	162 900 089,36	-2 765 910,64	98
12.25.10 Tuomioistuintulot	37 333 277,69	44 860 000	38 996 521,10	-5 863 478,90	87
12.25.14 Oikeusapumaksutulot		3 911 000	3 635 990,02	-275 009,98	93
12.25.15 Yleisen edunvalvonnan tulot	28 747 310,80	30 144 000	29 148 185,22	-995 814,78	97
12.25.20 Ulosottomaksut	91 444 253,11	84 000 000	88 562 984,72	4 562 984,72	105
12.25.21 Korot ulosoton säilytettävänä olevista varoista	353 906,02	1 000		-1 000,00	
12.25.99 Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	3 167 199,26	2 750 000	2 556 408,30	-193 591,70	93
12.26 Sisäministeriön hallinnonala	36 895 838,13	98 711 000	131 449 704,45	32 738 704,45	133
12.26.98 EU:lta saatavat tulot	30 774 636,04	96 611 000	96 554 507,35	-56 492,65	100
12.26.99 Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	6 121 202,09	2 100 000	34 895 197,10	32 795 197,10	1 662
12.27 Puolustusministeriön hallinnonala	5 879 121,14	30 304 000	42 010 470,55	11 706 470,55	139
12.27.20 Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista	18 000,00	18 000	18 000,00	0,00	100
12.27.99 Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot	5 861 121,14	30 286 000	41 992 470,55	11 706 470,55	139
12.28 Valtiovarainministeriön hallinnonala	2 608 977 927,19	2 652 950 000	2 687 450 352,34	34 500 352,34	101
12.28.11 Kuntien osuudet verotuskustannuksista	124 734 967,30	58 822 000	60 692 046,39	1 870 046,39	103
12.28.12 Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista	24 003 979,96	23 197 000	23 934 891,53	737 891,53	103
12.28.13 Evankelisuterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista	13 716 559,98	13 255 000	13 677 080,88	422 080,88	103
12.28.20 Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen eräät tulot	13 188 127,58	11 540 000	7 927 714,72	-3 612 285,28	69
12.28.50 Siirto valtion eläkerahastosta	1 981 995 519,10	2 125 515 000	2 116 164 945,87	-9 350 054,13	100
12.28.51 Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset	283 681 961,06	330 471 000	330 149 944,54	-321 055,46	100
12.28.52 Vakuutusmaksuja vastaavat maksut	19 282 988,90	19 670 000	17 466 114,93	-2 203 885,07	89
12.28.60 Työturvallisuusmaksu	1 006 173,66	980 000	1 083 357,83	103 357,83	111
12.28.92 Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot	74 447 737,25	50 000 000	54 230 545,28	4 230 545,28	108
12.28.93 Euroopan unionilta saatavat tulot matkamenojen korvaamiseen	1 975 580,00	1 000 000	1 697 611,00	697 611,00	170
12.28.99 Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	70 944 332,40	18 500 000	60 426 099,37	41 926 099,37	327
12.29 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	483 429 183,29	428 550 000	361 255 580,50	-67 294 419,50	84
12.29.70 Opintotukitoiminnan tulot	34 975 785,76	33 300 000	88 964 143,95	55 664 143,95	267
12.29.88 Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapitoiminnan tuotoista	364 240 000,00	391 250 000	252 390 000,00	-138 860 000,00	65
12.29.99 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	84 213 397,53	4 000 000	19 901 436,55	15 901 436,55	498

Osaston, luvun ja momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
12.30	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	1 057 674 199,46	944 684 000	814 302 872,19	-130 381 127,81	86
12.30.01	EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot	526 324 485,85	531 430 000	530 771 374,92	-658 625,08	100
12.30.02	Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	460 053 410,76	340 000 000	223 904 694,59	-116 095 305,41	66
12.30.03	Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	9 753 316,52	9 000 000	5 259 221,84	-3 740 778,16	58
12.30.04	EU:lta saatavat muut tulot	332 790,90	410 000	321 226,43	-88 773,57	78
12.30.20	Maa- ja metsätalousministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta	28 074 577,83	29 000 000	18 520 799,00	-10 479 201,00	64
12.30.40	Vesioikeudelliset kalatalousmaksut	2 965 914,54	2 800 000	3 582 232,30	782 232,30	128
12.30.41	Tenojoen kalastuslupamaksut	30 175,00	50 000	39 765,00	-10 235,00	80
12.30.42	Hirvieläinten metsästysmaksut	4 610 059,15	4 760 000	4 043 062,00	-716 938,00	85
12.30.44	Kalastonhoitomaksut	9 327 406,08	10 175 000	9 919 849,00	-255 151,00	97
12.30.45	Riistanhoitomaksut	11 733 540,38	13 059 000	12 622 156,79	-436 843,21	97
12.30.99	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muuttulot	4 468 522,45	4 000 000	5 318 490,32	1 318 490,32	133
12.31	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	42 245 040,75	19 082 000	44 645 599,99	25 563 599,99	234
12.31.10	Hallinnonalan virastojen tulot	35 292 954,01	18 232 000	34 367 830,25	16 135 830,25	189
12.31.99	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot	6 952 086,74	850 000	10 277 769,74	9 427 769,74	1 209
12.32	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	870 141 175,79	988 149 000	878 931 475,56	-109 217 524,44	89
12.32.20	Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulot	3 501 934,52	3 819 000	3 664 580,87	-154 419,13	96
12.32.31	Palkkaturvamaksujen palautukset	20 446 654,68	33 230 000	25 958 378,83	-7 271 621,17	78
12.32.50	EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muista koheesipolitiikan rahastoista saatavat tulot	210 203 584,76	257 000 000	174 663 598,68	-82 336 401,32	68
12.32.99	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	635 989 001,83	694 100 000	674 644 917,18	-19 455 082,82	97
12.33	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	476 209 733,45	545 240 000	448 018 872,84	-97 221 127,16	82
12.33.02	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot	3 279 006,76	2 690 000	3 345 932,62	655 932,62	124
12.33.03	Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulot		100 000		-100 000,00	
12.33.90	Sosiaali- ja terveysministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta	356 028 000,00	361 750 000	249 098 589,30	-112 651 410,70	69
12.33.98	Valtionapujen palautukset	101 902 999,78	163 200 000	177 544 416,32	14 344 416,32	109
12.33.99	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	14 999 726,91	17 500 000	18 029 934,60	529 934,60	103
12.35	Ympäristöministeriön hallinnonala	1 458 837,11	1 514 000	864 350,28	-649 649,72	57
12.35.10	Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista		150 000		-150 000,00	
12.35.20	Siirto Valtion asuntorahastosta	1 000 000,00	400 000	400 000,00	0,00	100
12.35.99	Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	458 837,11	964 000	464 350,28	-499 649,72	48
12.39	Muut sekalaiset tulot	942 521 555,19	1 148 000 000	11 544 356 553,76	10 396 356 553,76	1 006
12.39.01	Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista	156 111 930,05	130 000 000	136 288 207,64	6 288 207,64	105
12.39.02	Verotukseen liittyvät korkotulot	91 729 401,85	79 000 000	84 609 478,44	5 609 478,44	107
12.39.04	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	646 860 402,49	700 000 000	11 299 970 240,64	10 599 970 240,64	1 614
12.39.10	Muut sekalaiset tulot	47 819 820,80	7 000 000	23 488 627,04	16 488 627,04	336
12.39.20	Elpymis- ja palautumistukivälineen tulot		232 000 000		-232 000 000,00	

13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset

Osaston, luvun ja momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
13	KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET	1 632 642 823,74	2 002 088 000	2 017 082 783,41	14 994 783,41	101
13.01	Korkotulot	68 524 211,57	251 088 000	290 349 787,42	39 261 787,42	116
13.01.04	Korot valtion lainoista liikelaitoksille	2 848 313,20	2 000 000	2 039 527,34	39 527,34	102
13.01.05	Korot muista lainoista	23 905 053,27	20 994 000	76 007 669,76	55 013 669,76	362
13.01.07	Korot talletuksista	26 971 928,20	208 900 000	194 704 306,95	-14 195 693,05	93
13.01.09	Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen ja valtion muille eläkelaitoksille maksamien ennakoiden korkotulot	14 798 916,90	19 194 000	17 598 283,37	-1 595 716,63	92
13.03	Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot	1 392 818 612,17	1 597 000 000	1 568 732 995,99	-28 267 004,01	98
13.03.01	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	1 392 818 612,17	1 597 000 000	1 568 732 995,99	-28 267 004,01	98
13.04	Osuus valtion rahalaitosten voitosta	26 300 000,00	0		0,00	
13.04.01	Osuus Suomen Pankin voitosta	26 300 000,00	0		0,00	
13.05	Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	145 000 000,00	154 000 000	158 000 000,00	4 000 000,00	103
13.05.01	Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	145 000 000,00	154 000 000	158 000 000,00	4 000 000,00	103

15. Lainat

Osaston, luvun ja momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
15	LAINAT	11 542 522 111,68	10 320 270 000	12 989 398 097,45	2 669 128 097,45	126
15.01	Valtiolle takaisin maksettavat lainat	228 798 546,05	149 948 000	291 672 438,25	141 724 438,25	195
15.01.02	Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille	21 491 199,36	11 500 000	11 301 568,38	-198 431,62	98
15.01.04	Muiden lainojen lyhennykset	207 307 346,69	138 448 000	280 370 869,87	141 922 869,87	203
15.03	Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	11 313 723 565,63	10 170 322 000	12 697 725 659,20	2 527 403 659,20	125
15.03.01	Nettolainanotto ja velanhallinta	11 313 723 565,63	10 170 322 000	12 697 725 659,20	2 527 403 659,20	125
OSASTOT YHTEENSÄ		71 570 968 520,80	83 244 412 000	95 618 603 732,00	12 374 191 732,00	115

21. Eduskunta

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
21	EDUSKUNTA		129 688 021,32	137 097 000	131 499 770,02	7 628 022,95	139 127 792,97	-2 030 792,97	8 364 204,71	34 735 204,71	26 107 181,76	7 628 022,95	
21.01	Kansanedustajat		21 659 247,65	22 743 000	22 886 378,71		22 886 378,71	-143 378,71					
21.01.01	Kansanedustajien toimintamenot	Arviomääräraha	21 659 247,65	22 743 000	22 886 378,71		22 886 378,71	-143 378,71					
21.10	Eduskunnan kanslia		73 438 384,87	78 592 000	76 884 763,41	3 852 170,20	80 736 933,61	-2 144 933,61	3 614 238,70	8 614 238,70	4 762 068,50	3 852 170,20	
21.10.01	Eduskunnan kanslian toimintamenot	Arviomääräraha	57 111 207,57	61 122 000	62 914 486,18		62 914 486,18	-1 792 486,18					
21.10.29	Arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	5 112 599,49	6 200 000	5 962 230,20		5 962 230,20	237 769,80					
21.10.51	Avustajatuki eduskuntaryhmille	Arviomääräraha	6 214 577,81	6 270 000	6 860 217,23		6 860 217,23	-590 217,23					
21.10.70	Tietohallinnon laitehankinnat ja kehittämishankkeet	Siirtomääräraha 3 v.	5 000 000,00	5 000 000	1 147 829,80	3 852 170,20	5 000 000,00	0,00	3 614 238,70	8 614 238,70	4 762 068,50	3 852 170,20	
21.20	Eduskunnan oikeusasiamies		7 985 239,67	8 531 000	8 450 683,43		8 450 683,43	80 316,57					
21.20.01	Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintamenot	Arviomääräraha	7 985 239,67	8 531 000	8 450 683,43		8 450 683,43	80 316,57					
21.30	Ulkopoliittinen instituutti		4 337 279,54	4 539 000	4 291 922,07	323 330,97	4 615 253,04	-76 253,04	1 119 841,25	5 428 841,25	5 105 510,28	323 330,97	
21.30.01	Ulkopoliittisen instituutin toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	4 082 000,00	4 309 000	3 985 669,03	323 330,97	4 309 000,00	0,00	1 119 841,25	5 428 841,25	5 105 510,28	323 330,97	
21.30.29	Arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	255 279,54	230 000	306 253,04		306 253,04	-76 253,04					
21.40	Valtiontalouden tarkastusvirasto		17 489 339,30	17 812 000	14 107 182,40	3 452 521,78	17 559 704,18	252 295,82	3 630 124,76	20 692 124,76	16 239 602,98	3 452 521,78	
21.40.01	Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	17 051 000,00	17 062 000	13 609 478,22	3 452 521,78	17 062 000,00	0,00	3 630 124,76	20 692 124,76	16 239 602,98	3 452 521,78	
21.40.29	Arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	438 339,30	750 000	497 704,18		497 704,18	252 295,82					
21.90	Eduskunnan muut menot		4 778 530,29	4 880 000	4 878 840,00		4 878 840,00	1 160,00					
21.90.50	Eduskuntaryhmien ryhmäkanslioiden tukeminen	Arviomääräraha	4 778 530,29	4 880 000	4 878 840,00		4 878 840,00	1 160,00					

22. Tasavallan presidentti

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
22	TASAVALLAN PRESIDENTTI		23 521 886,24	40 047 000	20 389 372,03	16 955 537,99	37 344 910,02	2 702 089,98	14 192 401,77	46 113 401,77	29 157 863,78	16 955 537,99	
22.01	Tasavallan presidentti		126 000,00	126 000	126 000,00		126 000,00	0,00					
22.01.01	Tasavallan presidentin palkkio	Kiinteä määräraha	126 000,00	126 000	126 000,00		126 000,00	0,00					
22.02	Tasavallan presidentin kanslia		23 395 886,24	39 921 000	20 263 372,03	16 955 537,99	37 218 910,02	2 702 089,98	14 192 401,77	46 113 401,77	29 157 863,78	16 955 537,99	
22.02.01	Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	8 669 000,00	8 871 000	4 873 171,48	3 997 828,52	8 871 000,00	0,00	3 397 733,97	12 268 733,97	8 270 905,45	3 997 828,52	
22.02.02	Entisten tasavallan presidenttien menot	Siirtomääräraha 2 v.	62 994,57	500 000	323 641,07	176 358,93	500 000,00	0,00		500 000,00	323 641,07	176 358,93	
22.02.20	Vierailuista ja kokousmatkoista aiheutuvat menot	Siirtomääräraha 2 v.	9 487,94	2 550 000	1 500 030,64	1 049 969,36	2 550 000,00	0,00		2 550 000,00	1 500 030,64	1 049 969,36	
22.02.29	Arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	2 654 403,73	8 000 000	5 297 910,02		5 297 910,02	2 702 089,98					
22.02.75	Perusparannukset	Siirtomääräraha 5 v.	12 000 000,00	20 000 000	8 268 618,82	11 731 381,18	20 000 000,00	0,00	10 794 667,80	30 794 667,80	19 063 286,62	11 731 381,18	

23. Valtioneuvoston kanslia

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23	VALTIONEUVOSTON KANSLIA	668 782 230,83	584 735 000	211 368 731,13	369 691 156,03	581 059 887,16	3 675 112,84	664 651 532,77	1 181 659 532,77	459 006 506,56	378 053 570,23
23.01	Hallinto	184 504 401,50	196 352 000	170 996 609,12	21 758 707,04	192 755 316,16	3 596 683,84	25 952 103,43	190 912 103,43	165 649 128,34	24 421 121,24
23.01.01	Valtioneuvoston kanslian toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 145 188 000,00	155 283 000	140 278 932,86	15 004 067,14	155 283 000,00	0,00	11 269 243,05	166 552 243,05	151 548 175,91	15 004 067,14
23.01.02	Ministereiden, heidän valtiositeeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset	Arviomääräraha 11 987 687,89	12 392 000	11 783 431,85		11 783 431,85	608 568,15				
23.01.03	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot	Siirtomääräraha 2 v. 985 000,00	980 000	967 575,00	12 425,00	980 000,00	0,00	315 063,35	1 295 063,35	1 282 227,31	12 425,00
23.01.22	Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta	Siirtomääräraha 3 v. 8 788 000,00	7 759 000	1 505 404,17	6 253 595,83	7 759 000,00	0,00	10 134 650,37	17 893 650,37	10 451 837,43	7 441 812,94
23.01.25	Terveet tilat 2028	Siirtomääräraha 3 v. 1 500 000,00	500 000	11 380,93	488 619,07	500 000,00	0,00	2 159 588,05	2 659 588,05	1 130 601,76	1 502 816,16
23.01.26	Saamelaiden totuus- ja sovintoprosessin edistäminen	Siirtomääräraha 3 v. 460 000,00						2 073 558,61	2 073 558,61	1 213 321,86	460 000,00
23.01.27	Kuurojen totuus- ja sovintoprosessi	Siirtomääräraha 3 v. 438 000	438 000	22 964,07		22 964,07	415 035,93		438 000,00	22 964,07	
23.01.29	Arvonlisäveromenot	Arviomääräraha 15 595 713,61	19 000 000	16 426 920,24		16 426 920,24	2 573 079,76				
23.10	Omistajaohjaus	441 113 541,63	345 700 000		345 700 000,00	345 700 000,00	0,00	637 117 621,16	982 817 621,16	287 660 019,03	351 400 000,00
23.10.87	Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle	Siirtomääräraha 3 v. 441 113 541,63	340 000 000		340 000 000,00	340 000 000,00	0,00	400 000 000,00	740 000 000,00	60 000 000,00	340 000 000,00
23.10.88	Osakehankinnat	Siirtomääräraha 3 v. 441 113 541,63	5 700 000		5 700 000,00	5 700 000,00	0,00	237 117 621,16	242 817 621,16	227 660 019,03	11 400 000,00
23.20	Poliittisen toiminnan avustaminen	35 635 000,00	35 635 000	35 635 000,00		35 635 000,00	0,00				
23.20.50	Puoluetoiminnan tukeminen	Kiinteä määräraha 35 635 000,00	35 635 000	35 635 000,00		35 635 000,00	0,00				
23.30	Oikeuskanslerinvirasto	3 852 000,00	4 488 000	2 688 551,01	1 799 448,99	4 488 000,00	0,00	1 317 808,18	5 805 808,18	4 006 359,19	1 799 448,99
23.30.01	Oikeuskanslerinviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 3 852 000,00	4 488 000	2 688 551,01	1 799 448,99	4 488 000,00	0,00	1 317 808,18	5 805 808,18	4 006 359,19	1 799 448,99
23.90	Muut menot	3 677 287,70	2 560 000	2 048 571,00	433 000,00	2 481 571,00	78 429,00	264 000,00	2 124 000,00	1 691 000,00	433 000,00
23.90.21	Kunniamerkit	Arviomääräraha 637 287,70	700 000	621 571,00		621 571,00	78 429,00				
23.90.58	Lahjoitus Ahvenanmaan 100-vuotisjuhluvuoden kunniaksi	Kiinteä määräraha 1 300 000,00									
23.90.61	Jäsenmaksut ja maksuosuudet Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukseen	Siirtomääräraha 2 v. 1 740 000,00						264 000,00	264 000,00	264 000,00	0,00
23.90.66	Osallistumismaksut ja maksuosuudet Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukseen	Siirtomääräraha 2 v. 1 860 000	1 860 000	1 427 000,00	433 000,00	1 860 000,00	0,00		1 860 000,00	1 427 000,00	433 000,00

23. Valtioneuvoston kanslian tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
23.01.01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot	0	1 300 000	0	1 300 000	0	1 300 000	1 300 000	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		1 300 000	0	1 300 000	0	1 300 000	1 300 000	0	0	0	0	0	0
PÄÄLUOKKA YHTEENSÄ	0	1 300 000	0	1 300 000	0	1 300 000	1 300 000	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		1 300 000	0	1 300 000	0	1 300 000	1 300 000	0	0	0	0	0	0

24. Ulkoministeriön hallinnonala

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24	ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 377 938 480,73	1 343 735 000	1 040 778 429,83	295 990 368,62	1 336 768 798,45	6 966 201,55	446 428 733,42	1 718 057 733,42	1 350 720 111,33	354 163 763,58
24.01	Ulkoasiainhallinto	295 621 490,62	291 844 000	231 047 700,19	60 962 889,50	292 010 589,69	-166 589,69	87 172 256,78	364 796 256,78	288 999 668,75	72 356 831,56
24.01.01	Ulkoasiainhallinnon toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 267 222 000,00	262 819 000	216 659 937,10	46 159 062,90	262 819 000,00	0,00	55 430 886,13	318 249 886,13	270 568 123,70	46 159 062,90
24.01.20	Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot	Siirtomääräraha 3 v. 3 266 000,00	2 305 000		2 305 000,00	2 305 000,00	0,00	6 100 720,02	8 405 720,02	917 663,08	5 571 000,00
24.01.29	Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha 13 833 490,62	14 220 000	14 386 589,69		14 386 589,69	-166 589,69				
24.01.74	Talonrakennukset	Siirtomääräraha 3 v. 11 300 000,00	12 500 000	1 173,40	12 498 826,60	12 500 000,00	0,00	25 640 650,63	38 140 650,63	17 513 881,97	20 626 768,66
24.10	Kriisinhallinta	59 602 956,61	76 848 000	66 370 930,17	1 772 904,17	68 143 834,34	8 704 165,66		21 748 000,00	19 975 095,83	1 772 904,17
24.10.20	Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot	Arviomääräraha 39 611 502,91	55 100 000	46 395 834,34		46 395 834,34	8 704 165,66				
24.10.21	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan	Siirtomääräraha 2 v. 16 594 838,25	19 248 000	17 719 688,27	1 528 311,73	19 248 000,00	0,00		19 248 000,00	17 719 688,27	1 528 311,73
24.10.66	Rauhanvälitys	Siirtomääräraha 2 v. 3 396 615,45	2 500 000	2 255 407,56	244 592,44	2 500 000,00	0,00		2 500 000,00	2 255 407,56	244 592,44
24.30	Kansainvälinen kehitysyhteistyö	917 234 910,00	857 278 000	641 224 220,32	216 053 689,68	857 277 910,00	90,00	339 453 456,10	1 196 731 456,10	927 832 326,68	260 136 184,60
24.30.66	Varsinainen kehitysyhteistyö	Siirtomääräraha 3 v. 774 505 000,00	714 488 000	607 661 523,43	106 826 476,57	714 488 000,00	0,00	198 981 055,17	913 469 055,17	753 797 229,79	150 908 971,49
24.30.67	Demokratia- ja oikeusvaltiotuki	Siirtomääräraha 2 v. 3 000 000,00	3 060 000	3 022 786,89	37 213,11	3 060 000,00	0,00	1 012 400,93	4 072 400,93	4 035 186,89	37 213,11
24.30.88	Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen	Siirtomääräraha 3 v. 9 999 910,00	10 000 000	9 999 910,00		9 999 910,00	90,00		10 000 000,00	9 999 910,00	
24.30.89	Laina- ja investointimuotoinen kehitysyhteistyö	Siirtomääräraha 3 v. 129 730 000,00	129 730 000	20 540 000,00	109 190 000,00	129 730 000,00	0,00	139 460 000,00	269 190 000,00	160 000 000,00	109 190 000,00
24.90	Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot	105 479 123,50	117 765 000	102 135 579,15	17 200 885,27	119 336 464,42	-1 571 464,42	19 803 020,54	134 782 020,54	113 913 020,07	19 897 843,25
24.90.20	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	Siirtomääräraha 3 v. 3 000 000,00	3 000 000	315 655,05	2 684 344,95	3 000 000,00	0,00		3 000 000,00	315 655,05	2 684 344,95
24.90.23	Etyj-puheenjohtajuus	Siirtomääräraha 2 v. 1 569 000,00	1 569 000	423 252,60	1 145 747,40	1 569 000,00	0,00		1 569 000,00	423 252,60	1 145 747,40
24.90.50	Eräät valtionavut	Kiinteä määräraha 2 421 373,00	2 241 000	2 211 000,00		2 211 000,00	30 000,00				
24.90.51	Hädänalaisten avustaminen	Arviomääräraha 11 916,71	45 000	314 390,81		314 390,81	-269 390,81				
24.90.66	Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	Siirtomääräraha 2 v. 98 463 000,00	110 110 000	97 039 207,08	13 070 792,92	110 110 000,00	0,00	11 834 946,18	121 944 946,18	108 874 153,26	13 070 792,92
24.90.68	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	Siirtomääräraha 3 v. 4 800 000,00						7 368 074,36	7 368 074,36	4 299 959,16	2 396 957,98
24.90.87	Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle	Siirtomääräraha 3 v. 300 000,00	300 000		300 000,00	300 000,00	0,00	600 000,00	900 000,00		600 000,00
24.90.95	Kurssivaihtelut	Arviomääräraha -517 166,21	500 000	1 832 073,61		1 832 073,61	-1 332 073,61				

24. Ulkoministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)						
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä	
24.30.50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	0	268 188	0	268 188	0	268 188	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		268 188	0	268 188	0	268 188	0	0	0	0	0	0	0	0
24.30.66. Varsinainen kehitysyhteistyö	4 467 710	547 485	0	547 485	220 731	326 754	0	417 329	482 841	353 128	191 481	518 247	1 545 697	
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 467 710							417 329	429 571	291 489	133 644	470 262	1 324 967	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		547 485	0	547 485	220 731	326 754	0	0	53 270	61 639	57 837	47 985	220 731	
PÄÄLUOKKA YHTEENSÄ	4 467 710	815 673	0	815 673	220 731	594 942	0	417 329	482 841	353 128	191 481	518 247	1 545 697	
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 467 710							417 329	429 571	291 489	133 644	470 262	1 324 967	
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		815 673	0	815 673	220 731	594 942	0	0	53 270	61 639	57 837	47 985	220 731	

25. Oikeusministeriön hallinnonala

Pääloukan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu		Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
25	OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		1 052 796 878,79	1 120 744 000	998 758 940,72	132 700 939,08	1 131 459 879,80	-10 715 879,80	144 908 645,65	1 062 258 645,65	929 557 706,57	132 700 939,08
25.01	Ministeriö ja hallinto		146 386 728,19	172 833 000	150 872 634,55	25 721 859,09	176 594 493,64	-3 761 493,64	19 053 523,22	92 323 523,22	66 601 664,13	25 721 859,09
25.01.01	Oikeusministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	25 647 000,00	24 320 000	17 155 249,42	7 164 750,58	24 320 000,00	0,00	8 265 675,79	32 585 675,79	25 420 925,21	7 164 750,58
25.01.03	Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	12 246 000,00	13 557 000	10 738 292,23	2 818 707,77	13 557 000,00	0,00	2 489 617,08	16 046 617,08	13 227 909,31	2 818 707,77
25.01.05	Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	10 193 000,00	10 442 000	2 082 441,40	8 359 558,60	10 442 000,00	0,00	4 849 481,81	15 291 481,81	6 931 923,21	8 359 558,60
25.01.20	Erytymenot	Arviomääräraha	12 198 300,12	15 013 000	15 619 838,40		15 619 838,40	-606 838,40				
25.01.21	Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	Siirtomääräraha 2 v.	9 777 000,00	24 951 000	17 572 157,86	7 378 842,14	24 951 000,00	0,00	3 448 748,54	28 399 748,54	21 020 906,40	7 378 842,14
25.01.29	Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	48 618 894,42	50 660 000	54 511 474,94		54 511 474,94	-3 851 474,94				
25.01.50	Avustukset	Kiinteä määräraha	13 795 777,97	14 433 000	14 430 140,00		14 430 140,00	2 860,00				
25.01.51	Eräät valtion maksamat korvaukset	Arviomääräraha	13 910 755,68	19 000 000	18 365 276,84		18 365 276,84	634 723,16				
25.01.66	Kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	Arviomääräraha		457 000	397 763,46		397 763,46	59 236,54				
25.10	Tuomioistuimet ja oikeusapu		480 805 285,75	496 079 000	443 176 262,05	58 307 220,47	501 483 482,52	-5 404 482,52	64 744 456,02	482 328 456,02	424 021 235,55	58 307 220,47
25.10.01	Korkeimman oikeuden toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	9 071 000,00	9 429 000	8 004 869,89	1 424 130,11	9 429 000,00	0,00	1 796 547,86	11 225 547,86	9 801 417,75	1 424 130,11
25.10.02	Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	14 206 000,00	12 187 000	6 946 137,00	5 240 863,00	12 187 000,00	0,00	6 852 387,25	19 039 387,25	13 798 524,25	5 240 863,00
25.10.03	Muiden tuomioistuinten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	290 722 000,00	304 832 000	277 458 800,73	27 373 199,27	304 832 000,00	0,00	32 101 277,69	336 933 277,69	309 560 078,42	27 373 199,27
25.10.04	Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	84 426 000,00	91 136 000	66 866 971,91	24 269 028,09	91 136 000,00	0,00	23 994 243,22	115 130 243,22	90 861 215,13	24 269 028,09
25.10.50	Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset	Arviomääräraha	82 380 285,75	78 495 000	83 899 482,52		83 899 482,52	-5 404 482,52				
25.20	Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta		109 123 344,84	112 132 000	87 050 042,76	25 081 957,24	112 132 000,00	0,00	26 500 671,10	138 632 671,10	113 550 713,86	25 081 957,24
25.20.01	Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	108 951 000,00	112 132 000	87 050 042,76	25 081 957,24	112 132 000,00	0,00	26 500 671,10	138 632 671,10	113 550 713,86	25 081 957,24
25.20.95	Ulosoton säilytettävänä olevien varojen korkomenot	Arviomääräraha	172 344,84	0				0,00				
25.30	Syyttäjät		56 577 000,00	59 038 000	47 211 247,35	11 826 752,65	59 038 000,00	0,00	13 242 615,49	72 280 615,49	60 453 862,84	11 826 752,65
25.30.01	Syyttäjälaitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	56 577 000,00	59 038 000	47 211 247,35	11 826 752,65	59 038 000,00	0,00	13 242 615,49	72 280 615,49	60 453 862,84	11 826 752,65

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25.40	Rangaistusten täytäntöönpano		245 025 000,00	255 326 000	243 562 850,37	11 763 149,63	255 326 000,00	0,00	21 367 379,82	276 693 379,82	264 930 230,19	11 763 149,63
25.40.01	Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	240 325 000,00	250 626 000	239 179 271,50	11 446 728,50	250 626 000,00	0,00	20 222 613,27	270 848 613,27	259 401 884,77	11 446 728,50
25.40.74	Avolaitostyöt	Siirtomääräraha 3 v.	4 700 000,00	4 700 000	4 383 578,87	316 421,13	4 700 000,00	0,00	1 144 766,55	5 844 766,55	5 528 345,42	316 421,13
25.50	Vaalimenot		14 879 520,01	25 336 000	26 885 903,64		26 885 903,64	-1 549 903,64				
25.50.20	Vaalimenot	Arviomääräraha	14 879 520,01	25 336 000	26 885 903,64		26 885 903,64	-1 549 903,64				

26. Sisäministeriön hallinnonala

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26	SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA		1 948 589 770,93	2 559 345 000	1 903 336 296,90	519 446 542,44	2 422 782 839,34	136 562 160,66	654 398 268,00	2 537 673 268,00	1 699 465 947,85	836 935 262,35
26.01	Hallinto		235 843 987,29	312 385 000	227 958 641,79	81 267 377,85	309 226 019,64	3 158 980,36	57 577 227,45	188 802 227,45	78 817 010,36	109 852 362,32
26.01.01	Sisäministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	18 022 000,00	18 332 000	15 676 119,62	2 655 880,38	18 332 000,00	0,00	3 325 841,15	21 657 841,15	19 001 956,21	2 655 880,38
26.01.04	Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	2 322 000,00	2 388 000	2 072 809,46	315 190,54	2 388 000,00	0,00	408 339,85	2 796 339,85	2 481 149,31	315 190,54
26.01.21	Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen	Siirtomääräraha 2 v.	1 562 000,00	1 342 000	462 624,25	879 375,75	1 342 000,00	0,00	816 210,80	2 158 210,80	1 278 835,05	879 375,75
26.01.24	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan	Siirtomääräraha 3 v.	34 000 000,00						27 424 103,98	27 424 103,98	4 097 414,81	23 237 076,36
26.01.25	Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta	Siirtomääräraha 3 v.	5 500 000,00	5 500 000	129 884,07	5 370 115,93	5 500 000,00	0,00	6 559 092,39	12 059 092,39	5 863 905,80	6 195 186,59
26.01.26	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027	Siirtomääräraha 3 v.	35 150 000,00	42 828 000	17 074 947,13	25 753 052,87	42 828 000,00	0,00	18 887 214,28	61 715 214,28	31 439 323,96	30 275 890,32
26.01.27	EU:n pelastuspalvelumekanismin CBRN-varastointi	Siirtomääräraha 2 v.		59 845 000	13 734 982,62	46 110 017,38	59 845 000,00	0,00		59 845 000,00	13 734 982,62	46 110 017,38
26.01.29	Sisäministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot	Arviomääräraha	137 954 370,79	180 200 000	177 176 700,16		177 176 700,16	3 023 299,84				
26.01.50	Eräät avustukset	Siirtomääräraha 2 v.	580 000,00	990 000	806 255,00	183 745,00	990 000,00	0,00	156 425,00	1 146 425,00	919 442,60	183 745,00
26.01.66	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille	Arviomääräraha	753 116,50	960 000	824 319,48		824 319,48	135 680,52				
26.01.87	Osakehankinnat	Kiinteä määräraha	500,00									

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
				käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.10	Poliisitoimi		885 215 000,00	949 329 000	910 960 102,92	38 368 897,08	949 329 000,00	0,00	50 420 502,78	999 749 502,78	960 541 035,36	38 368 897,08
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	828 938 000,00	887 921 000	860 143 557,48	27 777 442,52	887 921 000,00	0,00	39 382 742,87	927 303 742,87	898 686 730,01	27 777 442,52
26.10.02	Suojelupoliisin toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	46 819 000,00	46 890 000	43 103 593,98	3 786 406,02	46 890 000,00	0,00	8 693 664,61	55 583 664,61	51 797 258,59	3 786 406,02
26.10.20	Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot	Siirtomääräraha 2 v.	2 608 000,00	7 668 000	862 951,46	6 805 048,54	7 668 000,00	0,00	2 344 095,30	10 012 095,30	3 207 046,76	6 805 048,54
26.10.21	KEJO-hankkeen yhteiset menot	Siirtomääräraha 2 v.	6 850 000,00	6 850 000	6 850 000,00		6 850 000,00	0,00		6 850 000,00	6 850 000,00	0,00
26.20	Rajavartiolaitos		313 516 000,00	637 030 000	268 061 349,99	368 968 650,01	637 030 000,00	0,00	396 620 154,17	1 033 650 154,17	375 777 768,72	657 872 385,45
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	302 516 000,00	312 030 000	263 407 202,09	48 622 797,91	312 030 000,00	0,00	55 445 300,59	367 475 300,59	318 852 502,68	48 622 797,91
26.20.70	Rajavartiolaitoksen investoinnit	Siirtomääräraha 5 v.	11 000 000,00	325 000 000	4 654 147,90	320 345 852,10	325 000 000,00	0,00	341 174 853,58	666 174 853,58	56 925 266,04	609 249 587,54
26.30	Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta		97 478 820,50	106 578 000	86 398 857,54	17 231 825,82	103 630 683,36	2 947 316,64	13 655 281,56	109 233 281,56	91 995 813,50	17 231 825,82
26.30.01	Pelastustoimen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	24 236 000,00	5 046 000	1 029 250,37	4 016 749,63	5 046 000,00	0,00	5 604 932,03	10 650 932,03	6 628 540,16	4 016 749,63
26.30.02	Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	69 367 000,00	72 239 000	61 325 223,36	10 913 776,64	72 239 000,00	0,00	8 050 349,53	80 289 349,53	69 375 572,89	10 913 776,64
26.30.03	Pelastusopiston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.		18 293 000	15 991 700,45	2 301 299,55	18 293 000,00	0,00		18 293 000,00	15 991 700,45	2 301 299,55
26.30.20	Erityismenot	Arviomääräraha	3 875 820,50	11 000 000	8 052 683,36		8 052 683,36	2 947 316,64				
26.40	Maahanmuutto		416 535 963,14	554 023 000	409 957 344,66	13 609 791,68	423 567 136,34	130 455 863,66	136 125 102,04	206 238 102,04	192 334 319,91	13 609 791,68
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	75 786 000,00	67 795 000	56 333 158,48	11 461 841,52	67 795 000,00	0,00	25 093 942,01	92 888 942,01	81 427 100,49	11 461 841,52
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	Arviomääräraha	272 307 000,00	371 152 000	254 380 107,60		254 380 107,60	116 771 892,40	109 224 677,48	109 224 677,48	109 224 677,48	0,00
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	Siirtomääräraha 2 v.	2 318 000,00	2 318 000	170 049,84	2 147 950,16	2 318 000,00	0,00	1 806 482,55	4 124 482,55	1 682 541,94	2 147 950,16
26.40.63	Vastaanottoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	Arviomääräraha	66 124 963,14	112 758 000	99 074 028,74		99 074 028,74	13 683 971,26				

26. Sisäministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
26.20.70. Ilma- ja vartioalusten hankinta	469 600	0	0	0	0	0	0	32 707	126 430	210 000	72 129	0	408 559
Aikaisempien vuosien valtuudet	469 600							32 707	126 430	210 000	72 129	0	408 559
PÄÄLUOKKA YHTEENSÄ	469 600	0	0	0	0	0	0	32 707	126 430	210 000	72 129	0	408 559
Aikaisempien vuosien valtuudet	469 600							32 707	126 430	210 000	72 129	0	408 559

27. Puolustusministeriön hallinnonala

Pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
27	PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		4 254 900 389,76	6 401 265 000	3 843 180 880,28	2 294 617 263,64	6 137 798 143,92	263 466 856,08	2 969 951 030,30	8 679 482 030,30	4 637 911 479,08	3 742 525 551,22	
27.01	Puolustuspolitiikka ja hallinto		408 617 234,09	728 026 000	452 322 323,76	12 245 697,54	464 568 021,30	263 457 978,70	37 617 548,41	81 849 548,41	39 603 850,87	12 245 697,54	
27.01.01	Puolustusministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	16 586 000,00	16 912 000	12 277 076,42	4 634 923,58	16 912 000,00	0,00	6 045 641,16	22 957 641,16	18 322 717,58	4 634 923,58	
27.01.21	Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	Siirtomääräraha 2 v.	2 875 000,00	2 875 000	644 181,53	2 230 818,47	2 875 000,00	0,00	1 571 907,25	4 446 907,25	2 216 088,78	2 230 818,47	
27.01.29	Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	359 156 234,09	683 794 000	420 336 021,30		420 336 021,30	263 457 978,70					
27.01.66	Jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	Siirtomääräraha 2 v.	30 000 000,00	24 445 000	19 065 044,51	5 379 955,49	24 445 000,00	0,00	30 000 000,00	54 445 000,00	19 065 044,51	5 379 955,49	
27.10	Sotilaallinen maanpuolustus		3 779 106 734,00	5 605 694 000	3 377 523 779,28	2 228 170 220,72	5 605 694 000,00	0,00	2 870 739 639,74	8 468 503 639,74	4 523 380 131,44	3 676 078 508,30	
27.10.01	Puolustusvoimien toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	2 152 420 000,00	2 253 291 000	1 993 832 742,95	259 458 257,05	2 253 291 000,00	0,00	272 841 481,90	2 526 132 481,90	2 266 674 224,85	259 458 257,05	
27.10.18	Puolustusmateriaalihankinnat	Siirtomääräraha 5 v.	1 289 500 000,00	1 926 520 000	560 770 530,89	1 365 749 469,11	1 926 520 000,00	0,00	1 499 174 069,01	3 425 694 069,01	1 084 211 245,94	2 072 437 823,07	
27.10.19	Monitoimihävittäjien hankinta	Siirtomääräraha 5 v.	330 028 000,00	1 417 953 000	814 990 505,44	602 962 494,56	1 417 953 000,00	0,00	1 098 724 088,83	2 516 677 088,83	1 172 494 660,65	1 344 182 428,18	
27.10.50	Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen	Kiinteä määräraha	7 158 734,00	7 930 000	7 930 000,00		7 930 000,00	0,00					
27.30	Sotilaallinen kriisinhallinta		67 176 421,67	67 545 000	13 334 777,24	54 201 345,38	67 536 122,62	8 877,38	61 593 842,15	129 128 842,15	74 927 496,77	54 201 345,38	
27.30.20	Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot	Siirtomääräraha 2 v.	67 178 000,00	67 535 000	13 333 654,62	54 201 345,38	67 535 000,00	0,00	61 593 842,15	129 128 842,15	74 927 496,77	54 201 345,38	
27.30.95	Kurssivaihtelut	Arviomääräraha	-1 578,33	10 000	1 122,62		1 122,62	8 877,38					

27. Puolustusministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
27.10.01. Puolustusvoimien toimintamenot	1 728 374	143 471	53 569	197 040	121 576	75 464	75 464	267 743	313 737	157 652	137 104	256 837	865 330
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 728 374							258 077	229 310	140 011	130 932	253 167	753 420
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		143 471	53 569	197 040	121 576	75 464	75 464	9 666	84 427	17 641	6 172	3 670	111 910
27.10.18. Puolustusmateriaalihankinnat	4 531 066	3 164 610	1 670 948	4 835 558	2 199 282	2 636 275	2 717 784	683 010	1 869 389	560 739	327 464	268 990	3 026 581
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 531 066							390 836	702 085	260 731	89 789	66 867	1 119 473
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		3 164 610	1 670 948	4 835 558	2 199 282	2 636 275	2 717 784	292 174	1 167 304	300 008	237 674	202 122	1 907 108
27.10.19. Monitoimihävittäjien hankinta	8 276 651	0	935 349	935 349	31 824	903 524	903 524	949 980	1 418 683	1 308 500	865 650	3 187 126	6 779 959
Aikaisempien vuosien valtuudet	8 276 651							949 122	1 416 891	1 304 500	847 650	3 179 951	6 748 992
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		0	935 349	935 349	31 824	903 524	903 524	857	1 793	4 000	18 000	7 174	30 967
27.30.20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot	0	20 000	0	20 000	0	20 000	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		20 000	0	20 000	0	20 000	0	0	0	0	0	0	0
PÄÄLUOKKA YHTEENSÄ	14 536 091	3 328 081	2 659 866	5 987 947	2 352 683	3 635 264	3 696 773	1 900 733	3 601 809	2 026 891	1 330 217	3 712 952	10 671 870
Aikaisempien vuosien valtuudet	14 536 091							1 598 035	2 348 286	1 705 242	1 068 371	3 499 985	8 621 885
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		3 328 081	2 659 866	5 987 947	2 352 683	3 635 264	3 696 773	302 697	1 253 523	321 649	261 846	212 967	2 049 985

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28 VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	32 840 616 659,42	34 226 098 000	33 764 088 666,81	285 969 939,30	34 050 058 606,11	176 039 393,89	10 814 984 602,73	12 233 706 602,73	1 780 035 521,84	365 115 917,13	
28.01 Hallinto	301 645 343,16	218 175 000	196 847 441,79	12 139 794,15	208 987 235,94	9 187 764,06	50 596 200,03	95 966 200,03	79 706 518,88	13 498 681,15	
28.01.01 Valtiovarainministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	36 400 000,00	37 044 000	30 188 765,79	6 855 234,21	37 044 000,00	0,00	9 388 700,03	46 432 700,03	39 577 465,82	6 855 234,21
28.01.20 Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus	Arviomääräraha	3 713 804,54	345 000	162 142,92		162 142,92	182 857,08				
28.01.21 Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	Siirtomääräraha 2 v.	3 261 000,00	3 306 000	0,00	3 306 000,00	3 306 000,00	0,00	3 261 000,00	6 567 000,00	1 500 000,00	3 306 000,00
28.01.25 Metallirahamenot	Arviomääräraha	-2 216 999,16	5 460 000	2 705 614,60		2 705 614,60	2 754 385,40				

Päälukuan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrälaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.01.29	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	150 607 537,78	167 000 000	160 749 478,42		160 749 478,42	6 250 521,58				
28.01.50	Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus työkykyhankkeeseen	Siirtomääräraha 3 v.	1 500 000,00	1 500 000		1 500 000,00	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00	3 000 000,00	141 113,00	2 858 887,00
28.01.66	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	Siirtomääräraha 2 v.	1 000 000,00	1 200 000	721 440,06	478 559,94	1 200 000,00	0,00	446 500,00	1 646 500,00	1 167 940,06	478 559,94
28.01.69	Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirto Kreikan valtiolle	Siirtomääräraha 3 v.	2 380 000,00	2 320 000	2 320 000,00		2 320 000,00	0,00		2 320 000,00	2 320 000,00	
28.01.88	Gasgrid Finland Oy:n pääomittaminen	Siirtomääräraha 3 v.	105 000 000,00						36 000 000,00	36 000 000,00	35 000 000,00	0,00
28.10	Verotus ja tulli		670 219 332,15	696 339 000	578 901 299,84	119 009 227,68	697 910 527,52	-1 571 527,52	161 785 894,70	810 524 894,70	691 146 747,11	119 009 227,68
28.10.01	Verohallinnon toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	410 681 000,00	411 707 000	336 022 466,50	75 684 533,50	411 707 000,00	0,00	119 829 089,44	531 536 089,44	455 851 555,94	75 684 533,50
28.10.02	Tullin toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	193 323 000,00	200 107 000	177 942 075,37	22 164 924,63	200 107 000,00	0,00	28 764 280,84	228 871 280,84	206 337 436,30	22 164 924,63
28.10.03	Kansallisen tulorekisterin toimintamenot	Siirtomääräraha 3 v.	32 425 000,00	36 925 000	15 765 230,45	21 159 769,55	36 925 000,00	0,00	13 192 524,42	50 117 524,42	28 957 754,87	21 159 769,55
28.10.63	Takaisin maksetut verot	Arviomääräraha	3 663 306,50	6 100 000	4 529 548,65		4 529 548,65	1 570 451,35				
28.10.95	Verotukseen liittyvät korkomenot	Arviomääräraha	18 812 177,09	21 500 000	22 919 641,57		22 919 641,57	-1 419 641,57				
28.10.97	Autoveron vientipalautus	Arviomääräraha	11 314 848,56	20 000 000	21 722 337,30		21 722 337,30	-1 722 337,30				
28.20	Palvelut valtioyhteisölle		66 619 029,35	71 384 000	41 332 369,90	29 535 758,56	70 868 128,46	515 871,54	26 870 988,12	95 954 988,12	55 142 470,62	29 535 758,56
28.20.01	Valtiokonttorin toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	42 426 000,00	46 584 000	37 206 695,31	9 377 304,69	46 584 000,00	0,00	8 321 865,88	54 905 865,88	45 528 561,19	9 377 304,69
28.20.02	Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot	Arviomääräraha	917 140,73	600 000	200 465,96		200 465,96	399 534,04				
28.20.03	Huoltovarmuuspankin palvelumaksu	Arviomääräraha	1 578 250,00	1 700 000	1 583 662,50		1 583 662,50	116 337,50				
28.20.07	Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	1 663 095,21	2 000 000	364 768,55	1 635 231,45	2 000 000,00	0,00	4 000 000,00	6 000 000,00	4 364 768,55	1 635 231,45
28.20.09	Valtion tieto- ja viestintäteknikkakeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	4 534 543,41	5 000 000	0,0	5 000 000,00	5 000 000,00	0,00	5 000 000,00	10 000 000,00	381 486,89	5 000 000,00
28.20.10	Valtion tieto- ja viestintäteknikkakeskuksen investointimenot	Siirtomääräraha 2 v.	15 000 000,00	15 000 000	1 963 565,14	13 036 434,86	15 000 000,00	0,00	9 483 289,08	24 483 289,08	4 788 608,39	13 036 434,86
28.20.11	Verkkomaksaminen	Siirtomääräraha 2 v.	500 000,00	500 000	13 212,44	486 787,56	500 000,00	0,00	65 833,16	565 833,16	79 045,60	486 787,56

Päälukuan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)
28.30	Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	129 467 912,60	130 884 000	108 102 540,80	21 028 294,15	129 130 834,95	1 753 165,05	33 479 334,23	156 363 334,23	135 335 040,08	21 028 294,15
28.30.01	Tilastokeskuksen toimintamenot	54 961 000,00	53 927 000	41 752 373,53	12 174 626,47	53 927 000,00	0,00	11 807 053,72	65 734 053,72	53 559 427,25	12 174 626,47
28.30.02	Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot	4 132 000,00	4 507 000	2 346 350,77	2 160 649,23	4 507 000,00	0,00	2 066 485,46	6 573 485,46	4 412 836,23	2 160 649,23
28.30.03	Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot	64 468 000,00	64 450 000	57 756 981,55	6 693 018,45	64 450 000,00	0,00	19 605 795,05	84 055 795,05	77 362 776,60	6 693 018,45
28.30.04	Sähköinen tunnistautuminen	5 906 912,60	8 000 000	6 246 834,95		6 246 834,95	1 753 165,05				
28.40	Valtion alue- ja paikallishallinto	72 861 000,00	73 262 000	56 883 988,20	16 378 011,80	73 262 000,00	0,00	15 999 890,25	89 261 890,25	69 650 661,51	18 394 886,32
28.40.01	Aluehallintoviraston toimintamenot	70 143 000,00	71 244 000	56 698 450,03	14 545 549,97	71 244 000,00	0,00	13 667 346,35	84 911 346,35	69 149 453,96	14 545 549,97
28.40.03	Palvelurakenteiden ja valtion hallintorakenteiden kehittäminen	2 718 000,00	2 018 000	185 538,17	1 832 461,83	2 018 000,00	0,00	2 332 543,90	4 350 543,90	501 207,55	3 849 336,35
28.50	Eläkkeet ja korvaukset	5 299 365 467,35	5 740 065 000	5 703 453 118,13		5 703 453 118,13	36 611 881,87				
28.50.15	Eläkkeet	4 962 121 966,32	5 354 542 000	5 326 726 932,70		5 326 726 932,70	27 815 067,30				
28.50.16	Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot	1 449 840,73	3 049 000	2 041 115,96		2 041 115,96	1 007 884,04				
28.50.50	Vahingonkorvaukset	36 793 748,89	39 440 000	36 483 255,69		36 483 255,69	2 956 744,31				
28.50.63	Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot	284 576 780,98	323 840 000	320 856 146,14		320 856 146,14	2 983 853,86				
28.50.95	Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot	14 423 130,43	19 194 000	17 345 667,64		17 345 667,64	1 848 332,36				
28.60	Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot	9 705 248,92	18 480 000	10 646 432,72	953 273,01	11 599 705,73	6 880 294,27	940 000,00	1 920 000,00	966 726,99	953 273,01
28.60.02	Erikseen budjetoidut henkilöstömenot		2 500 000	375 896,00		375 896,00	2 124 104,00				
28.60.10	Työturvallisuuden edistäminen	940 000,00	980 000	26 726,99	953 273,01	980 000,00	0,00	940 000,00	1 920 000,00	966 726,99	953 273,01
28.60.12	Osaamisen kehittäminen	8 765 248,92	15 000 000	10 243 809,73		10 243 809,73	4 756 190,27				
28.70	Valtionhallinnon kehittäminen	354 440 000,00	95 655 000	19 780 936,61	75 874 063,39	95 655 000,00	0,00	166 536 292,57	262 191 292,57	58 282 888,04	142 879 803,21
28.70.01	Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen	42 345 000,00	13 933 000	45 098,51	13 887 901,49	13 933 000,00	0,00	48 093 761,58	62 026 761,58	15 494 072,33	46 532 689,25
28.70.02	Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilalahallinnon tietojärjestelmät	15 600 000,00	8 600 000	1 039 618,17	7 560 381,83	8 600 000,00	0,00	18 240 205,83	26 840 205,83	12 947 239,55	13 854 412,45

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot					
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
28.70.05	Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimenuudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus	Siirtomääräraha 3 v.	225 300 000,00	5 100 000	494 565,37	4 605 434,63	5 100 000,00	0,00	37 633 984,50	42 733 984,50	8 827 430,64	31 138 146,70
28.70.06	Eräät Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:n jäsenyydestä aiheutuvat menot	Siirtomääräraha 2 v.		15 700 000	2 391 654,56	13 308 345,44	15 700 000,00	0,00		15 700 000,00	2 391 654,56	13 308 345,44
28.70.20	Tuottavuuden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	58 003 000,00	30 031 000		30 031 000,00	30 031 000,00	0,00	58 003 000,00	88 034 000,00		30 031 000,00
28.70.23	Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke	Siirtomääräraha 3 v.	692 000,00	1 091 000		1 091 000,00	1 091 000,00	0,00	2 165 340,66	3 256 340,66	1 254 700,33	1 783 000,00
28.70.40	Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot	Siirtomääräraha 3 v.	12 500 000,00	21 200 000	15 810 000,00	5 390 000,00	21 200 000,00	0,00	2 400 000,00	23 600 000,00	17 367 790,63	6 232 209,37
28.80	Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle		315 910 184,00	320 967 000	320 966 010,00		320 966 010,00	990,00	1 122 880,00	1 122 880,00	1 060 000,00	62 880,00
28.80.30	Ahvenanmaan tasoisuusmaksu	Arviomääräraha	202 195 000,00	198 416 000	198 415 589,00		198 415 589,00	411,00				
28.80.31	Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle	Arviomääräraha	7 791 184,00									
28.80.32	Eriytyinen avustus Ahvenanmaan maakunnalle	Siirtomääräraha 3 v.	12 600 000,00						62 880,00	62 880,00		62 880,00
28.80.34	Ahvenanmaan verotasoisuus	Arviomääräraha	84 800 000,00	122 551 000	122 550 421,00		122 550 421,00	579,00				
28.80.35	Elpymis- ja palautumisvälineen rahoitus Ahvenanmaan maakunnalle	Siirtomääräraha 3 v.	8 524 000,00						1 060 000,00	1 060 000,00	1 060 000,00	0,00
28.89	Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus		2 063 331 999,99	21 128 002 000	21 127 000 511,81		21 127 000 511,81	1 001 488,19	167,00	350 000 167,00	350 000 000,00	167,00
28.89.30	Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sekä Helsinginkaupungin eräiden tehtävien rahoitus	Siirtomääräraha 3 v.	202 892 000,00						167,00	167,00		167,00
28.89.31	Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus	Arviomääräraha	1 860 439 999,99	20 777 002 000	20 777 000 511,81		20 777 000 511,81	1 488,19				
28.89.32	Hyvinvointialueiden lisärahoitus	Arviomääräraha		1 000 000				1 000 000,00				
28.89.33	Valtionavustus hyvinvointialueiden toiminnan vakiinnuttamisen ja kehittämisen kustannuksiin	Siirtomääräraha 2 v.		350 000 000	350 000 000,00		350 000 000,00	0,00		350 000 000,00	350 000 000,00	
28.90	Kuntien tukeminen		10 746 885 476,00	3 638 131 000	3 624 086 868,30	3 500 000,00	3 627 586 868,30	10 544 131,70	19 000 000,00	22 500 000,00	8 726 016,32	10 201 429,49
28.90.30	Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen	Arviomääräraha	7 986 435 458,00	2 772 231 000	2 772 034 856,30		2 772 034 856,30	196 143,70				
28.90.31	Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki	Arviomääräraha	1 050 000,00	11 400 000	1 052 007,00		1 052 007,00	10 347 993,00				

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrälaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)
28.90.32	Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin	Siirtomääräraha 3 v.	10 000 000,00	3 500 000		3 500 000,00	3 500 000,00	0,00	19 000 000,00	22 500 000,00	8 726 016,32	10 201 429,49
28.90.35	Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä	Kiinteä määräraha	2 749 400 018,00	851 000 000	851 000 005,00		851 000 005,00	-5,00				
28.91	Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen		10 144 341 486,59	82 000 000	80 774 970,08		80 774 970,08	1 225 029,92	10 000 000 000,00	10 000 000 000,00		0,00
28.91.41	Energiaverotuki	Arviomääräraha	144 341 486,59	82 000 000	80 774 970,08		80 774 970,08	1 225 029,92				
28.91.80	Lainat ja takaukset sähkön johdannaismarkkinoilla toimiville yhteisöille	Siirtomääräraha 2 v.	10 000 000 000,00						10 000 000 000,00	10 000 000 000,00		0,00
28.92	EU ja kansainväliset järjestöt		2 645 200 963,89	2 001 904 000	1 894 966 373,17	5 551 516,56	1 900 517 889,73	101 386 110,27	335 759 483,65	343 007 483,65	330 018 452,29	5 551 516,56
28.92.03	Rahoitusvakuusviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	10 259 000,00	6 248 000	1 596 917,87	4 651 082,13	6 248 000,00	0,00	6 041 669,03	12 289 669,03	7 638 586,90	4 651 082,13
28.92.20	Euroopan unionin osallistuminen matkajen korvauksiin	Siirtomääräraha 2 v.	1 800 000,00	1 000 000	99 565,57	900 434,43	1 000 000,00	0,00	1 800 000,00	2 800 000,00	1 899 565,57	900 434,43
28.92.40	Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille	Kiinteä määräraha	13 236 152,14	13 256 000	13 255 798,93		13 255 798,93	201,07				
28.92.60	Siirto rahoitusvakuusrahastoon	Siirtomääräraha 3 v.							7 437 514,81	7 437 514,81	0,01	0,00
28.92.67	Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen	Arviomääräraha		170 000				170 000,00				
28.92.68	Suomen osuus Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta	Arviomääräraha	14 809 421,38	14 600 000	14 673 221,44		14 673 221,44	-73 221,44				
28.92.69	Maksut Euroopan unionille	Arviomääräraha	2 605 000 000,00	1 938 000 000	1 862 720 901,76		1 862 720 901,76	75 279 098,24	320 480 299,81	320 480 299,81	320 480 299,81	0,00
28.92.95	Valtion takaus- ja takuusuoritukset	Arviomääräraha	96 390,37	28 630 000	2 619 967,60		2 619 967,60	26 010 032,40				
28.99	Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot		20 623 215,42	10 850 000	345 805,46	2 000 000,00	2 345 805,46	8 504 194,54	2 893 472,18	4 893 472,18	0,00	4 000 000,00
28.99.95	Satunnaiset säädöspäätökset	Arviomääräraha		300 000				300 000,00				
28.99.96	Ennakoimattomat menot	Siirtomääräraha 3 v.	2 000 000,00	2 000 000		2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	2 893 472,18	4 893 472,18	0,00	4 000 000,00
28.99.97	Valtion saatavien turvaaminen	Arviomääräraha	87 674,41	250 000	320 624,72		320 624,72	-70 624,72				
28.99.98	Kassajoihtusten riskienhallinta	Arviomääräraha	18 535 541,01	8 300 000	25 180,74		25 180,74	8 274 819,26				

28. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
28.10.02. Tullin toimintamenot	80 265	0	35 108	35 108	14 911	20 197	0	14 986	233	0	0	0	233
Aikaisempien vuosien valtuudet	80 265							75	233	0	0	0	233
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		0	35 108	35 108	14 911	20 197	0	14 911	0	0	0	0	0
28.30.01. Tilastokeskuksen toimintamenot	5 300	0	0	0	0	0	0	962	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	5 300							962	0	0	0	0	0
28.91.80. Lainat ja takaukset sähkön johdannaismarkkinoilla toimiville yhtiöille	0	10 000 000	0	10 000 000	0	10 000 000	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		10 000 000	0	10 000 000	0	10 000 000	0	0	0	0	0	0	0
28.92.00. EU ja kansainväliset järjestöt	0	4 586 000	0	4 586 000	0	4 586 000	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		4 586 000	0	4 586 000	0	4 586 000	0	0	0	0	0	0	0
28.92.68. Suomen osuus Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta	280 000	0	0	0	0	0	0	14 673	6 100	0	0	216 000	222 100
Aikaisempien vuosien valtuudet	280 000							14 673	6 100	0	0	216 000	222 100
PÄÄLUOKKA YHTEENSÄ	365 565	14 586 000	35 108	14 621 108	14 911	14 606 197	0	30 621	6 333	0	0	216 000	222 333
Aikaisempien vuosien valtuudet	365 565							15 710	6 333	0	0	216 000	222 333
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		14 586 000	35 108	14 621 108	14 911	14 606 197	0	14 911	0	0	0	0	0

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29	OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	7 628 156 615,38	7 780 147 000	7 469 526 335,91	152 089 184,71	7 621 615 520,62	158 531 479,38	246 924 414,98	3 756 199 414,98	3 557 606 117,53	182 373 182,59
29.01	Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	322 466 192,45	344 847 000	271 732 583,75	76 043 906,10	347 776 489,85	-2 929 489,85	69 318 741,77	249 854 741,77	161 158 959,07	76 043 906,10
29.01.01	Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 20 330 000,00	22 789 000	20 579 021,91	2 209 978,09	22 789 000,00	0,00	1 625 142,98	24 414 142,98	22 204 164,89	2 209 978,09
29.01.02	Opetushallituksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 64 351 000,00	68 283 000	58 580 494,95	9 702 505,05	68 283 000,00	0,00	10 817 403,96	79 100 403,96	68 980 776,21	9 702 505,05
29.01.03	Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 5 058 000,00	9 781 000	8 207 800,28	1 573 199,72	9 781 000,00	0,00	935 555,79	10 716 555,79	9 143 356,07	1 573 199,72
29.01.04	Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 3 v. 33 608 486,83	39 833 000	1 001 618,87	38 831 381,13	39 833 000,00	0,00	32 313 865,77	72 146 865,77	31 726 609,44	38 831 381,13
29.01.21	Kansainvälinen yhteistyö	Siirtomääräraha 2 v. 1 807 000,00	2 337 000	1 833 238,47	503 761,53	2 337 000,00	0,00	808 650,36	3 145 650,36	2 601 888,83	503 761,53
29.01.29	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha 33 845 321,11	34 000 000	36 975 023,47		36 975 023,47	-2 975 023,47				
29.01.30	Lasten ja nuorten harrastustoiminta	Siirtomääräraha 2 v. 19 500 000,00	14 500 000	13 517 775,00	982 225,00	14 500 000,00	0,00	5 591 461,40	20 091 461,40	18 742 261,53	982 225,00
29.01.50	Eräät avustukset	Kiinteä määräraha 1 597 000,00	1 597 000	1 597 000,00		1 597 000,00	0,00				
29.01.51	Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan	Kiinteä määräraha 3 782 000,00	3 807 000	3 806 999,00		3 806 999,00	1,00				
29.01.52	Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin	Arviomääräraha 118 856 000,00	122 661 000	122 661 000,00		122 661 000,00	0,00				
29.01.53	Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen	Siirtomääräraha 2 v. 17 614 000,00	23 013 000	772 144,42	22 240 855,58	23 013 000,00	0,00	17 226 661,51	40 239 661,51	7 759 902,10	22 240 855,58
29.01.66	Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille	Arviomääräraha 2 117 384,51	2 246 000	2 200 467,38		2 200 467,38	45 532,62				
29.10	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö	936 498 862,10	868 256 000	764 325 902,68	7 735 706,85	772 061 609,53	96 194 390,47	48 453 369,10	138 248 369,10	127 263 731,84	10 973 051,84
29.10.01	Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 41 828 000,00	41 065 000	37 417 875,17	3 647 124,83	41 065 000,00	0,00	9 700 808,42	50 765 808,42	47 118 683,59	3 647 124,83
29.10.20	Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot	Siirtomääräraha 3 v. 172 439 000,00	48 730 000	44 641 417,98	4 088 582,02	48 730 000,00	0,00	38 752 560,68	87 482 560,68	80 145 048,25	7 325 927,01

Pääloukan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.10.30	Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin	Arviomääräraha	537 422 345,73	586 777 000	490 940 673,53		490 940 673,53	95 836 326,47					
29.10.31	Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin	Arviomääräraha	175 898 716,37	182 081 000	181 722 936,00		181 722 936,00	358 064,00					
29.10.51	Valtionavustus järjestöille	Kiinteä määräraha	8 910 800,00	9 603 000	9 603 000,00		9 603 000,00	0,00					
29.20	Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus		1 335 837 858,00	1 348 476 000	1 330 658 685,32	10 678 763,68	1 341 337 449,00	7 138 551,00	26 412 863,17	53 079 863,17	36 967 848,39	16 112 014,78	
29.20.01	Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	8 503 000,00	8 771 000	7 045 638,30	1 725 361,70	8 771 000,00	0,00	1 471 987,16	10 242 987,16	8 517 625,46	1 725 361,70	
29.20.21	Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot	Siirtomääräraha 3 v.	23 410 000,00	17 896 000	8 942 598,02	8 953 401,98	17 896 000,00	0,00	24 940 876,01	42 836 876,01	28 450 222,93	14 386 653,08	
29.20.30	Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen	Arviomääräraha	1 046 762 940,00	1 043 403 000	1 041 291 235,00		1 041 291 235,00	2 111 765,00					
29.20.35	Valtionosuus ja -avustus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin	Arviomääräraha	257 161 918,00	278 406 000	273 379 214,00		273 379 214,00	5 026 786,00					
29.40	Korkeakouluopetus ja tutkimus		3 412 343 581,76	3 537 948 000	3 476 263 452,13	38 634 881,50	3 514 898 333,63	23 049 666,37	50 968 174,12	3 087 100 174,12	3 046 393 377,04	40 420 797,08	
29.40.01	Suomen Akatemian toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	12 086 000,00	12 318 000	11 085 098,08	1 232 901,92	12 318 000,00	0,00	2 432 053,40	14 750 053,40	13 517 151,48	1 232 901,92	
29.40.02	Kansallisarkiston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	20 168 000,00	23 444 000	19 419 687,88	4 024 312,12	23 444 000,00	0,00	1 665 689,86	25 109 689,86	21 085 377,74	4 024 312,12	
29.40.03	Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	4 589 000,00	4 625 000	3 810 099,53	814 900,47	4 625 000,00	0,00	719 822,47	5 344 822,47	4 529 922,00	814 900,47	
29.40.04	Varastokirjaston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	1 688 000,00	1 751 000	1 474 591,04	276 408,96	1 751 000,00	0,00	288 435,81	2 039 435,81	1 763 026,85	276 408,96	
29.40.20	Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	Siirtomääräraha 3 v.	35 394 000,00	40 616 000	24 743 191,97	15 872 808,03	40 616 000,00	0,00	21 493 172,58	62 109 172,58	44 200 448,97	17 658 723,61	
29.40.50	Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan	Siirtomääräraha 2 v.	1 876 415 000,00	1 999 188 000	1 983 242 000,00	15 946 000,00	1 999 188 000,00	0,00	19 454 000,00	2 018 642 000,00	2 002 676 000,00	15 946 000,00	
29.40.51	Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat	Arviomääräraha	331 877 592,42	348 575 000	329 681 320,47		329 681 320,47	18 893 679,53					
29.40.53	Rahapeli-toiminnan tuotot tieteen edistämiseen	Arviomääräraha	71 405 424,48	74 715 000	74 704 124,95		74 704 124,95	10 875,05					
29.40.54	Strateginen tutkimusrahoitus	Arviomääräraha	49 480 717,02	55 631 000	51 485 990,95		51 485 990,95	4 145 009,05					
29.40.55	Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan	Siirtomääräraha 2 v.	921 196 000,00	954 190 000	953 722 450,00	467 550,00	954 190 000,00	0,00	4 915 000,00	959 105 000,00	958 621 450,00	467 550,00	
29.40.66	Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille	Arviomääräraha	21 043 847,84	22 895 000	22 894 897,26		22 894 897,26	102,74					
29.40.89	Valtion rahoitus yliopistojen pääomasijoituksiin		67 000 000,00										

Pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu		Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.70	Opintotuki		686 403 018,16	823 533 000	791 702 414,07	40 003,50	791 742 417,57	31 790 582,43	29 229,71	698 229,71	658 226,21	40 003,50	
29.70.01	Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	652 000,00	669 000	628 996,50	40 003,50	669 000,00	0,00	29 229,71	698 229,71	658 226,21	40 003,50	
29.70.52	Opintolainojen valtiontakaus	Arviomääräraha	135 917 541,92	187 100 000	189 061 427,68		189 061 427,68	-1 961 427,68					
29.70.55	Opintoraha ja asumislisä	Arviomääräraha	467 864 816,71	515 200 000	494 099 439,65		494 099 439,65	21 100 560,35					
29.70.57	Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki	Arviomääräraha	25 169 332,99	35 564 000	32 169 797,69		32 169 797,69	3 394 202,31					
29.70.59	Koulumatkatuki	Arviomääräraha	56 799 326,54	85 000 000	75 742 752,55		75 742 752,55	9 257 247,45					
29.80	Taide ja kulttuuri		686 681 915,62	613 793 000	598 963 697,32	12 286 093,75	611 249 791,07	2 543 208,93	41 664 018,83	169 408 018,83	135 405 418,52	31 591 010,36	
29.80.01	Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	38 610 000,00	4 595 000	3 833 331,74	761 668,26	4 595 000,00	0,00	928 134,12	5 523 134,12	4 653 065,86	761 668,26	
29.80.03	Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	2 816 000,00	2 298 000	1 725 757,90	572 242,10	2 298 000,00	0,00	774 746,44	3 072 746,44	2 500 504,34	572 242,10	
29.80.04	Museoviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	24 181 000,00	25 057 000	23 895 671,62	1 161 328,38	25 057 000,00	0,00	2 908 951,24	27 965 951,24	26 804 622,86	1 161 328,38	
29.80.05	Saavutettavuuskirjasto Celian toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	5 669 000,00	5 683 000	4 947 580,72	735 419,28	5 683 000,00	0,00	1 085 848,71	6 768 848,71	6 033 429,43	735 419,28	
29.80.06	Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	7 239 000,00	7 599 000	7 148 727,92	450 272,08	7 599 000,00	0,00	937 875,62	8 536 875,62	8 086 603,54	450 272,08	
29.80.16	Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet	Arviomääräraha	18 771 068,83	21 307 000	20 164 007,82		20 164 007,82	1 142 992,18					
29.80.20	Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset	Siirtomääräraha 2 v.	17 264 000,00	18 502 000	18 169 661,23	332 338,77	18 502 000,00	0,00	408 412,90	18 910 412,90	18 578 074,13	332 338,77	
29.80.30	Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan	Kiinteä määräraha	4 894 000,00	4 200 000	4 182 050,00		4 182 050,00	17 950,00					
29.80.31	Valtionosuus ja -avustus esittävän talteen ja museoiden käyttökustannuksiin	Arviomääräraha	139 932 232,00	141 111 000	140 923 630,00		140 923 630,00	187 370,00					
29.80.34	Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin	Arviomääräraha	90 441 863,24	94 387 000	94 292 395,41		94 292 395,41	94 604,59					
29.80.40	Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon	Arviomääräraha	85 814,67	252 000	311 028,58		311 028,58	-59 028,58					
29.80.41	Eräät käyttöoikeuskorvaukset	Siirtomääräraha 3 v.	26 648 000,00	27 648 000	27 198 000,00	450 000,00	27 648 000,00	0,00	0,01	27 648 000,01	27 198 000,00	450 000,00	
29.80.50	Eräät avustukset	Siirtomääräraha 3 v.	90 141 000,00	27 274 000	22 234 184,54	5 039 815,46	27 274 000,00	0,00	21 484 182,69	48 758 182,69	26 277 283,72	20 178 395,23	
29.80.51	Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille	Arviomääräraha	16 678 428,48	17 586 000	17 221 578,62		17 221 578,62	364 421,38					
29.80.52	Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen	Arviomääräraha	159 466 639,76	180 053 000	179 934 021,06		179 934 021,06	118 978,94					
29.80.53	Valtionavustus tilakustannuksiin	Kiinteä määräraha	24 532 868,64	27 113 000	26 477 079,58		26 477 079,58	635 920,42					

Päälukuan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot					
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.80.55	Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen	Siirtomääräraha 3 v.	2 100 000,00	2 200 000	2 026 970,00	173 030,00	2 200 000,00	0,00	194 907,39	2 394 907,39	2 134 854,35	259 366,84
29.80.58	Valtionrahoitus luovia aloja ja kulttuuritoimintaa tukevan rahaston pääomaan	Siirtomääräraha 3 v.	7 500 000,00						2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00
29.80.72	Kansalliskokouksen kokoelman kartuttaminen	Siirtomääräraha 3 v.	839 000,00	839 000	350 133,48	488 866,52	839 000,00	0,00	556 458,65	1 395 458,65	906 592,13	488 866,52
29.80.75	Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden peruserärahat ja kunnossapito	Siirtomääräraha 3 v.	3 899 000,00	4 049 000	3 927 887,10	121 112,90	4 049 000,00	0,00	5 531 501,06	9 580 501,06	9 459 388,16	121 112,90
29.80.89	Rahoitus Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiölle ja kiinteistöosakeyhtiölle	Siirtomääräraha 3 v.	4 973 000,00	2 000 000		2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	4 353 000,00	6 353 000,00	273 000,00	6 080 000,00
29.80.95	Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot	Arviomääräraha	0,0	40 000				40 000,00				
29.90	Liikuntatoimi		159 936 120,36	160 202 000	157 024 632,06	2 645 855,00	159 670 487,06	531 512,94	6 833 095,97	12 833 095,97	9 085 330,98	3 168 424,60
29.90.30	Avustukset Liikkuva -ohjelmiin sekä eräät avustukset	Siirtomääräraha 3 v.							3 730 902,91	3 730 902,91	3 163 676,52	0,00
29.90.50	Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen	Arviomääräraha	101 459 828,14	120 404 000	119 872 700,06		119 872 700,06	531 299,94				
29.90.52	Valtionosuudet kunnille ja liikunnan koulutuskeskuksille	Arviomääräraha	53 776 292,22	33 798 000	33 797 787,00		33 797 787,00	213,00				
29.90.54	Avustus Helsingin Olympiastadionin peruserärahat ja uudistamishankkeeseen	Siirtomääräraha 3 v.							500,00	500,00		0,00
29.90.56	Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	4 700 000,00	6 000 000	3 354 145,00	2 645 855,00	6 000 000,00	0,00	3 101 693,06	9 101 693,06	5 921 654,46	3 168 424,60
29.91	Nuorisotyö		87 989 066,93	83 092 000	78 854 968,58	4 023 974,33	82 878 942,91	213 057,09	3 244 922,31	44 976 922,31	40 673 225,48	4 023 974,33
29.91.50	Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen	Arviomääräraha	36 328 066,93	41 360 000	41 146 942,91		41 146 942,91	213 057,09				
29.91.51	Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö	Siirtomääräraha 2 v.	39 083 000,00	22 452 000	21 988 045,67	463 954,33	22 452 000,00	0,00	3 244 922,31	25 696 922,31	24 972 244,24	463 954,33
29.91.52	Valtionosuudet kuntien nuorisotoimeen ja eräät avustukset	Siirtomääräraha 2 v.	12 578 000,00	19 280 000	15 719 980,00	3 560 020,00	19 280 000,00	0,00		19 280 000,00	15 700 981,24	3 560 020,00

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
29.10.34. Valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin	24 600	0	0	0	0	0	0	510	523	0	0	0	523
Aikaisempien vuosien valtuudet	24 600							510	523	0	0	0	523
29.40.00. Korkeakouluopetus ja tutkimus	3 153 040	422 776	20	422 796	422 714	82	0	352 820	353 847	305 626	211 948	131 941	1 003 362
Aikaisempien vuosien valtuudet	3 153 040							340 124	274 655	175 960	97 054	45 675	593 344
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		422 776	20	422 796	422 714	82	0	12 696	79 192	129 666	114 894	86 266	410 018
29.40.04. Varastokirjaston toimintamenot	0	0	2 000	2 000	1 982	18	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		0	2 000	2 000	1 982	18	0	0	0	0	0	0	0
29.40.51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat	85 500	4 750	0	4 750	4 750	0	0	18 543	26 000	31 346	10 242	0	67 587
Aikaisempien vuosien valtuudet	85 500							18 188	25 000	30 346	7 847	0	63 193
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		4 750	0	4 750	4 750	0	0	356	1 000	1 000	2 394	0	4 394
29.40.54. Strateginen tutkimusrahoitus	333 616	55 631	0	55 631	55 630	1	0	51 486	55 630	42 412	26 361	0	124 403
Aikaisempien vuosien valtuudet	333 616							50 955	46 436	22 868	0	0	69 304
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		55 631	0	55 631	55 630	1	0	531	9 194	19 544	26 361	0	55 099
29.80.04. Museoviraston toimintamenot	29 250	0	0	0	0	0	0	0	1 875	2 282	2 320	31 506	37 984
Aikaisempien vuosien valtuudet	29 250							0	1 875	2 282	2 320	31 506	37 984
29.80.20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset	0	144 000	0	144 000	144 000	0	0	0	0	0	3 685	152 005	155 689
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		144 000	0	144 000	144 000	0	0	0	0	0	3 685	152 005	155 689
29.80.34. Valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin	17 245	0	0	0	0	0	0	1 798	1 596	1 302	1 079	686	4 663
Aikaisempien vuosien valtuudet	17 245							1 798	1 596	1 302	1 079	686	4 663
29.80.75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden peruseräannokset ja kunnossapito	1 000	1 000	0	1 000	1 000	0	0	1 000	1 000	0	0	0	1 000
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 000							1 000	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		1 000	0	1 000	1 000	0	0	0	1 000	0	0	0	1 000
29.90.50. Rahapeli-toiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen	26 000	0	0	0	0	0	0	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Aikaisempien vuosien valtuudet	26 000							2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
PÄÄLUOKKA YHTEENSÄ	3 670 251	628 157	2 020	630 177	630 077	101	0	428 158	442 472	384 967	257 635	318 138	1 403 212
Aikaisempien vuosien valtuudet	3 670 251							414 575	352 086	234 757	110 301	79 867	777 011
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		628 157	2 020	630 177	630 077	101	0	13 582	90 386	150 210	147 334	238 271	626 201

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30	MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 955 195 440,91	2 720 493 000	1 911 653 970,19	704 712 931,39	2 616 366 901,58	104 126 098,42	1 026 410 905,71	3 085 739 905,71	1 927 777 146,54	1 122 892 569,75
30.01	Hallinto ja tutkimus	152 471 977,30	145 134 000	119 128 801,25	25 331 579,74	144 460 380,99	673 619,01	40 787 360,44	148 830 360,44	117 654 029,74	31 176 330,70
30.01.01	Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot	24 148 000,00	24 511 000	12 281 808,23	12 229 191,77	24 511 000,00	0,00	12 357 597,18	36 868 597,18	24 639 405,41	12 229 191,77
30.01.05	Luonnonvarakeskuksen toimintamenot	82 189 000,00	81 589 000	70 165 007,76	11 423 992,24	81 589 000,00	0,00	14 895 355,55	96 484 355,55	85 060 363,31	11 423 992,24
30.01.22	Tutkimus ja kehittäminen	8 943 000,00	1 943 000	264 604,27	1 678 395,73	1 943 000,00	0,00	13 534 407,71	15 477 407,71	7 954 261,02	7 523 146,69
30.01.29	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	33 011 509,52	32 652 000	32 209 057,98		32 209 057,98	442 942,02				
30.01.66	Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	4 180 467,78	4 439 000	4 208 323,01		4 208 323,01	230 676,99				
30.10	Maaseudun kehittäminen	503 747 765,14	498 722 000	179 621 089,12	317 419 441,28	497 040 530,40	1 681 469,60	418 118 613,98	881 840 613,98	366 531 239,31	495 352 002,38
30.10.40	Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	94 245 000,00	135 500 000		135 500 000,00	135 500 000,00	0,00	98 541 328,91	234 041 328,91	62 615 665,69	164 645 555,36
30.10.41	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	14 550 765,14	35 000 000	33 318 530,40		33 318 530,40	1 681 469,60				
30.10.42	Luopumistuet ja -eläkkeet	28 500 000,00	21 800 000	16 238 514,73	5 561 485,27	21 800 000,00	0,00	6 746 307,46	28 546 307,46	22 984 822,19	5 561 485,27
30.10.43	Eläinten hyvinvointikorvaukset	85 400 000,00	74 000 000	28 029 591,81	45 970 408,19	74 000 000,00	0,00	27 225 461,05	101 225 461,05	54 755 052,86	46 470 408,19
30.10.44	Maatalouden ja maaseudun yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen	14 730 000,00	38 000 000	35 668 543,25	2 331 456,75	38 000 000,00	0,00	1 023 703,60	39 023 703,60	35 692 246,85	2 331 456,75
30.10.50	Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen	5 566 000,00	5 616 000	5 381 017,27	234 982,73	5 616 000,00	0,00	721 167,85	6 337 167,85	5 846 131,72	491 036,13
30.10.51	Porotalouden edistäminen	1 843 000,00	2 143 000	2 143 000,00		2 143 000,00	0,00		2 143 000,00	2 143 000,00	
30.10.54	Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen	39 892 000,00	39 192 000	28 289 655,72	10 902 344,28	39 192 000,00	0,00	12 336 854,00	51 528 854,00	40 391 284,70	11 137 569,30
30.10.55	Valtionapu 4H-toimintaan	4 105 000,00	4 155 000	4 155 000,00		4 155 000,00	0,00		4 155 000,00	4 155 000,00	
30.10.63	Maaseudun kehittäminen	2 300 000,00	4 300 000	3 400 085,95	899 914,05	4 300 000,00	0,00	10 529 144,88	14 829 144,88	11 100 938,41	1 550 942,04
30.10.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	212 616 000,00	139 016 000	22 997 149,99	116 018 850,01	139 016 000,00	0,00	260 994 646,23	400 010 646,23	126 847 096,89	263 163 549,34
30.20	Maa- ja elintarviketalous	2 011 585 596,70	1 783 097 000	1 419 910 765,69	266 888 985,54	1 686 799 751,23	96 297 248,77	391 224 223,33	1 634 692 223,33	1 193 523 808,94	435 486 172,66
30.20.01	Ruokaviraston toimintamenot	85 007 000,00	83 890 000	74 745 526,55	9 144 473,45	83 890 000,00	0,00	13 994 701,56	97 884 701,56	88 740 228,11	9 144 473,45
30.20.20	Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta	10 606 169,41	18 629 000	18 560 132,45		18 560 132,45	68 867,55				

Pääloukan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.20.40	Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	Siirtomääräraha 2 v.	352 200 000,00	350 000 000	281 451 915,54	68 548 084,46	350 000 000,00	0,00	68 687 627,27	418 687 627,27	346 139 542,81	68 548 084,46
30.20.41	EU-tulotuki ja EU-markkinatuki	Arviomääräraha	507 500 427,29	520 600 000	424 371 618,78		424 371 618,78	96 228 381,22				
30.20.42	Turveltojen ilmastotoimet	Siirtomääräraha 3 v.		0				0,00		0,00		
30.20.43	Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit	Siirtomääräraha 3 v.	352 996 000,00	286 560 000	148 289 876,82	138 270 123,18	286 560 000,00	0,00	148 673 687,43	435 233 687,43	212 393 002,71	222 840 684,72
30.20.44	Luonnonhaittakorvaukset	Siirtomääräraha 3 v.	637 394 000,00	495 884 000	466 582 405,34	29 301 594,66	495 884 000,00	0,00	135 242 790,41	631 126 790,41	526 844 819,10	104 281 971,31
30.20.46	EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	11 030 000,00	11 030 000	593 196,76	10 436 803,24	11 030 000,00	0,00	14 072 952,27	25 102 952,27	8 958 347,69	15 348 799,27
30.20.47	Ruokaketjun kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	4 255 000,00	5 637 000	84 492,59	5 552 507,41	5 637 000,00	0,00	8 072 239,82	13 709 239,82	4 012 540,14	9 686 760,31
30.20.48	Peltorakenteen kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.							958 808,46	958 808,46	82 311,41	0,00
30.20.49	Ravinnekierrätyksen edistäminen biokaasutuotannolla	Siirtomääräraha 3 v.		4 000 000	132 994,64	3 867 005,36	4 000 000,00	0,00		4 000 000,00	132 994,64	3 867 005,36
30.20.60	Siirto interventiorahastoon	Kiinteä määräraha	400 000,00	400 000	400 000,00		400 000,00	0,00				
30.20.61	Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon	Siirtomääräraha 3 v.	43 700 000,00									
30.20.62	Eräät valtionavut	Siirtomääräraha 2 v.	6 497 000,00	6 467 000	4 698 606,22	1 768 393,78	6 467 000,00	0,00	1 521 416,11	7 988 416,11	6 220 022,33	1 768 393,78
30.40	Luonnonvaratalous		230 124 101,77	234 646 000	146 114 393,34	83 057 845,62	229 172 238,96	5 473 761,04	151 250 427,58	336 452 427,58	180 358 867,38	147 762 984,80
30.40.20	Kalakannan hoitovelvoitteet	Siirtomääräraha 3 v.	3 100 000,00	2 800 000	425 236,27	2 374 763,73	2 800 000,00	0,00	4 697 023,56	7 497 023,56	3 163 299,77	4 307 944,98
30.40.21	Vesivarojen käytön ja hoidon menot	Siirtomääräraha 3 v.	14 511 000,00	15 996 000	5 676 793,73	10 319 206,27	15 996 000,00	0,00	11 046 200,02	27 042 200,02	13 940 529,01	13 086 694,78
30.40.22	Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	31 976 833,27	14 966 000	2 648 281,55	12 317 718,45	14 966 000,00	0,00	53 776 891,91	68 742 891,91	23 280 386,52	39 136 237,91
30.40.31	Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen	Siirtomääräraha 3 v.	11 136 000,00	8 736 000	452 954,01	8 283 045,99	8 736 000,00	0,00	16 163 807,40	24 899 807,40	9 982 344,80	14 897 486,71
30.40.40	Eräät luonnonvaratalouden korvaukset	Arviomääräraha	1 856 569,12	1 947 000	1 801 235,20		1 801 235,20	145 764,80				
30.40.41	Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	Siirtomääräraha 3 v.	4 760 000,00	4 760 000	70 844,88	4 689 155,12	4 760 000,00	0,00	8 517 806,44	13 277 806,44	4 475 272,08	8 802 534,36
30.40.42	Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	Siirtomääräraha 2 v.	9 550 000,00	11 336 000	10 934 096,80	401 903,20	11 336 000,00	0,00	435 656,89	11 771 656,89	11 369 753,69	401 903,20
30.40.44	Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen	Arviomääräraha	36 899 699,38	47 497 000	42 169 016,20		42 169 016,20	5 327 983,80				
30.40.45	Metsäluonnon hoidon edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	7 527 000,00	17 500 000	13 985 206,76	3 514 793,24	17 500 000,00	0,00	744,42	17 500 744,42	13 985 951,18	3 514 793,24
30.40.46	Valtionapu Suomen metsäkeskukselle	Siirtomääräraha 2 v.	43 835 000,00	45 999 000	45 999 000,00		45 999 000,00	0,00		45 999 000,00	45 999 000,00	
30.40.47	Tuki joutoalueiden metsitykseen	Siirtomääräraha 3 v.	6 060 000,00	5 400 000		5 400 000,00	5 400 000,00	0,00	6 436 560,00	11 836 560,00	3 061 840,00	8 774 720,00

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.40.50	Riistatalouden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	14 498 000,00	13 059 000	11 461 952,09	1 597 047,91	13 059 000,00	0,00	5 480 871,34	18 539 871,34	14 640 851,35	3 774 019,99
30.40.51	Kalatalouden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	11 975 000,00	10 975 000	7 938 174,73	3 036 825,27	10 975 000,00	0,00	4 620 107,28	15 595 107,28	10 426 383,66	5 168 723,62
30.40.53	Eräät luonnonvaratalouden valtionavut	Siirtomääräraha 2 v.	1 132 000,00	1 132 000	726 030,02	405 969,98	1 132 000,00	0,00	326 408,30	1 458 408,30	1 052 438,32	405 969,98
30.40.62	Elinkeinokalatalouden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	31 307 000,00	32 543 000	1 825 571,10	30 717 416,46	32 542 987,56	12,44	39 748 350,02	72 291 350,02	24 980 817,00	45 491 956,03
30.64	Metsähallitus		8 656 000,00	8 696 000	7 596 000,00	1 100 000,00	8 696 000,00	0,00	2 200 000,00	10 896 000,00	7 596 000,00	2 200 000,00
30.64.50	Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	Siirtomääräraha 3 v.	8 656 000,00	8 696 000	7 596 000,00	1 100 000,00	8 696 000,00	0,00	2 200 000,00	10 896 000,00	7 596 000,00	2 200 000,00
30.70	Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen		48 610 000,00	50 198 000	39 282 920,79	10 915 079,21	50 198 000,00	0,00	22 830 280,38	73 028 280,38	62 113 201,17	10 915 079,21
30.70.01	Maanmittauslaitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	45 310 000,00	48 198 000	38 439 711,68	9 758 288,32	48 198 000,00	0,00	20 111 346,96	68 309 346,96	58 551 058,64	9 758 288,32
30.70.40	Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot	Siirtomääräraha 2 v.	3 300 000,00	2 000 000	843 209,11	1 156 790,89	2 000 000,00	0,00	2 718 933,42	4 718 933,42	3 562 142,53	1 156 790,89

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
30.10.40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	508 038	127 000	0	127 000	72 719	54 281	54 281	59 421	68 800	39 700	10 000	3 000	121 500
Aikaisempien vuosien valtuudet	508 038							59 421	38 800	14 700	0	0	53 500
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		127 000	0	127 000	72 719	54 281	54 281	0	30 000	25 000	10 000	3 000	68 000
30.10.41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	3 310 729	250 000	0	250 000	72 212	177 788	0	33 319	36 000	34 900	33 800	80 700	185 400
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	3 310 729							33 236	34 000	33 000	32 000	78 000	177 000
- korkotuki- tms. valtuudet	3 310 729							33 236	34 000	33 000	32 000	78 000	177 000
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet, josta		250 000	0	250 000	72 212	177 788	0	83	2 000	1 900	1 800	2 700	8 400
- korkotuki- tms. valtuudet		250 000	0	250 000	72 212	177 788	0	83	2 000	1 900	1 800	2 700	8 400
30.10.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	1 170 888	224 256	0	224 256	49 031	175 225	175 225	126 299	130 248	71 142	33 948	2 164	237 502
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 170 888							110 432	115 248	61 142	27 948	0	204 338
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		224 256	0	224 256	49 031	175 225	175 225	15 867	15 000	10 000	6 000	2 164	33 164
30.20.43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit	33 118	1 115 000	0	1 115 000	908 689	206 311	206 311	3 143	216 860	210 980	209 313	280 079	917 232
Aikaisempien vuosien valtuudet	33 118							3 143	3 854	2 774	1 678	237	8 543
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		1 115 000	0	1 115 000	908 689	206 311	206 311	0	213 006	208 206	207 635	279 842	908 689
30.40.44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen	380 348	54 500	36 102	90 602	67 932	22 670	0	42 169	42 325	2 805	1 990	0	47 121
Aikaisempien vuosien valtuudet	380 348							19 433	2 325	805	657	0	3 787
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		54 500	36 102	90 602	67 932	22 670	0	22 736	40 000	2 000	1 334	0	43 334
30.40.47. Tuki joutoalueiden metsitykseen	10 643	8 200	0	8 200	2 694	5 506	5 506	3 062	2 695	800	1 200	2 300	6 995
Aikaisempien vuosien valtuudet	10 643							2 697	1 666	500	800	1 700	4 666
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		8 200	0	8 200	2 694	5 506	5 506	365	1 029	300	400	600	2 329
PÄÄLUOKKA YHTEENSÄ	5 413 764	1 778 956	36 102	1 815 058	1 173 277	641 781	441 323	267 413	496 928	360 327	290 252	368 243	1 515 750
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	5 413 764							228 361	195 893	112 921	63 083	79 937	451 835
- korkotuki- tms. valtuudet	3 310 729							33 236	34 000	33 000	32 000	78 000	177 000
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet, josta		1 778 956	36 102	1 815 058	1 173 277	641 781	441 323	39 051	301 035	247 406	227 168	288 306	1 063 916
- korkotuki- tms. valtuudet		250 000	0	250 000	72 212	177 788	0	83	2 000	1 900	1 800	2 700	8 400

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
31	LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 829 240 980,25	3 553 502 000	2 744 026 604,38	830 586 997,55	3 574 613 601,93	-21 111 601,93	1 233 838 164,27	3 656 291 164,27	2 539 539 655,05	1 042 768 970,52
31.01	Hallinto ja toimialan yhteiset menot	771 262 935,63	668 900 000	626 740 250,85	105 032 006,08	731 772 256,93	-62 872 256,93	129 357 587,76	367 007 587,76	251 985 499,13	114 992 630,87
31.01.01	Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot	17 914 000,00	23 654 000	13 039 673,17	10 614 326,83	23 654 000,00	0,00	6 809 288,00	30 463 288,00	19 821 852,54	10 614 326,83
31.01.02	Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot	99 262 000,00	103 188 000	32 399 257,82	70 788 742,18	103 188 000,00	0,00	67 653 527,83	170 841 527,83	100 052 785,65	70 788 742,18
31.01.03	Väyläviraston toimintamenot	56 606 000,00	59 834 000	46 237 758,60	13 596 241,40	59 834 000,00	0,00	12 690 414,42	72 524 414,42	58 925 823,89	13 596 241,40
31.01.04	Ilmatieteen laitoksen toimintamenot	53 390 000,00	46 164 000	36 131 304,33	10 032 695,67	46 164 000,00	0,00	16 714 018,51	62 878 018,51	52 845 322,84	10 032 695,67
31.01.29	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot	520 157 935,63	431 250 000	494 122 256,93		494 122 256,93	-62 872 256,93				
31.01.88	Osakehankinnat	23 933 000,00	4 810 000	4 810 000,00	0,00	4 810 000,00	0,00	25 490 339,00	30 300 339,00	20 339 714,21	9 960 624,79
31.10	Liikenne- ja viestintäverkot	2 136 961 663,97	2 029 866 000	1 372 961 411,92	639 933 121,49	2 012 894 533,41	16 971 466,59	817 825 228,16	2 812 694 228,16	1 986 000 343,10	801 790 083,60
31.10.20	Perusväylänpito	1 460 567 000,00	1 378 201 000	1 141 815 238,66	236 385 761,34	1 378 201 000,00	0,00	241 225 619,73	1 619 426 619,73	1 382 103 350,85	236 464 083,33
31.10.30	Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin	43 451 000,00	26 583 000	2 000 000,00	24 583 000,00	26 583 000,00	0,00	22 882 464,37	49 465 464,37	16 256 477,86	30 541 963,63
31.10.31	Eräät avustukset	74 700 000,00	41 003 000	3 530 081,00	37 472 919,00	41 003 000,00	0,00	112 486 558,81	153 489 558,81	52 939 757,51	86 696 801,30
31.10.76	Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset	17 067 663,97	34 997 000	18 025 533,41		18 025 533,41	16 971 466,59				
31.10.77	Väyläverkon kehittäminen	458 176 000,00	441 082 000	159 464 721,07	281 617 278,93	441 082 000,00	0,00	373 747 872,33	814 829 872,33	432 659 135,74	382 170 730,70
31.10.78	Eräät väylähankkeet							7 550 000,00	7 550 000,00	25 412,86	0,00
31.10.79	Elinkaarirahoitushankkeet	83 000 000,00	108 000 000	48 125 837,78	59 874 162,22	108 000 000,00	0,00	59 932 712,92	167 932 712,92	102 016 208,28	65 916 504,64
31.20	Liikenteen ja viestinnän palvelut	921 016 380,65	854 736 000	744 324 941,61	85 621 869,98	829 946 811,59	24 789 188,41	286 655 348,35	476 589 348,35	301 553 812,82	125 986 256,05
31.20.20	Saaristo- ja yhteysliikenteen ostot ja kehittäminen		17 886 000	15 597 091,24	2 288 908,76	17 886 000,00	0,00		17 886 000,00	15 597 091,24	2 288 908,76
31.20.43	Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantaminen	75 805 380,65	89 000 000	64 210 811,59		64 210 811,59	24 789 188,41				
31.20.50	Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen	23 221 000,00	17 250 000	12 088 779,70	5 161 220,30	17 250 000,00	0,00	21 680 238,01	38 930 238,01	26 052 737,86	12 527 500,15

Pääloukan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
31.20.51 Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin	Siirtomääräraha 3 v.	44 012 000,00	36 074 000	23 167 248,90	12 906 751,10	36 074 000,00	0,00	86 822 580,83	122 896 580,83	46 890 196,76	27 307 104,59
31.20.54 Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	20 386 000,00						1 065 067,85	1 065 067,85	1 065 067,85	0,00
31.20.55 Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	200 724 000,00	118 724 000	53 459 010,18	65 264 989,82	118 724 000,00	0,00	177 087 461,66	295 811 461,66	211 948 719,11	83 862 742,55
31.20.60 Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon	Kiinteä määräraha	556 868 000,00	575 802 000	575 802 000,00		575 802 000,00	0,00				

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
31.01.04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot	86	0	397	397	99	298	298	44	75	0	0	0	75
Aikaisempien vuosien valtuudet	86							20	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		0	397	397	99	298	298	24	75	0	0	0	75
31.10.20. Perusväylänpito	476 739	0	12 234	12 234	1 195	11 038	11 038	54 187	62 383	76 749	19 633	0	158 765
Aikaisempien vuosien valtuudet	476 739							53 328	62 106	76 734	19 633	0	158 473
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		0	12 234	12 234	1 195	11 038	11 038	859	278	15	0	0	293
31.10.30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin	53 567	108 240	7 410	115 650	3 150	112 500	112 500	16 256	13 149	7 397	8 994	0	29 539
Aikaisempien vuosien valtuudet	53 567							16 229	12 989	7 387	6 041	0	26 416
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		108 240	7 410	115 650	3 150	112 500	112 500	27	160	10	2 953	0	3 123
31.10.77. Väyläverkon kehittäminen	2 314 513	130 800	956 404	1 087 204	319 244	767 960	767 538	411 588	207 720	65 208	30 497	21 439	324 864
Aikaisempien vuosien valtuudet	2 314 513							245 168	95 786	41 355	21 108	13 877	172 126
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		130 800	956 404	1 087 204	319 244	767 960	767 538	166 420	111 934	23 853	9 389	7 562	152 738
31.10.78. Eräät väylähankkeet	74 153	3 150	0	3 150	3 150	0	0	1 057	397	920	949	3 778	6 045
Aikaisempien vuosien valtuudet	74 153							1 057	397	920	949	628	2 895
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		3 150	0	3 150	3 150	0	0	0	0	0	0	3 150	3 150
31.10.79. Elinkaarirahoitushankkeet	1 061 638	0	187 084	187 084	6 317	180 768	180 768	78 689	73 991	72 449	63 435	192 082	401 956
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 061 638							72 551	73 866	72 437	63 423	192 052	401 777
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		0	187 084	187 084	6 317	180 768	180 768	6 138	125	12	13	29	179
31.20.20. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen	0	25 500	8 816	34 316	6 163	28 153	28 153	0	2 421	1 016	1 047	2 570	7 053
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		25 500	8 816	34 316	6 163	28 153	28 153	0	2 421	1 016	1 047	2 570	7 053

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
31.20.54. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen	68 441	0	0	0	0	0	0	6 640	11 472	13 951	12 663	19 898	57 984
Aikaisempien vuosien valtuudet	68 441							6 640	11 472	13 951	12 663	19 898	57 984
31.20.55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen	313 830	0	0	0	0	0	0	33 356	34 870	34 870	34 870	141 284	245 894
Aikaisempien vuosien valtuudet	313 830							33 356	34 870	34 870	34 870	141 284	245 894
31.24.78. Eräät tiehankkeet	1 899	0	0	0	0	0	0	2	40	14	0	0	54
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 899							2	40	14	0	0	54
31.24.79. Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet	640 460	0	0	0	0	0	0	23 327	24 167	23 747	23 747	68 273	139 934
Aikaisempien vuosien valtuudet	640 460							23 327	24 167	23 747	23 747	68 273	139 934
31.30.64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen	18 795	0	0	0	0	0	0	3 568	3 288	1 887	0	0	5 174
Aikaisempien vuosien valtuudet	18 795							3 568	3 288	1 887	0	0	5 174
31.30.66. Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset	53 030	0	0	0	0	0	0	4 495	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	53 030							4 495	0	0	0	0	0
PÄÄLUOKKA YHTEENSÄ	5 077 153	267 690	1 172 345	1 440 035	339 318	1 100 717	1 100 294	633 209	433 972	298 207	195 836	449 323	1 377 338
Aikaisempien vuosien valtuudet	5 077 153							459 742	318 980	273 300	182 434	436 012	1 210 727
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		267 690	1 172 345	1 440 035	339 318	1 100 717	1 100 294	173 468	114 992	24 907	13 401	13 311	166 611

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32	TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 885 756 627,85	3 853 536 000	2 825 479 685,65	477 634 720,34	3 303 114 405,99	550 421 594,01	795 404 243,73	2 431 271 243,73	1 726 092 931,00	540 849 372,54
32.01	Hallinto	957 681 841,09	990 505 000	823 457 278,60	166 972 791,51	990 430 070,11	74 929,89	208 230 032,20	1 119 480 032,20	919 503 384,15	194 677 651,46
32.01.01	Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 39 436 000,00	39 247 000	34 195 828,18	5 051 171,82	39 247 000,00	0,00	9 631 715,15	48 878 715,15	41 207 011,89	5 051 171,82
32.01.02	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 201 180 000,00	217 678 000	182 397 635,82	35 280 364,18	217 678 000,00	0,00	36 931 823,99	254 609 823,99	218 522 061,12	35 280 364,18
32.01.03	Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 270 625 000,00	290 426 000	249 472 643,71	40 953 356,29	290 426 000,00	0,00	49 480 286,65	339 906 286,65	298 952 930,36	40 953 356,29
32.01.04	Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 33 773 000,00	32 400 000	24 786 508,53	7 613 491,47	32 400 000,00	0,00	8 788 628,87	41 188 628,87	33 575 137,40	7 613 491,47
32.01.05	Innovaatiotrahouskeskus Business Finlandin toimintamenot	Siirtomääräraha 3 v. 112 446 000,00	104 498 000	69 299 048,36	35 198 951,64	104 498 000,00	0,00	43 074 817,85	147 572 817,85	105 138 073,61	42 434 744,24
32.01.06	Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 19 096 000,00	19 846 000	18 892 008,00	953 992,00	19 846 000,00	0,00	1 529 006,88	21 375 006,88	20 421 014,88	953 992,00
32.01.07	Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot	Siirtomääräraha 3 v. 10 236 000,00	9 836 000	4 578 748,55	5 257 251,45	9 836 000,00	0,00	12 772 293,03	22 608 293,03	11 034 925,78	11 573 367,25
32.01.08	Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 22 865 000,00	23 301 000	18 132 454,44	5 168 545,56	23 301 000,00	0,00	6 926 618,66	30 227 618,66	25 059 073,10	5 168 545,56
32.01.09	Energiaviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v. 8 659 000,00	10 087 000	8 886 211,19	1 200 788,81	10 087 000,00	0,00	1 474 776,93	11 561 776,93	10 360 988,12	1 200 788,81
32.01.10	Digitalisaation kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v. 37 880 000,00	43 500 000	17 846 638,67	25 653 361,33	43 500 000,00	0,00	29 852 165,37	73 352 165,37	34 612 004,68	38 740 160,69
32.01.20	Siviilipalvelus	Arviomääräraha 5 022 041,41	6 139 000	5 620 990,82		5 620 990,82	518 009,18				
32.01.29	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha 60 150 710,41	62 072 000	63 070 906,62		63 070 906,62	-998 906,62				
32.01.40	Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistävälle toimijoille	Siirtomääräraha 3 v. 7 027 000,00	4 421 000	2 991 307,11	1 429 692,89	4 421 000,00	0,00	3 538 956,03	7 959 956,03	5 864 110,95	2 095 845,08
32.01.41	Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin	Arviomääräraha 6 000 000,00	6 950 000	6 529 028,33		6 529 028,33	420 971,67				
32.01.49	Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan	Siirtomääräraha 2 v. 101 581 000,00	97 020 000	97 020 000,00		97 020 000,00	0,00		97 020 000,00	97 020 000,00	
32.01.50	Valtionavustus kuluttajajärjestölle	Kiinteä määräraha 1 322 000,00	1 472 000	1 472 000,00		1 472 000,00	0,00				

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.01.51	Valtion osuus merimiespalvelutoinnasta	Arviomääräraha	2 231 970,09	2 572 000	2 477 144,34		2 477 144,34	94 855,66				
32.01.53	Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset	Siirtomääräraha 3 v.	400 000,00	400 000		400 000,00	400 000,00	0,00	800 000,00	1 200 000,00		800 000,00
32.01.66	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	Siirtomääräraha 2 v.	17 714 000,00	18 590 000	15 778 175,93	2 811 824,07	18 590 000,00	0,00	3 428 942,79	22 018 942,79	17 736 052,26	2 811 824,07
32.01.95	Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset	Arviomääräraha	37 119,18	50 000	10 000,00		10 000,00	40 000,00				
32.20	Uudistuminen ja vähähiilisyys		566 567 897,44	1 126 268 000	779 229 658,91	33 995 322,12	813 224 981,03	313 043 018,97	77 401 324,09	123 301 324,09	49 941 243,25	46 622 339,95
32.20.20	Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	4 420 000,00	4 400 000	1 904 677,88	2 495 322,12	4 400 000,00	0,00	2 652 214,53	7 052 214,53	4 556 892,41	2 495 322,12
32.20.40	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	Arviomääräraha	309 334 373,89	489 288 000	326 282 789,18		326 282 789,18	163 005 210,82				
32.20.41	Energiatuki	Arviomääräraha	30 787 456,46	99 676 000	66 340 398,26		66 340 398,26	33 335 601,74				
32.20.42	Kiertotalouden ekosysteemien ja osaamisalustojen kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.							823 308,00	823 308,00	691 481,00	0,00
32.20.43	Energiaintensivisen teollisuuden sähköistämistuki	Arviomääräraha	63 271 972,35	120 000 000	117 705 732,21		117 705 732,21	2 294 267,79	50 049 786,90	50 049 786,90	32 349 661,00	0,00
32.20.44	Kiertotalouden investointituki	Siirtomääräraha 3 v.							761 640,00	761 640,00	467 398,00	0,00
32.20.45	LNG-terminaalien investointituki	Arviomääräraha	5 532 000,00									
32.20.46	Laivanrakennuksen innovaatiotuki	Arviomääräraha	10 421 199,00	25 343 000	11 188 750,00		11 188 750,00	14 154 250,00				
32.20.47	Julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	13 200 000,00	21 500 000		21 500 000,00	21 500 000,00	0,00	21 200 000,00	42 700 000,00	1 875 810,84	34 127 017,83
32.20.48	Uusiutuvan energian tuotantotuki	Arviomääräraha	1 616 070,74	140 651 000	75 331 728,38		75 331 728,38	65 319 271,62				
32.20.49	Uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointituki	Siirtomääräraha 3 v.							1 914 374,66	1 914 374,66		0,00
32.20.83	Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	Arviomääräraha	121 984 825,00	197 160 000	166 850 583,00		166 850 583,00	30 309 417,00				
32.20.87	Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysveitoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen	Arviomääräraha	6 000 000,00	8 250 000	3 625 000,00		3 625 000,00	4 625 000,00				
32.20.88	Pääomasijoitus Ilmastorahasto Oy:lle	Siirtomääräraha 3 v.		0				0,00		0,00		
32.20.89	Pääomasijoitus Lääkekehityskeskus Oy:lle	Siirtomääräraha 3 v.		20 000 000	10 000 000,00	10 000 000,00	20 000 000,00	0,00		20 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
32.30	Työllisyys ja yrittäjyys		768 679 785,91	955 907 000	597 727 880,82	204 749 452,81	802 477 333,63	153 429 666,37	305 911 067,74	579 387 067,74	346 273 438,67	227 632 227,23
32.30.31	Ravitsemissyrittäjien tukeminen	Siirtomääräraha 2 v.	3 200 000,00						2 571 851,77	2 571 851,77	-12 533,05	0,00

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)
32.30.32	Valtionavustus kunnille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen (RRF pilari3)	Siirtomääräraha 2 v.	3 190 000,00						3 190 000,00	3 190 000,00	450 660,98	0,00
32.30.33	Turveyrittäjien avustaminen	Siirtomääräraha 2 v.		20 585 000		20 585 000,00	20 585 000,00	0,00		20 585 000,00		20 585 000,00
32.30.34	Valtion korvaukset kunnille työllisyyden edistämisen kuntakokeilun viivästyisestä	Kiinteä määräraha	4 408 705,00									
32.30.40	Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen	Siirtomääräraha 3 v.	38 420 000,00	11 921 000	7 700 000,00	4 221 000,00	11 921 000,00	0,00	38 482 149,10	50 403 149,10	35 146 407,68	15 175 728,42
32.30.41	Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan	Siirtomääräraha 3 v.	10 000 000,00	10 000 000		10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00	20 000 000,00		20 000 000,00
32.30.42	Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen	Arviomääräraha	15 037 913,00	25 030 000	12 106 589,00		12 106 589,00	12 923 411,00				
32.30.44	Alueellinen kuljetustuki	Siirtomääräraha 3 v.	6 000 000,00	6 300 000		6 300 000,00	6 300 000,00	0,00	7 058 009,00	13 358 009,00	6 264 709,00	7 092 556,00
32.30.45	Valtionavustus turvetuotantokoneiden romutukseen	Siirtomääräraha 3 v.	8 950 000,00						1 211 411,00	1 211 411,00		1 135 490,00
32.30.51	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	Siirtomääräraha 2 v.	281 235 000,00	217 670 000	61 026 547,19	156 643 452,81	217 670 000,00	0,00	243 397 646,87	461 067 646,87	304 424 194,06	156 643 452,81
32.30.52	Palkkaturva	Arviomääräraha	25 928 282,21	33 460 000	36 012 982,94		36 012 982,94	-2 552 982,94				
32.30.55	Toimet työurien pidentämiseksi	Arviomääräraha		31 125 000	1 066 972,74		1 066 972,74	30 058 027,26				
32.30.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesipolitiikan ohjelmiin	Arviomääräraha	358 086 462,65	583 316 000	470 426 476,38		470 426 476,38	112 889 523,62				
32.30.87	Pääomasijoitus Työkanava Oy:lle	Siirtomääräraha 2 v.	10 000 000,00	7 000 000		7 000 000,00	7 000 000,00	0,00		7 000 000,00		7 000 000,00
32.30.95	Vaikutavuusinvestointien tuotonmaksu	Arviomääräraha	4 223 423,05	9 500 000	9 388 312,57		9 388 312,57	111 687,43				
32.40	Yritysten erityisrahoitus		444 009 882,16	536 603 000	449 280 802,91	64 870 068,42	514 150 871,33	22 452 128,67	195 802 141,19	593 802 141,19	402 906 811,46	64 870 068,42
32.40.41	Avustus digitaaliseen lentopaikkatoimintaan	Siirtomääräraha 3 v.	2 500 000,00									
32.40.42	Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi	Arviomääräraha	625 650,24	1 200 000	1 149 827,03		1 149 827,03	50 172,97				
32.40.43	Yritysten kustannustuki	Siirtomääräraha 2 v.	200 000 000,00						83 731 755,35	83 731 755,35	1 176 657,89	0,00
32.40.44	Tapahtumatakuu	Arviomääräraha	81 090,00									
32.40.45	Kuljetusyritysten määräaikainen polttoainetuki	Siirtomääräraha 2 v.	75 000 000,00						43 570 385,84	43 570 385,84	100 221,99	0,00
32.40.46	Yöjunarungon vaunukaluston hankinta	Arviomääräraha		490 000	490 000,00		490 000,00	0,00				
32.40.47	Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset	Arviomääräraha	36 534 457,83	45 071 000	22 692 277,53		22 692 277,53	22 378 722,47				
32.40.48	Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille	Arviomääräraha	77 825 340,10	78 600 000	78 608 406,19		78 608 406,19	-8 406,19				

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.40.49	Takautuvasti maksettava sähköhyvitys	Siirtomääräraha 2 v.		288 000 000	223 129 931,58	64 870 068,42	288 000 000,00	0,00		288 000 000,00	223 129 931,58	64 870 068,42
32.40.60	Siirrot hallinnonalan rahastoihin	Arviomääräraha		13 154 000	13 133 333,33		13 133 333,33	20 666,67				
32.40.82	Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan	Arviomääräraha		10 000				10 000,00				
32.40.89	Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle	Siirtomääräraha 3 v.	49 400 000,00	110 000 000	110 000 000,00		110 000 000,00	0,00	68 500 000,00	178 500 000,00	178 500 000,00	0,00
32.40.95	Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot	Arviomääräraha	2 043 343,99	78 000	77 027,25		77 027,25	972,75				
32.50	Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen		148 817 221,25	244 253 000	175 784 064,41	7 047 085,48	182 831 149,89	61 421 850,11	8 059 678,51	15 300 678,51	7 468 053,47	7 047 085,48
32.50.03	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	Siirtomääräraha 2 v.	8 491 000,00	7 241 000	193 914,52	7 047 085,48	7 241 000,00	0,00	8 059 678,51	15 300 678,51	7 468 053,47	7 047 085,48
32.50.30	Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä	Arviomääräraha	140 326 221,25	237 012 000	175 590 149,89		175 590 149,89	61 421 850,11				

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
32.01.00. Hallinto	40 000	8 434	0	8 434	0	8 434	0	490	2 090	3 794	4 540	29 086	39 510
Aikaisempien vuosien valtuudet	40 000							490	2 090	3 794	4 540	29 086	39 510
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet, josta		8 434	0	8 434	0	8 434	0	0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet		8 400	0	8 400	0	8 400	0	0	0	0	0	0	0
32.01.41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin	21 450	2 600	0	2 600	2 600	0	0	6 529	6 420	1 250	350	0	8 020
Aikaisempien vuosien valtuudet	21 450							5 779	5 670	500	0	0	6 170
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		2 600	0	2 600	2 600	0	0	750	750	750	350	0	1 850
32.20.40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	4 237 711	490 482	35 443	525 925	518 578	7 347	0	326 283	490 052	331 320	184 000	50 190	1 055 562
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 237 711							291 556	330 960	184 160	82 700	14 150	611 970
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		490 482	35 443	525 925	518 578	7 347	0	34 727	159 092	147 160	101 300	36 040	443 592
32.20.41. Energiatuki	648 684	228 600	341 158	569 758	330 510	239 248	170 500	111 901	60 266	65 541	198 457	499 489	823 753
Aikaisempien vuosien valtuudet	648 684							76 915	37 420	36 131	15 117	439 561	528 229
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		228 600	341 158	569 758	330 510	239 248	170 500	34 986	22 847	29 409	183 341	59 928	295 524
32.20.46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki	63 986	0	20 000	20 000	20 000	0	0	10 207	24 750	20 599	3 000	0	48 349
Aikaisempien vuosien valtuudet	63 986							8 386	18 750	11 420	0	0	30 170
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		0	20 000	20 000	20 000	0	0	1 821	6 000	9 179	3 000	0	18 179
32.20.49. InvestEU-ohjelman kansallinen rahoitusosuus	14 100	0	0	0	0	0	0	0	0	14 079	0	0	14 079
Aikaisempien vuosien valtuudet	14 100							0	0	14 079	0	0	14 079
32.20.83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	1 310 877	146 823	48	146 871	146 813	59	0	166 851	92 513	33 200	12 600	3 450	141 763
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 310 877							93 513	47 465	16 200	8 600	1 450	73 715
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		146 823	48	146 871	146 813	59	0	73 338	45 048	17 000	4 000	2 000	68 048
32.20.87. Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysveltoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen	77 631	0	0	0	0	0	0	3 625	4 000	6 850	0	0	10 850
Aikaisempien vuosien valtuudet	77 631							3 625	4 000	6 850	0	0	10 850
32.30.00. Työllisyys ja yrittäjyys	23 000	0	0	0	0	0	0	3 441	14 345	0	0	0	14 345
Aikaisempien vuosien valtuudet	23 000							3 441	14 345	0	0	0	14 345
32.30.40. Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen	0	28 606	0	28 606	12 500	16 106	16 106	500	5 000	5 000	2 000	0	12 000
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		28 606	0	28 606	12 500	16 106	16 106	500	5 000	5 000	2 000	0	12 000
32.30.42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen	377 203	24 000	7 646	31 646	11 842	19 804	9 405	9 873	7 037	2 529	1 949	2 167	13 683
Aikaisempien vuosien valtuudet	377 203							6 974	3 328	840	782	0	4 950
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		24 000	7 646	31 646	11 842	19 804	9 405	2 899	3 710	1 689	1 167	2 167	8 733

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
32.30.45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen	77 655	0	0	0	0	0	0	2 234	2 736	0	0	0	2 736
Aikaisempien vuosien valtuudet	77 655							2 234	2 736	0	0	0	2 736
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	69 847	65 000	0	65 000	34 581	30 419	0	28 409	35 931	315	0	0	36 246
Aikaisempien vuosien valtuudet	69 847							28 409	1 665	0	0	0	1 665
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		65 000	0	65 000	34 581	30 419	0	0	34 266	315	0	0	34 581
32.30.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	1 113 509	516 840	999 431	1 516 271	538 763	977 508	977 508	453 615	295 255	101 132	32 447	64 360	493 194
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 113 509							319 126	74 922	6 999	2 333	4 666	88 921
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		516 840	999 431	1 516 271	538 763	977 508	977 508	134 490	220 333	94 133	30 114	59 694	404 273
32.40.42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi	7 000	0	0	0	0	0	0	1 150	860	700	1 012	2 653	5 225
Aikaisempien vuosien valtuudet	7 000							1 150	860	700	1 012	2 653	5 225
32.40.48. Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alustuotoille	0	33 000 000	0	33 000 000	7 420 912	25 579 088	0	78 608	130 081	57 167	35 003	174 034	396 285
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet, josta		33 000 000	0	33 000 000	7 420 912	25 579 088	0	78 608	130 081	57 167	35 003	174 034	396 285
- korkotuki- tms. valtuudet		33 000 000	0	33 000 000	7 420 912	25 579 088	0	78 608	130 081	57 167	35 003	174 034	396 285
32.40.82. Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan	0	1 000 000	0	1 000 000	0	1 000 000	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		1 000 000	0	1 000 000	0	1 000 000	0	0	0	0	0	0	0
32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	1 742 374	0	0	0	0	0	0	16 202	6 783	0	0	0	6 783
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 742 374							16 202	6 783	0	0	0	6 783
32.60.40. Energiatuki	543 325	0	0	0	0	0	0	6 199	568	0	0	103 272	103 840
Aikaisempien vuosien valtuudet	543 325							6 199	568	0	0	103 272	103 840
32.60.44. Uusiutuvan energian tuotantotuki	42 000	0	0	0	0	0	0	0	0	3 420	3 420	30 780	37 620
Aikaisempien vuosien valtuudet	42 000							0	0	3 420	3 420	30 780	37 620
PÄÄLUOKKA YHTEENSÄ	10 410 352	35 511 385	1 403 726	36 915 111	9 037 098	27 878 012	1 173 519	1 226 116	1 178 688	646 895	478 779	959 480	3 263 842
Aikaisempien vuosien valtuudet	10 410 352							863 998	551 561	285 093	118 504	625 617	1 580 776
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet, josta		35 511 385	1 403 726	36 915 111	9 037 098	27 878 012	1 173 519	362 118	627 127	361 802	360 274	333 863	1 683 066
- korkotuki- tms. valtuudet		33 008 400	0	33 008 400	7 420 912	25 587 488	0	78 608	130 081	57 167	35 003	174 034	396 285

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
33	SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	15 452 951 513,91	16 213 676 000	15 321 034 858,79	583 825 641,59	15 904 860 500,38	308 815 499,62	824 025 690,94	2 175 564 690,94	1 133 237 524,34	796 164 377,36
33.01	Hallinto	154 255 748,79	148 404 000	113 742 552,06	37 878 060,36	151 620 612,42	-3 216 612,42	44 641 925,45	158 245 925,45	112 950 769,11	43 498 337,70
33.01.01	Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot	34 938 000,00	33 849 000	22 831 853,94	11 017 146,06	33 849 000,00	0,00	14 350 208,63	48 199 208,63	37 182 062,57	11 017 146,06
33.01.04	Valtion mielisairaaloiden toimintamenot	978 000,00	966 000	318 240,53	647 759,47	966 000,00	0,00	888 487,86	1 854 487,86	1 206 240,53	647 759,47
33.01.05	Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot	1 227 685,65	2 810 000	-1 329 408,26	2 810 000,00	1 480 591,74	1 329 408,26	2 098 000,00	4 908 000,00	629 221,55	2 810 000,00
33.01.06	Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot	21 177 000,00	21 068 000	19 663 630,57	1 404 369,43	21 068 000,00	0,00	313 331,32	21 381 331,32	19 976 961,89	1 404 369,43
33.01.07	Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot	8 820 000,00	9 105 000	7 188 134,06	1 916 865,94	9 105 000,00	0,00	2 184 561,09	11 289 561,09	9 372 695,15	1 916 865,94
33.01.08	Vankiterveydenhuollon yksikön ulkopuoliset terveystalot	2 943 582,51	2 800 000	5 244 682,01		5 244 682,01	-2 444 682,01				
33.01.25	Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta	46 872 000,00	40 210 000	20 752 661,22	19 457 338,78	40 210 000,00	0,00	24 210 806,35	64 420 806,35	39 015 637,90	25 077 616,12
33.01.29	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	30 946 480,63	32 000 000	34 101 338,67		34 101 338,67	-2 101 338,67				
33.01.66	Kansainväliset jäsenmaksut ja maksusuodet	6 353 000,00	5 596 000	4 971 419,32	624 580,68	5 596 000,00	0,00	596 530,20	6 192 530,20	5 567 949,52	624 580,68
33.02	Valvonta	86 103 918,92	87 679 000	63 008 375,14	24 084 775,21	87 093 150,35	585 849,65	34 357 295,46	107 554 295,46	78 581 197,57	28 081 077,43
33.02.03	Säteilyturvakeskusten toimintamenot	18 236 000,00	19 652 000	10 168 804,73	9 483 195,27	19 652 000,00	0,00	6 368 740,73	26 020 740,73	16 537 545,46	9 483 195,27
33.02.05	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot	15 125 000,00	16 264 000	8 271 144,72	7 992 855,28	16 264 000,00	0,00	9 927 746,49	26 191 746,49	18 198 891,21	7 992 855,28
33.02.06	Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskusten toimintamenot	4 784 000,00	4 949 000	2 306 287,70	2 642 712,30	4 949 000,00	0,00	3 547 017,79	8 496 017,79	5 853 305,49	2 642 712,30

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.02.07 Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	28 223 000,00	29 132 000	28 136 988,44	995 011,56	29 132 000,00	0,00	4 123 092,50	33 255 092,50	32 260 080,94	995 011,56
33.02.08 Sosiaali- ja terveydenhuollon tietolupaviranomaisen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	2 200 000,00	2 200 000	222 402,17	1 977 597,83	2 200 000,00	0,00	2 199 858,00	4 399 858,00	2 422 260,17	1 977 597,83
33.02.09 Lääkeasioiden tiekartan toimeenpano	Siirtomääräraha 3 v.	4 000 000,00	1 000 000	6 597,03	993 402,97	1 000 000,00	0,00	8 190 839,95	9 190 839,95	3 309 114,30	4 989 705,19
33.02.20 Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot	Arviomääräraha	13 535 918,92	14 482 000	13 896 150,35		13 896 150,35	585 849,65				
33.03 Tutkimus- ja kehittämistoiminta		129 587 000,00	109 746 000	90 403 389,44	19 342 610,56	109 746 000,00	0,00	52 688 467,86	162 434 467,86	112 366 619,14	39 126 369,29
33.03.04 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	72 993 000,00	79 165 000	62 353 775,89	16 811 224,11	79 165 000,00	0,00	18 796 670,09	97 961 670,09	81 150 445,98	16 811 224,11
33.03.25 Kansalliset osaamiskeskittymät	Siirtomääräraha 3 v.	1 500 000,00						10 779 753,55	10 779 753,55	1 488 530,56	1 495 741,15
33.03.31 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	20 000 000,00						19 199 580,74	19 199 580,74	131 726,80	17 541 322,18
33.03.50 Valtionosuus Työterveyslaitoksen toimintaan	Siirtomääräraha 2 v.	28 442 000,00	23 644 000	23 644 000,00		23 644 000,00	0,00		23 644 000,00	23 644 000,00	
33.03.63 Eräät erityishankkeet	Siirtomääräraha 3 v.	6 652 000,00	6 937 000	4 405 613,55	2 531 386,45	6 937 000,00	0,00	2 882 901,72	9 819 901,72	5 951 915,80	3 278 081,85
33.03.87 Rokotetutkimuksen yhtiöittäminen	Siirtomääräraha 3 v.							1 029 561,76	1 029 561,76		0,00
33.10 Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut		4 491 698 303,96	4 664 900 000	4 472 227 926,99	168 015 466,22	4 640 243 393,21	24 656 606,79	133 365 466,22	646 465 466,22	478 450 000,00	168 015 466,22
33.10.50 Perhe-etuudet	Arviomääräraha	1 673 187 996,79	1 611 300 000	1 584 505 903,07		1 584 505 903,07	26 794 096,93				
33.10.53 Sotilasavustus	Arviomääräraha	19 100 000,00	20 200 000	20 200 000,00		20 200 000,00	0,00				
33.10.54 Asumistuki	Arviomääräraha	1 558 700 000,00	1 739 200 000	1 744 300 000,00		1 744 300 000,00	-5 100 000,00				
33.10.56 Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelut	Arviomääräraha	50 176 307,17	58 500 000	58 137 490,14		58 137 490,14	362 509,86				
33.10.57 Perustoimeentulotuki	Arviomääräraha	700 000 000,00	722 600 000	720 000 000,00		720 000 000,00	2 600 000,00				
33.10.60 Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut	Siirtomääräraha 2 v.	490 534 000,00	513 100 000	345 084 533,78	168 015 466,22	513 100 000,00	0,00	133 365 466,22	646 465 466,22	478 450 000,00	168 015 466,22
33.20 Työttömyysturva		2 093 428 148,13	2 319 419 000	2 079 151 654,29		2 079 151 654,29	240 267 345,71				
33.20.31 Valtion korvaus hyvinvointialueille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä	Arviomääräraha	17 616 272,26	30 484 000	13 478 655,87		13 478 655,87	17 005 344,13				

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu		Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
33.20.50	Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta javuorottelukorvauksesta	Arviomääräraha	843 390 606,05	836 535 000	743 369 174,89		743 369 174,89	93 165 825,11					
33.20.52	Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta	Arviomääräraha	1 229 763 740,74	1 448 900 000	1 319 253 968,86		1 319 253 968,86	129 646 031,14					
33.20.55	Valtionosuudet Työllisyysrahastolle	Arviomääräraha	2 657 529,08	3 500 000	3 049 854,67		3 049 854,67	450 145,33					
33.30	Sairausvakuutus		2 165 221 923,19	2 305 700 000	2 279 644 881,73		2 279 644 881,73	26 055 118,27					
33.30.50	Korvaukset rajat ylittävistä terveydenhuollosta	Arviomääräraha		10 000 000	3 827 335,77		3 827 335,77	6 172 664,23					
33.30.60	Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista	Arviomääräraha	2 165 221 923,19	2 295 700 000	2 275 817 545,96		2 275 817 545,96	19 882 454,04					
33.40	Eläkkeet		4 913 994 372,43	5 274 446 000	5 268 233 688,02		5 268 233 688,02	6 212 311,98					
33.40.50	Valtion osuus merimieseläkekassan menoista	Arviomääräraha	58 700 000,00	63 300 000	63 100 000,00		63 100 000,00	200 000,00					
33.40.51	Valtion osuus maatalousyrittäjien eläkelaista johtuvista menoista	Arviomääräraha	735 500 000,00	794 251 000	794 250 140,69		794 250 140,69	859,31					
33.40.52	Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista	Arviomääräraha	408 999 994,00	503 500 000	492 300 000,00		492 300 000,00	11 200 000,00					
33.40.53	Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajaltakertyvästä eläkkeestä	Arviomääräraha	15 538 632,00	18 200 000	18 752 761,88		18 752 761,88	-552 761,88					
33.40.54	Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista	Arviomääräraha	13 672 991,54	14 395 000	14 344 981,80		14 344 981,80	50 018,20					
33.40.60	Valtion osuus kansaneläkelaista ja eräistä muistalaeista johtuvista menoista	Arviomääräraha	3 681 582 754,89	3 880 800 000	3 885 485 803,65		3 885 485 803,65	-4 685 803,65					
33.50	Veteraanien tukeminen		187 164 928,78	158 381 000	157 295 537,09	5 417 402,70	162 712 939,79	-4 331 939,79	8 345 926,55	47 326 926,55	41 617 695,79	5 417 402,70	
33.50.30	Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon	Arviomääräraha	550 623,10	700 000	524 305,08		524 305,08	175 694,92					
33.50.50	Rintamalisät	Arviomääräraha	6 929 311,84	5 700 000	5 096 820,99		5 096 820,99	603 179,01					
33.50.51	Sotilasvammakorvaukset	Arviomääräraha	39 362 993,84	33 000 000	36 110 813,72		36 110 813,72	-3 110 813,72					
33.50.52	Valtion korvaus sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin	Siirtomääräraha 2 v.	20 000 000,00	17 000 000	14 418 771,94	2 581 228,06	17 000 000,00	0,00	3 862 850,42	20 862 850,42	18 281 622,36	2 581 228,06	
33.50.53	Valtionapu sotainvalidien puolisoisten kuntoutustoimintaan	Siirtomääräraha 2 v.	1 690 000,00	1 360 000	0,00	1 360 000,00	1 360 000,00	0,00	1 585 855,61	2 945 855,61	1 298 027,55	1 360 000,00	

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)
33.50.54	Rintama-avustus erälle ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille	Siirtomääräraha 2 v.	24 000,00	13 000		13 000,00	13 000,00	0,00	14 000,00	27 000,00	10 000,00	13 000,00
33.50.55	Eräät kuntoutustoiminnan menot	Siirtomääräraha 2 v.	400 000,00	600 000	492 990,73	107 009,27	600 000,00	0,00	400 000,00	1 000 000,00	892 990,73	107 009,27
33.50.56	Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot	Siirtomääräraha 2 v.	23 000 000,00	20 000 000	18 643 834,63	1 356 165,37	20 000 000,00	0,00	2 483 220,52	22 483 220,52	21 127 055,15	1 356 165,37
33.50.57	Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan	Siirtomääräraha 2 v.	8 000,00	8 000	8 000,00		8 000,00	0,00		8 000,00	8 000,00	
33.50.58	Rintamaveteraanien kotiin vietävät palvelut	Arviomääräraha	95 200 000,00	80 000 000	82 000 000,00		82 000 000,00	-2 000 000,00				
33.60	Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen		603 602 272,58	460 023 000	280 381 146,11	161 461 789,98	441 842 936,09	18 180 063,91	311 038 869,46	610 699 869,46	204 794 903,72	295 116 828,18
33.60.01	Kansallinen lapsistrategia-toiminto	Siirtomääräraha 2 v.		840 000	347 673,40	492 326,60	840 000,00	0,00		840 000,00	347 673,40	492 326,60
33.60.30	Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin	Siirtomääräraha 3 v.	30 350 000,00	350 000	273 240,00	76 760,00	350 000,00	0,00	11 265 058,59	11 615 058,59	2 920 905,94	8 694 152,65
33.60.31	Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	2 800 000,00	2 800 000	2 164 442,20	635 557,80	2 800 000,00	0,00	1 877 806,56	4 677 806,56	4 042 248,76	635 557,80
33.60.32	Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen	Kiinteä määräraha	25 000 000,00	30 000 000	30 000 000,00		30 000 000,00	0,00				
33.60.33	Valtion korvaus sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erikoistumiskoulutukseen	Arviomääräraha	92 044 076,24	108 000 000	92 611 369,97		92 611 369,97	15 388 630,03				
33.60.34	Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista, potilassiirroista ja lääketieteellisistä asiantuntijalausunnoista	Arviomääräraha	12 776 674,44	15 200 000	13 029 703,17		13 029 703,17	2 170 296,83				
33.60.35	Valtion rahoitus Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön opiskeluterveydenhuoltoon	Siirtomääräraha 2 v.	65 800 000,00	67 500 000	60 763 534,80	6 736 465,20	67 500 000,00	0,00	3 546 003,07	71 046 003,07	64 309 537,87	6 736 465,20
33.60.36	Valtionavustus sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi	Kiinteä määräraha	562 000,00	1 662 000	1 662 000,00		1 662 000,00	0,00				

Pääloukan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
33.60.37	Valtion korvaus hyvinvointialueille kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden henkilöiden kiireellisen sosiaalihuollon kustannuksiin	Arviomääräraha	1 199 521,90	2 000 000	1 378 862,95		1 378 862,95	621 137,05					
33.60.38	Valtionavustus julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin	Siirtomääräraha 2 v.	110 000 000,00						63 223 535,00	63 223 535,00	51 514,40	0,00	
33.60.39	Palvelurakenteen kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	62 920 000,00	9 500 000	9 500 000,00		9 500 000,00	0,00	55 750 719,30	65 250 719,30	23 811 922,63	25 674 947,89	
33.60.40	Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin	Siirtomääräraha 2 v.	33 000 000,00	36 635 000	36 635 000,00		36 635 000,00	0,00	66 103,00	36 701 103,00	36 635 000,00	0,00	
33.60.52	Valtion rahoitus turvakotitoiminnan menoihin	Siirtomääräraha 2 v.	24 550 000,00	25 150 000	20 978 245,19	4 171 754,81	25 150 000,00	0,00	4 781 660,23	29 931 660,23	25 759 905,42	4 171 754,81	
33.60.61	Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus sosiaali- ja terveydenhuoltoon	Siirtomääräraha 3 v.	132 500 000,00	149 786 000	1 033 992,84	148 752 007,16	149 786 000,00	0,00	169 603 063,26	319 389 063,26	39 488 193,26	248 114 704,82	
33.60.63	Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan	Kiinteä määräraha	3 000 000,00	3 500 000	3 500 000,00		3 500 000,00	0,00					
33.60.64	Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin	Siirtomääräraha 3 v.	7 100 000,00	7 100 000	6 503 081,59	596 918,41	7 100 000,00	0,00	924 920,45	8 024 920,45	7 428 002,04	596 918,41	
33.70	Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen		132 973 000,00	184 688 000	23 719 462,78	160 968 537,22	184 688 000,00	0,00	231 911 823,85	415 671 823,85	83 967 422,26	210 251 896,50	
33.70.20	Rokotteiden hankinta	Siirtomääräraha 3 v.	102 090 000,00	178 140 000	19 960 462,58	158 179 537,42	178 140 000,00	0,00	213 537 296,17	391 677 296,17	78 042 329,74	206 434 966,43	
33.70.21	Terveysvalvonta	Siirtomääräraha 2 v.	545 000,00	460 000	265 103,24	194 896,76	460 000,00	0,00	237 981,17	697 981,17	503 084,41	194 896,76	
33.70.22	Tartuntatautien valvonta	Siirtomääräraha 2 v.	24 510 000,00	460 000	460 000,00		460 000,00	0,00	14 950 924,10	15 410 924,10	1 158 419,01	0,00	
33.70.50	Terveyden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	2 000 000,00	1 800 000	205 896,96	1 594 103,04	1 800 000,00	0,00	3 185 622,41	4 985 622,41	2 363 589,10	2 622 033,31	
33.70.51	Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin	Siirtomääräraha 3 v.	2 900 000,00	2 900 000	1 900 000,00	1 000 000,00	2 900 000,00	0,00		2 900 000,00	1 900 000,00	1 000 000,00	
33.70.52	Valtionavustus UKK-instituutin toimintaan	Kiinteä määräraha	928 000,00	928 000	928 000,00		928 000,00	0,00					
33.80	Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta		132 481 897,13	126 690 000	119 629 192,14	6 656 999,34	126 286 191,48	403 808,52	7 675 916,09	27 165 916,09	20 508 916,75	6 656 999,34	
33.80.40	Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin	Arviomääräraha	111 021 897,13	107 200 000	106 796 191,48		106 796 191,48	403 808,52					
33.80.41	Valtion korvaus turkistuottajien lomituspalvelujen kustannuksiin	Siirtomääräraha 2 v.	1 900 000,00	1 900 000	899 615,82	1 000 384,18	1 900 000,00	0,00	549 301,73	2 449 301,73	1 448 917,55	1 000 384,18	

Päälukon, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.80.42	Valtion korvaus poronhoitajien sijaisavun kustannuksiin	Siirtomääräraha 2 v.	420 000,00	450 000	450 000,00		450 000,00	0,00	20 000,00	470 000,00	470 000,00	0,00
33.80.50	Valtion korvaus maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen hallintomenoihin	Siirtomääräraha 2 v.	19 140 000,00	17 140 000	11 483 384,84	5 656 615,16	17 140 000,00	0,00	7 106 614,36	24 246 614,36	18 589 999,20	5 656 615,16
33.90	Avustukset terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen		362 440 000,00	373 600 000	373 597 053,00		373 597 053,00	2 947,00				
33.90.50	Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen	Arviomääräraha	362 440 000,00	373 600 000	373 597 053,00		373 597 053,00	2 947,00				

35. Ympäristöministeriön hallinnonala

Päälukuan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
				käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
35	YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	372 708 524,92	374 232 000	181 924 213,65	191 055 309,26	372 979 522,91	1 252 477,09	295 843 492,39	657 640 492,39	358 740 985,32	280 594 828,26	
35.01	Ympäristöhallinnon toimintamenot	70 310 524,92	76 420 000	56 545 082,70	18 622 440,21	75 167 522,91	1 252 477,09	24 150 345,36	88 135 345,36	69 464 513,45	18 636 908,49	
35.01.01	Ympäristöministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	34 080 000,00	34 088 000	19 825 613,34	14 262 386,66	34 088 000,00	0,00	19 721 820,67	53 809 820,67	39 514 912,89	14 262 386,66
35.01.04	Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	24 860 000,00	26 599 000	22 363 934,69	4 235 065,31	26 599 000,00	0,00	4 383 187,27	30 982 187,27	26 747 121,96	4 235 065,31
35.01.29	Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot	Arviomääräraha	8 890 524,92	12 435 000	11 182 522,91		11 182 522,91	1 252 477,09				
35.01.65	Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon	Siirtomääräraha 3 v.	2 480 000,00	3 298 000	3 173 011,76	124 988,24	3 298 000,00	0,00	45 337,42	3 343 337,42	3 202 478,60	139 456,52
35.10	Ympäristön- ja luonnonsuojelu	200 702 000,00	199 497 000	99 017 408,44	100 479 591,56	199 497 000,00	0,00	167 736 092,88	367 233 092,88	189 531 629,70	167 880 461,84	
35.10.20	Ympäristövahinkojen ehkäiseminen ja jälkihoito	Siirtomääräraha 3 v.	2 440 000,00	5 620 000	0,00	5 620 000,00	5 620 000,00	0,00	3 546 142,35	9 166 142,35	2 230 928,83	6 728 522,59
35.10.21	Eräät luonnonsuojelun menot	Siirtomääräraha 3 v.	25 720 000,00	12 790 000	3 161 313,70	9 628 686,30	12 790 000,00	0,00	52 037 608,78	64 827 608,78	26 253 548,79	30 662 500,42
35.10.22	Eräät ympäristömenot	Siirtomääräraha 3 v.	25 190 000,00	11 615 000	3 627 141,92	7 987 858,08	11 615 000,00	0,00	30 953 252,47	42 568 252,47	23 472 677,16	18 295 788,40
35.10.23	Itämeren ja vesien suojelun edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.		12 635 000	4 178 469,95	8 456 530,05	12 635 000,00	0,00		12 635 000,00	4 178 469,95	8 456 530,05
35.10.31	Avustukset kuntien ilmastosuunnitelmiin	Siirtomääräraha 3 v.		2 631 000		2 631 000,00	2 631 000,00	0,00		2 631 000,00		2 631 000,00
35.10.52	Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	Siirtomääräraha 3 v.	58 068 000,00	53 522 000	53 522 000,00		53 522 000,00	0,00		53 522 000,00	53 522 000,00	
35.10.60	Siirto Öljysuojarahastoon	Siirtomääräraha 3 v.	4 000 000,00	4 000 000	3 610 419,16	389 580,84	4 000 000,00	0,00		4 000 000,00	3 610 419,16	389 580,84
35.10.61	Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen	Siirtomääräraha 3 v.	39 272 000,00	47 892 000	65 328,34	47 826 671,66	47 892 000,00	0,00	52 987 507,08	100 879 507,08	20 411 351,41	79 588 023,76
35.10.63	Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot	Siirtomääräraha 3 v.	44 130 000,00	46 630 000	28 903 380,37	17 726 619,63	46 630 000,00	0,00	28 152 170,23	74 782 170,23	53 843 467,43	20 915 870,78
35.10.66	Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	Siirtomääräraha 2 v.	1 882 000,00	2 162 000	1 949 355,00	212 645,00	2 162 000,00	0,00	59 411,97	2 221 411,97	2 008 766,97	212 645,00
35.20	Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	101 696 000,00	98 315 000	26 361 722,51	71 953 277,49	98 315 000,00	0,00	103 957 054,15	202 272 054,15	99 744 842,17	94 077 457,93	
35.20.01	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	6 986 000,00	8 170 000	6 987 687,41	1 182 312,59	8 170 000,00	0,00	1 739 218,23	9 909 218,23	8 726 905,64	1 182 312,59

Pääloukan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji			Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
35.20.04	Rakennetun ympäristön digitaalisen rekisterin ja alustan luominen	Siirtomääräraha 3 v.	3 000 000,00	2 300 000	89,45	2 299 910,55	2 300 000,00	0,00	11 905 108,96	14 205 108,96	6 198 483,90	5 006 588,72
35.20.06	Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma	Siirtomääräraha 3 v.	3 000 000,00	2 000 000		2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	3 775 639,66	5 775 639,66	1 004 254,03	4 771 385,63
35.20.31	Asumisneuvonnan kehittäminen ja laajentaminen	Siirtomääräraha 3 v.	3 000 000,00	4 000 000	3 488 362,71	511 637,29	4 000 000,00	0,00	2 298 646,10	6 298 646,10	3 645 812,79	2 652 833,31
35.20.32	Avustukset asunnottomuuden poistamiseksi ja asunnottomuuden tilastoinnin kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	3 400 000,00						5 973 640,48	5 973 640,48	2 317 284,02	3 028 081,15
35.20.34	Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen	Siirtomääräraha 3 v.	9 860 000,00	10 860 000	561 715,00	10 298 285,00	10 860 000,00	0,00	3 823 953,00	14 683 953,00	2 542 210,00	12 141 743,00
35.20.35	Avustukset alueiden käytön ja rakentamisen digitalisaatioon	Siirtomääräraha 3 v.		2 880 000		2 880 000,00	2 880 000,00	0,00		2 880 000,00		2 880 000,00
35.20.37	Avustukset vihreää siirtymää tukevan rakentamistoteuttamiseen	Siirtomääräraha 3 v.	2 000 000,00	2 355 000		2 355 000,00	2 355 000,00	0,00	2 233 886,42	4 588 886,42	261 054,91	4 327 831,51
35.20.52	Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen	Siirtomääräraha 3 v.	21 500 000,00	18 500 000	9 451 132,67	9 048 867,33	18 500 000,00	0,00	17 857 760,89	36 357 760,89	25 909 832,67	9 073 888,77
35.20.53	Avustukset työpaikkakiinteistöjen sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen	Siirtomääräraha 3 v.	1 000 000,00	1 000 000	691 459,44	308 540,56	1 000 000,00	0,00	476 731,88	1 476 731,88	1 164 709,44	312 022,44
35.20.54	Avustukset asuntoyhteisöille takautuvasta hyvityksestä sähkökeskuslämmitykseen	Siirtomääräraha 3 v.		3 500 000	2 930 530,00	569 470,00	3 500 000,00	0,00		3 500 000,00	2 930 530,00	569 470,00
35.20.55	Avustukset korjaustoimintaan	Siirtomääräraha 3 v.	6 250 000,00	450 000	48 791,00	401 209,00	450 000,00	0,00	7 252 882,00	7 702 882,00	5 116 687,17	1 171 094,83
35.20.56	Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi	Siirtomääräraha 3 v.	40 000 000,00	40 600 000	589 700,00	40 010 300,00	40 600 000,00	0,00	46 477 598,84	87 077 598,84	38 216 700,00	46 831 398,84
35.20.64	Avustukset rakennusperinnön hoitoon	Siirtomääräraha 3 v.	1 700 000,00	1 700 000	1 612 254,83	87 745,17	1 700 000,00	0,00	141 987,69	1 841 987,69	1 710 377,60	128 807,14

35. Ympäristöministeriön hallinnonalan tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2023 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2024 TA:ssa	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
35.10.20. Ympäristövahinkojen torjunta	4 000	0	0	0	0	0	0	393	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 000							393	0	0	0	0	0
35.10.22. Eräät ympäristömenot	4 300	0	0	0	0	0	0	1 860	427	0	0	0	427
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 300							1 860	427	0	0	0	427
35.10.63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot	0	10 000	0	10 000	0	10 000	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		10 000	0	10 000	0	10 000	0	0	0	0	0	0	0
35.20.95. InvestEU-ohjelman kansallinen rahoitusosuus	45 650	0	0	0	0	0	0	0	0	5 830	19 910	19 910	45 650
Aikaisempien vuosien valtuudet	45 650							0	0	5 830	19 910	19 910	45 650
PÄÄLUOKKA YHTEENSÄ	53 950	10 000	0	10 000	0	10 000	0	2 253	427	5 830	19 910	19 910	46 077
Aikaisempien vuosien valtuudet	53 950							2 253	427	5 830	19 910	19 910	46 077
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		10 000	0	10 000	0	10 000	0	0	0	0	0	0	0

36. Valtionvelan korot

Pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu		Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
36	VALTIONVELAN KOROT	840 266 997,21	2 335 760 000	2 322 802 528,65	2 322 802 528,65	12 957 471,35					
36.01	Valtionvelan korko	822 703 968,14	2 318 000 000	2 305 887 172,19	2 305 887 172,19	12 112 827,81					
36.01.90	Valtionvelan korko	Arviomääräraha 822 703 968,14	2 318 000 000	2 305 887 172,19	2 305 887 172,19	12 112 827,81					
36.09	Muut menot valtionvelasta	17 563 029,07	17 760 000	16 915 356,46	16 915 356,46	844 643,54					
36.09.20	Palkkiot ja muut menot valtionvelasta	Arviomääräraha 17 563 029,07	17 760 000	16 915 356,46	16 915 356,46	844 643,54					
PÄÄLUOKAT YHTEENSÄ	76 261 111 018,45	83 244 412 000	74 689 849 284,94	6 862 904 554,89	81 552 753 839,83	1 691 658 160,17	20 140 326 331,37	43 256 393 331,37	22 154 956 678,55	9 799 721 865,55	

Osastot ja pääluokat yhteensä

Pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu	
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle		Talousarvio - Tilinpäätös	
Osastot yhteensä	71 570 968 520,80	83 244 412 000			95 618 603 732,00		
Pääluokat yhteensä	76 261 111 018,45	83 244 412 000			81 552 753 839,83		
VARAINHOITOVUODEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 690 142 497,65	0			14 065 849 892,17		
Edellisen varainhoitovuoden lopun kumulatiivinen yli-/alijäämä	-15 297 036 353,85				-19 987 178 851,50		
Varainhoitovuoden yli- / alijäämä	-4 690 142 497,65				14 065 849 892,17		
VARAINHOITOVUODEN LOPUN KUMULATIIVINEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-19 987 178 851,50				-5 921 328 959,33		

1.2 Valtion tuotto- ja kululaskelma

VALTION TUOTTO- JA KULULASKELMA	1.1.–31.12.2023		1.1.–31.12.2022	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	956 232 222,57		930 857 454,55	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	31 459 826,62		28 236 470,28	
Muut toiminnan tuotot	<u>980 890 612,07</u>	1 968 582 661,26	<u>952 731 746,06</u>	1 911 825 670,89
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	797 988 524,30		846 043 134,41	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	22 587 539,16		-69 341 202,22	
Henkilöstökulut	5 563 070 945,03		5 164 778 046,24	
Vuokrat	890 079 383,29		813 860 694,85	
Palvelujen ostot	3 718 848 966,99		3 298 223 277,42	
Muut kulut	1 447 645 300,77		900 319 428,80	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	1 034 988,86		-87 312,42	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-181 324 871,80		-173 732 441,68	
Poistot	<u>1 333 519 795,94</u>	<u>-13 593 450 572,54</u>	<u>1 307 688 389,72</u>	<u>-12 087 752 015,12</u>
JÄÄMÄ I		-11 624 867 911,28		-10 175 926 344,23
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	2 095 228 905,94		1 680 427 831,34	
Rahoituskulut	<u>-2 461 615 662,73</u>	<u>-366 386 756,79</u>	<u>-817 707 447,49</u>	862 720 383,85
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	233 450 656,16		89 372 296,92	
Satunnaiset kulut	<u>-4 592 304,79</u>	<u>228 858 351,37</u>	<u>-65 060 364,07</u>	<u>24 311 932,85</u>
JÄÄMÄ II		-11 762 396 316,70		-9 288 894 027,53
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Paikallishallinnolta pl. hyvinvointialuehallinto	14 292 925,35		14 108 585,23	
Hyvinvointialuehallinnolta	0,00		0,00	
Sosiaaliturvarahastoilta	20 185 148,74		14 405 289,29	
Elinkeinoelämältä	1 248 207,81		1 274 666,07	
Rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00		66 700 000,00	
Voittoa tavoittelemattomilta yhteisöiltä	2 000,00		2 000,00	
Kotitalouksilta	11 878 787,96		5 450 351,46	
Euroopan unionin toimielimiltä ja muilta elimiltä	1 084 016 371,34		1 277 522 221,41	
Ulkomailla	5 495 914,31		5 160 835,50	
Valtionhallinnolta	2 117 227 473,35		2 010 514 010,25	
Muut siirtotalouden tuotot	<u>0,00</u>	<u>3 254 346 828,86</u>	<u>1 800,00</u>	<u>3 395 139 759,21</u>
Kulut				
Paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	6 772 770 720,93		15 376 209 551,24	
Hyvinvointialuehallinnolle	21 463 858 738,80		2 168 299 874,49	
Sosiaaliturvarahastoille	14 795 941 063,66		14 267 748 994,05	
Elinkeinoelämälle	3 457 815 826,90		3 601 926 088,37	
Rahoitus- ja vakuutuslaitoksille	14 260 201,19		14 210 496,59	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	2 800 396 452,52		2 693 287 251,02	
Kotitalouksille	5 757 068 017,43		5 407 540 117,49	
Euroopan unionin toimielimille ja muille elimille	2 183 738 701,57		2 373 047 364,67	
Ulkomailla	827 096 969,74		810 872 124,89	
Valtionhallinnolle	3 306 692 846,04		3 203 724 208,55	
Muut siirtotalouden kulut	<u>189 337 223,76</u>	<u>-61 568 976 762,54</u>	<u>208 610 119,50</u>	<u>-50 125 476 190,86</u>
JÄÄMÄ III		-70 077 026 250,38		-56 019 230 459,18
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	62 432 085 984,12		51 018 222 061,66	
Muut pakolliset maksut	<u>207 028 428,34</u>	<u>62 639 114 412,46</u>	<u>233 680 951,26</u>	<u>51 251 903 012,92</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-7 437 911 837,92</u>		<u>-4 767 327 446,26</u>

1.3 Valtion tase

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Maa- ja vesialueet	45 987 976,29		48 555 131,13	
Rakennusmaa- ja vesialueet	19 092 076,98		16 397 272,57	
Rakennukset	422 537 653,23		427 284 472,53	
Muu kansallisuusomaisuus	64 606 993,78		62 377 549,02	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	53 522 109,38	605 746 809,66	32 292 505,40	586 906 930,65
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		605 746 809,66		586 906 930,65
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Tutkimus- ja kehittämismenot	1 232 077,55		2 257 658,35	
Aineettomat oikeudet	32 797 341,32		26 965 846,48	
Liikearvo	0,00		37 750,00	
Muut pitkävaikutteiset menot	877 386 706,36		814 193 981,26	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	382 072 238,72	1 293 488 363,95	381 955 496,41	1 225 410 732,50
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	8 471 750,24		8 476 854,40	
Rakennusmaa- ja vesialueet	1 186 359 856,82		1 172 137 986,87	
Rakennukset	238 728 062,41		193 884 840,99	
Rakennelmat	63 558 027,55		47 904 387,67	
Rakenteet	18 215 372 432,98		18 298 092 744,69	
Koneet ja laitteet	656 522 250,97		655 064 986,73	
Kalusteet	15 328 225,97		13 798 476,26	
Muut aineelliset hyödykkeet	11 062 755,09		11 048 792,68	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 346 123 900,31	21 741 527 262,34	1 267 280 935,65	21 667 690 005,94
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	16 888 499 098,93		14 804 520 985,30	
Liikelaitosten peruspääomat	3 258 839 579,49		3 264 812 536,69	
Liikelaitoksiin muun oman pääoman ehdoin sijoitetut pääomat	2 844 719 794,40		2 820 646 758,55	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	4 443 353 158,48	27 435 411 631,30	6 040 973 694,57	26 930 953 975,11
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		50 470 427 257,59		49 824 054 713,55
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	543 402 959,60		563 148 563,82	
Keskeneräinen tuotanto	3 907 787,07		4 729 649,35	
Valmiit tuotteet/Tavarat	73 448 477,02		76 691 761,72	
Ennakkomaksut	0,00	620 759 223,69	0,00	644 569 974,89
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset		4 996 272 547,52		4 936 177 680,64
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	101 240 832,71		105 730 916,32	
Euromääräiset lainasaamiset	478 391 068,77		148 385 809,70	
Valuuttamääräiset lainasaamiset	0,00		221 813,37	
Siirtosaamiset	163 563 033,89		85 618 431,07	
Muut lyhytaikaiset saamiset	259 728 013,51		209 234 078,71	
Ennakkomaksut	2 370 223 700,50	3 373 146 649,38	1 336 306 761,77	1 885 497 810,94
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT LYHYTAIKAISET SIOITUKSET				
Rahoitusomaisuusarvopaperit	27 971,92		3 152,29	
Muut euromääräiset sijoitukset	6 339 500 240,00	6 339 528 211,92	6 536 600 120,00	6 536 603 272,29
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	2 760 923,54		2 711 828,47	
Tulo- ja menotilit	6 620 345,38		2 156 734,46	
Muut pankkitilit	7 597 808 875,42		3 765 151 869,33	
Muut rahoitusvarat	210 046 806,92	7 817 236 951,26	213 420 254,26	3 983 440 686,52
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		23 146 943 583,77		17 986 289 425,28
VASTAAVAA YHTEENSÄ		74 223 117 651,02		68 397 251 069,48

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-30 048 198 401,46		-30 048 198 401,46	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-56 588 355 402,74		-51 821 027 956,48	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-7 437 911 837,92	-94 074 465 642,12	-4 767 327 446,26	-86 636 553 804,20
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	10 805 967,39	10 805 967,39	10 924 324,55	10 924 324,55
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN				
Otetut euromääräiset lainat	124 475 515 247,40		114 129 466 547,40	
Otetut valuuttamääräiset lainat	587 511,31		608 663,01	
Pitkäaikaiset siirtovelat	203 854 841,27		66 323 463,39	
Muut pitkäaikaiset velat	268 515 712,38	124 948 473 312,36	300 718 290,47	114 497 116 964,27
LYHYTAIKAINEN				
Talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen yhdistilit	5 935 999 696,95		5 913 370 290,85	
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	9 087 044 628,65		10 832 865 776,37	
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	21 715 822 688,07		17 410 766 469,80	
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	527 732 592,93		636 291 757,21	
Saadut ennakot	216 602 378,09		320 944 930,95	
Ostovelat	849 119 524,59		691 866 051,85	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	107 443 209,11		98 580 377,28	
Edelleen tilittävät erät	1 798 109 276,01		1 824 762 481,55	
Siirtovelat	2 071 820 719,86		1 544 177 366,26	
Muut lyhytaikaiset velat	1 028 609 299,13	43 338 304 013,39	1 252 138 082,74	40 525 763 584,86
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		168 286 777 325,75		155 022 880 549,13
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		74 223 117 651,02		68 397 251 069,48

1.4 Valtion rahoituslaskelma

	1.1.2023–31.12.2023	1.1.2022–31.12.2022
OMA TOIMINTA		
Tulo- ja varallisuusverotulot	30 335 269 451,68	18 322 231 225,20
Arvonlisäverotulot	21 404 901 244,96	21 321 723 338,43
Muut vero- ja maksutulot	12 452 727 419,31	13 030 294 651,67
VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT YHTEENSÄ	64 192 898 115,95	52 674 249 215,30
Palvelujen myynti, vuokrat, käyttökorvaukset ja muut toiminnan tulot	1 827 383 533,00	2 219 900 752,40
Korkotulot ja voiton tuloutukset	2 052 418 590,15	1 669 308 342,37
Tavaroiden ja palveluiden ostomenot	-7 865 803 276,32	-6 874 587 793,99
Henkilöstömenot	-5 652 871 919,37	-5 279 148 109,26
Muut menot	-37 288 232,23	-43 900 530,91
Maksetut eläkkeet	-5 335 234 723,34	-4 979 570 418,93
Valtionvelan korkomenot	-3 384 407 685,68	-2 123 073 257,63
OMAN TOIMINNAN RAHAVIRTA	45 797 094 402,16	37 263 178 199,35
SIIRTOTALOUS		
Siirtotalouden tulot	3 189 050 641,89	3 395 536 791,98
Tulonsiirrot paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	-6 772 770 720,93	-15 376 209 551,24
Tulonsiirrot hyvinvointialuehallinnolle	-21 463 858 738,80	-2 168 299 874,49
Tulonsiirrot elinkeinoelämälle	-3 472 076 028,09	-3 616 136 584,96
Tulonsiirrot kotitalouksille	-15 217 774 357,75	-14 695 718 692,61
Muut tulonsiirrot kotimaahan	-6 436 574 146,76	-5 891 244 976,80
Tulonsiirrot ulkomaille	-3 010 835 671,31	-3 183 919 489,56
SIIRTOTALOUDEN RAHAVIRTA	-53 184 839 021,75	-41 535 992 377,68
INVESTOINNIT		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 268 189 410,23	-1 516 476 195,42
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	10 186 421,84	10 998 515,01
Sijoitukset arvopapereihin	-637 827 561,93	-1 231 868 560,32
Sijoitusten myyntivoitot	2 725,00	85 097,08
Annetut lainat	-1 576 174 069,21	-945 735 069,24
Annettujen lainojen takaisinmaksut	185 071 798,30	197 639 433,93
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 286 930 096,23	-3 485 356 778,96
RAHOITUS		
Valtionvelan nettomuutos	14 544 035 066,57	12 932 212 078,22
Muun velan nettomuutos	-232 651 153,08	-343 546 296,95
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	14 311 383 913,49	12 588 665 781,27
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	3 636 709 197,67	4 830 494 823,98
LIKVIDIT VARAT 1.1.	10 519 995 294,22	5 689 500 470,24
LIKVIDIT VARAT 31.12.	14 156 704 491,89	10 519 995 294,22

Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Tilinpäätöksen laatimisperusta

Valtion tilinpäätös on laadittu valtion talousarviosta annetun lain ja asetuksen sekä valtiovarainministeriön tilinpäätöksen kaavasta antaman määräyksen samoin kuin muiden valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Tilinpäätös laaditaan valtion talousarviokirjanpidon ja liikekirjanpidon pääkirjojen perusteella alkuperäisiin verottomiin hankintamenoihin, tai vuoden 1998 aloittavan taseen arvoihin perustuen.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Valtion tilinpäätös laaditaan valtion talousarvion piiriin kuuluvasta talousarvionaloudesta. Siihen ei yhdistellä talousarvion ulkopuolella olevia valtion rahastoja, itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia, säätiöitä eikä valtion liikelaitoksia. Nämä ovat kirjanpitovelvollisia ja laativat kukin oman tilinpäätöksen. Valtion tilinpäätökseen ei yhdistellä myöskään valtion-yhtiöiden tietoja.

Valtion tilinpäätöslaskelmiin on yhdistelty 64 kirjanpitoyksikön keskuskirjanpitoon viedyt tilitiedot sekä keskitettyyn valtuusseurantaan viedyt valtuustiedot.

Talousarviokirjanpidon tilinpäätöslaskelmat

Talousarviokirjanpidon tilinpäätöslaskelmat laaditaan valtion talousarviokirjanpidon pääkirjan ja valtuusseurannan tietojen perusteella. Tilinpäätös sisältää kaksi talousarvion toteutumalaskelmaa, joissa molemmissa esitetään varainhoitovuoden talousarviotulot ja -menot, talousarvio sekä talousarvion ja tilinpäätöksen lukujen vertailu. Lisäksi laskelmissa on edellisen vuoden tilinpäätöstiedot. Laskelmissa esitetään tiedot myös edellisiltä varainhoitovuosilta siirtyneistä siirtomäärärahoista ja seuraavalle varainhoitovuodelle siirretyistä siirtomäärärahoista.

Ensimmäisessä talousarvion toteutumalaskelmassa tiedot ovat osaston ja pääluokan tarkkuudella, toisessa tiedot ovat momentin tarkkuudella.

Kummankin laskelman yhteydessä esitetään myös tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä, käytöstä aiheutuneista menoista sekä käytöstä aiheutuvista määrärahatarpeista. Jälkimmäisessä laskelmassa valtuustiedot esitetään osana kunkin pääluokan laskelmaa.

Talousarviotulojen ja -menojen kohdentaminen

Talousarviotapahtumat kirjataan talousarviotuloiksi ja -menoiksi valtion talousarviosta annetun asetuksen ja talousarviopäätösten kohdentamisperiaatteiden mukaisesti. Talousarviotuloja ja -menoja ei jaksoteta. Jos eduskunta ei talousarvion perustelujen päätösosassa ole päättänyt muunlaisesta kohdentamisesta, tapahtuu kohdentaminen seuraavasti:

Maksullisen toiminnan tulon ja muun sekalaisen tulon sekä kulutus-, sijoitus- ja muun menon kohdentamisperusteena on suoriteperuste taikka sitä vastaava peruste. Laajuudeltaan merkittävässä ja eri vaiheista koostuvan suoritteen luovutuksesta kertyvästä tulosta voidaan varainhoitovuoden tuloksi kuitenkin kohdentaa luovutuksen vaihetta tai suoritteen valmistusastetta vastaava osa (osakohdennus).

Korkotulo ja korkomeno kohdennetaan siihen varainhoitovuoteen kuuluvaksi, jolta se kertyy lain säännöksen tai tehdyn sitoumuksen perusteella.

Siirtomenon kohdentamisperusteena on päätös valtionavun myöntämisestä (myöntöpäätösperuste) tai muu vastaava sitoutuminen menoon (sitoumusperuste). Myöntöpäätöksen tai muun sitoumusperusteen perusteella talousarviomenoksi kirjatusta siirtomenosta maksamatta oleva osa kirjataan valtion liikekirjanpidossa lyhytaikaiseksi velaksi. Silloin, kun oikeus saada valtionapu tai muu suoritus perustuu lakiin ja siirtomenon myönnettävistä ja maksettavasta määrästä säädetään yksityiskohtaisesti laissa tai maksettavaksi tuleva määrä määräytyy yksityiskohtaisesti lain nojalla, kohdentamisperusteena on kuitenkin maksatuspäätösperuste. Euroopan unionin rakennerahaston rahoitusosuus ja siihen liittyvä valtion rahoitusosuus kohdennetaan maksatuspäätöksen tai sitä vastaavalla perusteella.

Osinkotulon, liikelaitosten voiton tuloutuksen ja valtiolle saatavan muun voitto-osuuden kohdentamisperusteena on maksuperuste. Veron ja veronluonteisen tulon kohdentamisperusteena on maksuperuste, pois lukien verotuksen oikaisupäätöksen perusteella kirjattavat oikaisut.

Valtion lainanotto ja valtionvelan kuoletus sekä valtionvelan ottamiseen tai vähentämiseen liittyvä emissio- ja pääomavoitto sekä emissio- ja pääomatappio kohdennetaan maksuperusteella. Valtiolle takaisin maksettava laina kohdennetaan niin ikään maksuperusteella.

Valtionvelan korkoon ja pääomaan liittyvistä johdannaisista saatava tulo ja niistä aiheutuva meno kohdennetaan sille varainhoitovuodelle, jolta ne kertyvät.

Vähäinen tulo ja meno, valtioon palvelussuhteessa olevan loma-ajan palkka ja lomaraha sekä sellainen tulo ja meno, joiden lain säännöksen tai tehdyn sitoumuksen perusteella muodostuvaa määrää ei voida ilman olennaisia lisäkustannuksia luotettavasti ennakoida ennen maksuveloitteen erääntymistä, voidaan kohdentaa myös maksuun perustuen.

Liikekirjanpidon tilinpäätöslaskelmat

Liikekirjanpidon tilinpäätöslaskelmat laaditaan valtion liikekirjanpidon pääkirjan tietojen perusteella. Valtion tilinpäätös sisältää tuotto- ja kululaskelman, taseen ja rahoituslaskelman. Näissä kaikissa esitetään varainhoitovuoden tilinpäätöstietojen lisäksi edellisen vuoden tilinpäätöksen tiedot.

Tuotto- ja kululaskelman laatiminen

Tilinpäätöksessä varainhoitovuoden tulot kirjataan tuotoiksi. Tuotoista vähennetään kuluina ne menot, joita vastaava suorite on luovutettu, samoin kuin muut varainhoitovuoden menot, joista ei todennäköisesti enää saada niitä vastaavaa vastinetta, ja menetykset.

Laajuudeltaan merkittävän ja eri vaiheista koostuvan suoritteen luovutuksesta kertyvästä tulosta on kirjattava liikekirjanpidossa tuotoksi luovutuksen vaihetta tai suoritteen valmistusta vastaava osa (osatuloutus), jos tulo on talousarviossa osakohdennettu.

Myynnin arvonlisäverot esitetään tuottoina ja ostojen arvonlisäverot kuluina verojen ja veronluonteisten maksujen joukossa.

Tuotto- ja kululaskelmasta eliminoidaan virastojen ja laitosten väliset tuotot ja kulut.

Mikäli laskelmaan sisältyy käyttöomaisuuden hankintamenoja, ne oikaistaan rivillä "Valmistus omaan käyttöön".

Taseen laatiminen

Taseen vastaaviin merkitään kansallisomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistamaton osa sekä arvostuserät samoin kuin vaihto-omaisuuden aktivoituneet hankintamenot ja rahoitusomaisuus.

Kansallisomaisuutta on kulttuuri- ja luonnonperintöä oleva valtion omaisuus, jonka omistuksen ensisijaisena tarkoituksena on omaisuuden säilyttäminen ja säilymisen turvaaminen. Käyttöomaisuutta ovat esineet, erikseen luovutettavissa olevat oikeudet ja muut hyödykkeet, joiden vaikutusaika tuotannontekijänä ulottuu useammalle kuin yhdelle varainhoitovuodelle. Vaihto-omaisuutta ovat sellaisinaan tai jalostettuina luovutettaviksi tai kulutettaviksi tarkoitetut hyödykkeet. Rahoitusomaisuutta ovat rahat, saamiset sekä tilapäisesti muussa muodossa olevat rahoitusvarat.

Taseen vastattaviin merkitään oma pääoma, varaukset, arvostuserät sekä vieras pääoma jaoteltuna pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin. Pitkäaikaiseksi katsotaan velka tai se osa velasta, joka eräännyy maksettavaksi yhden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua.

Taseesta eliminoidaan virastojen ja laitosten keskinäiset saatavat ja velat.

Arvostaminen taseessa

Omaisuus arvostetaan tasetta laadittaessa alkuperäisiin verottomiin hankintamenoihin, vuoden 1998 aloittavan taseen arvoihin tai nimellisarvoihin perustuen. Hankintamenoon luetaan hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Jos hyödykkeen hankintaan ja valmistukseen liittyvien kiinteiden menojen määrä on olennainen, saadaan hankintamenoa lisäksi lukea osuus kiinteistä menoista.

Jos vaihto-omaisuuden todennäköinen hankintameno tai maksullisen toiminnan vaihto-omaisuuden luovutushinta on varainhoitovuoden päättyessä hankintamenoa pienempi, kirjataan erotus kuluksi.

Kansallis- ja käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, joista on tehty suunnitelman mukaiset poistot. Poistot tehdään ensimmäisen kerran siltä kuu-kaudelta, jonka aikana hyödykkeen käyttö aloitetaan ja ne kirjataan pääsääntöisesti tasa-poistoina hyödykkeen vaikutusaikana. Vähäiset omaisuushankinnat, joiden vaikutusaika ylittää vuoden, mutta hankintameno on alle 10 000 euroa, voidaan kirjata kokonaisuudessaan hankintavuoden kuluksi.

Jos kansallisomaisuuteen tai käyttöomaisuuteen kuuluvan maa- tai vesialueen, rakennuksen, arvopaperin tai muun niihin verrattavan hyödykkeen todennäköinen luovutushinta on varainhoitovuoden päättyessä pysyvästi hankintamenoa olennaisesti suurempi, taseeseen voidaan tehdä arvonkorotus. Arvonkorotuksen vasta-arvo merkitään tällöin arvostuseräksi taseen vastattaviin.

Saamiset merkitään taseeseen nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit ja muut sellaiset rahoitusvarat merkitään hankintamenoa suuruusina tai, jos niiden tilinpäätöspäivän todennäköinen luovutushinta on sitä alempi, tämän määräisinä.

Velat merkitään velan ottamisen yhteydessä syntyneellä emissiovoitolla tai -tappiolla oikaistuun nimellisarvoon, tai jos velka on sidottu indeksiin taikka muuhun vertailuperusteeseen, se arvostetaan tätä korkeampaan muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen arvoon.

Ulkomaanrahan määräiset erät muunnetaan euromääräisiksi Euroopan keskuspankin julkaiseman varainhoitovuoden viimeisen kurssin mukaan. Jos nämä erät ovat sopimuksin tai muuten sidottu tiettyyn kurssiin, ne muunnetaan euromääräisiksi sitä noudattaen.

Rahoituslaskelman laatiminen

Valtion rahoituslaskelma laaditaan rahavirtalaskelman muotoon. Se on valtion tuotto- ja kululaskelmaa sekä tasetta täydentävä laskelma, jossa esitetään rahan lähteet ja käyttö. Laskelma jakautuu oman toiminnan, siirtotalouden, investointien ja rahoituksen rahavirtojen kuvaamiseen. Kussakin osiossa esitetään siihen kuuluvat rahan lähteet ja käyttö niin, että jäännöseränä on osion synnyttämä rahavirta.

Kaikkien osioiden rahavirtojen summana saadaan likvidien varojen muutos. Laskelmalla esitetään myös likvidien varojen määrä vuoden alussa ja lopussa.

Rahoituslaskelma laaditaan olennaisilta osiltaan maksuperusteisesti. Rahoituslaskelmalta eliminoidaan virastojen ja laitosten keskinäiset tuotot, kulut, saatavat ja velat sekä rahoitustapahtumat.

Liikekirjanpidon kirjausperusteet

Liikekirjanpidossa tuotannontekijöiden hankinnasta aiheutuvan menon kirjaamisperusteena on tuotannontekijän vastaanottaminen. Suoritteiden myynnistä saatavan tulon kirjaamisperusteena on suoritteen luovuttaminen. Yhteisrahoitteisen toiminnan tulo kertyy tehdyn sitoumuksen perusteella (ns. tulo menon kohdalle -periaatteella).

Korot ja koronluonteiset tulot ja menot kirjataan suoriteperustetta vastaavalla tavalla. Veroihin liittyvät korot ja koronluonteiset tulot ja menot kirjataan samoin kuin talousarviokirjanpidossa.

Liikekirjanpidossa muut kuin edellä tarkoitettut tulot ja menot kirjataan samoin kuin talousarviokirjanpidossa.

Liitteiden laatiminen

Valtion tilinpäätöksen liitteet, lukuun ottamatta liitteitä 1 ja 13, laaditaan joko keskuskirjanpidon tiedoista tai tiedot kerätään kirjanpitoyksikköjen tilinpäätösten liitteiltä. Valtion eläkevastuuta koskevat tiedot kerätään Valtion Eläkerahaston tilinpäätöksestä.

Tilinpäätöksen vertailtavuus edelliseen tilinpäätökseen

Uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueiden perustamisen myötä Tilastokeskus on muuttanut sektoriluokitustaan siten, että paikallishallinto -sektori jakautuu osakokonaisuuksiin paikallishallinto pl. hyvinvointialuehallinto ja hyvinvointialuehallinto. Tilikarttaan tehdyt muutokset noudattavat pääosin Tilastokeskuksen päivitettyä sektoriluokitusta lukuun ottamatta Helsingin kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvien hyvinvointialueiden tehtävien järjestämistä varten maksettavia siirtotalouden kuluja. Muutos vaikuttaa tuotto- ja kululaskelmaan sekä rahoituslaskelmaan: Hyvinvointialuehallinnolle maksettavat sekä Helsingin kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvien hyvinvointialueiden tehtävien järjestämistä varten maksettavat siirtotalouden kulut esitetään tuotto- ja kululaskelmalla rivillä siirtotalouden kulut hyvinvointialuehallinnolle. Vastaavasti toimitaan siirtotalouden tuottojen kohdalla. Rahoituslaskelmalla tulonsiirrot hyvinvointialuehallinnolle esitetään omalla rivillään kohdassa siirtotalouden rahavirta.

Valtion rahoitusvastuu yrittäjäeläkkeistä (YEL), maatalousyrittäjien eläkkeistä (MYEL), merimieseläkkeistä (MEL), alle kolmevuotiaan lapsen hoidon ja opiskelun ajalta karttuvista eläkkeistä (VEKL) sekä Kelan toimihenkilöeläkkeistä on lisätty tilinpäätöksen liitteelle 12 kohtaan Muut monivuotiset vastuut.

Varainhoitovuoden 2023 aikana ei ollut muita sellaisia tapahtumia, jotka merkittävästi vaikuttaisivat edellisen vuoden tilinpäätöksen tietojen vertailukelpoisuuteen.

Tilinpäätösvuoden jälkeiset olennaiset tapahtumat

Valtiovarainministeriö antoi Valtiokonttorille uuden valtion talousarvionalouden velanhallinnan määräyksen, joka on voimassa 1.3.2024 alkaen toistaiseksi. Uudessa määräyksessä johdannaisten käyttöä rajoitetaan.

Muita tilinpäätösvuoden jälkeisiä olennaisia tapahtumia ei ole.

Liite 2: Talousarvioon lisätalousarvioissa tehdyt muutokset

Talousarvioon lisätalousarviossa tehdyt muutokset osaston ja pääluokan tarkkuudella

Osaston ja pääluokan numero ja nimi	Talousarvio 2023 (TA)	Lisätalousarviot 2023 (LTA:t)	Muutos % (LTA:t/TA)	Talousarvio 2023 yhteensä (TA+LTA:t)	Tilinpäätös 2023
11 Verot ja veronluonteiset tulot	64 430 913 000	-547 787 000	-1	63 883 126 000	63 459 926 804,24
12 Sekalaiset tulot	6 567 510 000	471 418 000	7	7 038 928 000	17 152 196 046,90
13 Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	1 900 288 000	101 800 000	5	2 002 088 000	2 017 082 783,41
15 Lainat	8 441 673 000	1 878 597 000	22	10 320 270 000	12 989 398 097,45
OSASTOT YHTEENSÄ	81 340 384 000	1 904 028 000	2	83 244 412 000	95 618 603 732,00
21 Eduskunta	137 097 000	0	0	137 097 000	139 127 792,97
22 Tasavallan presidentti	39 883 000	164 000	0	40 047 000	37 344 910,02
23 Valtioneuvoston kanslia	240 492 000	344 243 000	143	584 735 000	581 059 887,16
24 Ulkoministeriön hallinnonala	1 332 226 000	11 509 000	1	1 343 735 000	1 336 768 798,45
25 Oikeusministeriön hallinnonala	1 093 419 000	27 325 000	2	1 120 744 000	1 131 459 879,80
26 Sisäministeriön hallinnonala	2 491 087 000	68 258 000	3	2 559 345 000	2 422 782 839,34
27 Puolustusministeriön hallinnonala	6 145 348 000	255 917 000	4	6 401 265 000	6 137 798 143,92
28 Valtiovarainministeriön hallinnonala	34 144 596 000	81 502 000	0	34 226 098 000	34 050 058 606,11
29 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	7 727 433 000	52 714 000	1	7 780 147 000	7 621 615 520,62
30 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 665 148 000	55 345 000	2	2 720 493 000	2 616 366 901,58
31 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 412 418 000	141 084 000	4	3 553 502 000	3 574 613 601,93
32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 912 369 000	-58 833 000	-2	3 853 536 000	3 303 114 405,99
33 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	16 111 480 000	102 196 000	1	16 213 676 000	15 904 860 500,38
35 Ympäristöministeriön hallinnonala	356 628 000	17 604 000	5	374 232 000	372 979 522,91
36 Valtionvelan korot	1 530 760 000	805 000 000	53	2 335 760 000	2 322 802 528,65
PÄÄLUOKAT YHTEENSÄ	81 340 384 000	1 904 028 000	2	83 244 412 000	81 552 753 839,83

Talousarvion lisätalousarvioissa tehdyt muutokset osaston tai pääluokan, luvun ja momentin tarkkuudella

Osaston tai pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Talousarvio 2023 (TA)	Lisätalousarviot 2023 (LTA:t)	Muutos % (LTA:t/TA)	Talousarvio 2023 yhteensä (TA+LTA:t)	Tilinpäätös 2023
11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	64 430 913 000	-547 787 000	-1	63 883 126 000	63 459 926 804,24
11.01 Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	30 888 000 000	495 000 000	2	31 383 000 000	31 550 919 556,30
11.01.01 Ansio- ja pääomatuloverot	23 907 000 000	465 000 000	2	24 372 000 000	24 589 546 493,69
11.01.02 Yhteisövero	5 998 000 000	-259 000 000	-4	5 739 000 000	5 746 308 085,91
11.01.03 Korkotulojen lähdevero	80 000 000	-30 000 000	-38	50 000 000	45 645 093,11
11.01.04 Perintö- ja lahjaverot	903 000 000	319 000 000	35	1 222 000 000	1 169 419 883,59
11.04 Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	23 351 000 000	-365 400 000	-2	22 985 600 000	22 543 733 097,11
11.04.01 Arvonlisävero	22 244 000 000	-393 000 000	-2	21 851 000 000	21 404 692 530,20
11.04.03 Apteekkivero	186 000 000	27 600 000	15	213 600 000	218 210 247,10
11.08 Valmisteverot	7 417 000 000	-196 000 000	-3	7 221 000 000	7 092 317 763,48
11.08.04 Alkoholijuomaverot	1 518 000 000	-43 000 000	-3	1 475 000 000	1 463 058 148,12
11.08.07 Energiaverot	4 455 000 000	-153 000 000	-3	4 302 000 000	4 238 883 419,06
11.10 Muut verot	2 653 000 000	-482 000 000	-18	2 171 000 000	2 136 497 314,13
11.10.03 Autovero	541 000 000	-144 000 000	-27	397 000 000	378 045 822,88
11.10.05 Varainsiirtovero	984 000 000	-338 000 000	-34	646 000 000	608 766 073,59
11.19 Muut veronluonteiset tulot	121 913 000	613 000	1	122 526 000	136 459 073,22
11.19.09 Muut verotulot	8 965 000	500 000	6	9 465 000	19 272 421,20
11.19.11 Rahoitusvakuusviraston hallintomaksut	6 135 000	113 000	2	6 248 000	5 964 451,98
12 SEKALAISET TULOT	6 567 510 000	471 418 000	7	7 038 928 000	17 152 196 046,90
12.24 Ulkoministeriön hallinnonala	14 484 000	1 544 000	11	16 028 000	35 985 339,08
12.24.99 Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	13 479 000	1 544 000	11	15 023 000	35 163 342,48
12.25 Oikeusministeriön hallinnonala	163 666 000	2 000 000	1	165 666 000	162 900 089,36
12.25.20 Ulosottomaksut	82 000 000	2 000 000	2	84 000 000	88 562 984,72
12.27 Puolustusministeriön hallinnonala	6 737 000	23 567 000	350	30 304 000	42 010 470,55
12.27.99 Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot	6 719 000	23 567 000	351	30 286 000	41 992 470,55
12.28 Valtiovarainministeriön hallinnonala	2 646 950 000	6 000 000	0	2 652 950 000	2 687 450 352,34
12.28.51 Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset	324 471 000	6 000 000	2	330 471 000	330 149 944,54
12.29 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	423 550 000	5 000 000	1	428 550 000	361 255 580,50
12.29.88 Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotoista	386 250 000	5 000 000	1	391 250 000	252 390 000,00
12.31 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	2 350 000	16 732 000	712	19 082 000	44 645 599,99
12.31.10 Hallinnonalan virastojen tulot	1 500 000	16 732 000	1 115	18 232 000	34 367 830,25
12.32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	819 974 000	168 175 000	21	988 149 000	878 931 475,56
12.32.20 Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulot	3 744 000	75 000	2	3 819 000	3 664 580,87
12.32.99 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	526 000 000	168 100 000	32	694 100 000	674 644 917,18
12.33 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	537 840 000	7 400 000	1	545 240 000	448 018 872,84
12.33.99 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	10 100 000	7 400 000	73	17 500 000	18 029 934,60
12.39 Muut sekalaiset tulot	907 000 000	241 000 000	27	1 148 000 000	11 544 356 553,76
12.39.04 Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	300 000 000	400 000 000	133	700 000 000	11 299 970 240,64
12.39.20 Elpymis- ja palautumistukivälineen tulot	391 000 000	-159 000 000	-41	232 000 000	

Osaston tai pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji	Talousarvio 2023 (TA)	Lisätalousarviot 2023 (LTA:t)	Muutos % (LTA:t/TA)	Talousarvio 2023 yhteensä (TA+LTA:t)	Tilinpäätös 2023	
13 KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET	1 900 288 000	101 800 000	5	2 002 088 000	2 017 082 783,41	
13.01 Korkotulot	49 288 000	201 800 000	409	251 088 000	290 349 787,42	
13.01.07 Korot talletuksista	7 100 000	201 800 000	2 842	208 900 000	194 704 306,95	
13.04 Osuus valtion rahalaitosten voitosta	100 000 000	-100 000 000	-100	0		
13.04.01 Osuus Suomen Pankin voitosta	100 000 000	-100 000 000	-100	0		
15 LAINAT	8 441 673 000	1 878 597 000	22	10 320 270 000	12 989 398 097,45	
15.03 Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	8 291 725 000	1 878 597 000	23	10 170 322 000	12 697 725 659,20	
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	8 291 725 000	1 878 597 000	23	10 170 322 000	12 697 725 659,20	
OSASTOT YHTEENSÄ	81 340 384 000	1 904 028 000	2	83 244 412 000	95 618 603 732,00	
22 TASAVALLAN PRESIDENTTI	39 883 000	164 000	0	40 047 000	37 344 910,02	
22.02 Tasavallan presidentin kanslia	39 757 000	164 000	0	39 921 000	37 218 910,02	
22.02.01 Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	8 707 000	164 000	2	8 871 000	8 871 000,00
23 VALTIONEUVOSTON KANSLIA	240 492 000	344 243 000	143	584 735 000	581 059 887,16	
23.01 Hallinto	192 232 000	4 120 000	2	196 352 000	192 755 316,16	
23.01.01 Valtioneuvoston kanslian toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	153 189 000	2 094 000	1	155 283 000	155 283 000,00
23.01.02 Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset	Arviomääräraha	10 366 000	2 026 000	20	12 392 000	11 783 431,85
23.10 Omistajaohjaus	5 700 000	340 000 000	5 965	345 700 000	345 700 000,00	
23.10.87 Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle	Siirtomääräraha 3 v.		340 000 000	0	340 000 000	340 000 000,00
23.30 Oikeuskanslerinvirasto	4 365 000	123 000	3	4 488 000	4 488 000,00	
23.30.01 Oikeuskanslerinviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	4 365 000	123 000	3	4 488 000	4 488 000,00
24 ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 332 226 000	11 509 000	1	1 343 735 000	1 336 768 798,45	
24.01 Ulkoasiainhallinto	286 231 000	5 613 000	2	291 844 000	292 010 589,69	
24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	258 506 000	4 313 000	2	262 819 000	262 819 000,00
24.01.20 Tiede- ja kulttuuri-instituutikiinteistöjen menot	Siirtomääräraha 3 v.	1 005 000	1 300 000	129	2 305 000	2 305 000,00
24.10 Kriisinhallinta	72 428 000	4 420 000	6	76 848 000	68 143 834,34	
24.10.20 Suomalaisen kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot	Arviomääräraha	50 680 000	4 420 000	9	55 100 000	46 395 834,34
24.30 Kansainvälinen kehitysyhteistyö	855 802 000	1 476 000	0	857 278 000	857 277 910,00	
24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö	Siirtomääräraha 3 v.	713 012 000	1 476 000	0	714 488 000	714 488 000,00
25 OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 093 419 000	27 325 000	2	1 120 744 000	1 131 459 879,80	
25.01 Ministeriö ja hallinto	167 763 000	5 070 000	3	172 833 000	176 594 493,64	
25.01.01 Oikeusministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	23 449 000	871 000	4	24 320 000	24 320 000,00
25.01.03 Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	13 218 000	339 000	3	13 557 000	13 557 000,00
25.01.05 Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	10 179 000	263 000	3	10 442 000	10 442 000,00
25.01.20 Erityismenot	Arviomääräraha	12 013 000	3 000 000	25	15 013 000	15 619 838,40
25.01.50 Avustukset	Kiinteä määräraha	13 843 000	590 000	4	14 433 000	14 430 140,00
25.01.66 Kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	Arviomääräraha	450 000	7 000	2	457 000	397 763,46
25.10 Tuomioistuimet ja oikeusapu	483 710 000	12 369 000	3	496 079 000	501 483 482,52	
25.10.01 Korkeimman oikeuden toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	9 178 000	251 000	3	9 429 000	9 429 000,00
25.10.02 Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	11 828 000	359 000	3	12 187 000	12 187 000,00
25.10.03 Muiden tuomioistuinten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	296 612 000	8 220 000	3	304 832 000	304 832 000,00

Osaston tai pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji		Talousarvio 2023 (TA)	Lisätalousarviot 2023 (LTA:t)	Muutos % (LTA:t/TA)	Talousarvio 2023 yhteensä (TA+LTA:t)	Tilinpäätös 2023
25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	89 322 000	1 814 000	2	91 136 000	91 136 000,00
25.10.50 Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset	Arviomääräraha	76 770 000	1 725 000	2	78 495 000	83 899 482,52
25.20 Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta		109 453 000	2 679 000	2	112 132 000	112 132 000,00
25.20.01 Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	109 193 000	2 939 000	3	112 132 000	112 132 000,00
25.20.95 Ulosoton säilytettävänä olevien varojen korkomenot	Arviomääräraha	260 000	-260 000	-100	0	
25.30 Syyttäjät		57 057 000	1 981 000	3	59 038 000	59 038 000,00
25.30.01 Syyttäjälaitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	57 057 000	1 981 000	3	59 038 000	59 038 000,00
25.40 Rangaistusten täytäntöönpano		250 100 000	5 226 000	2	255 326 000	255 326 000,00
25.40.01 Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	245 400 000	5 226 000	2	250 626 000	250 626 000,00
26 SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA		2 491 087 000	68 258 000	3	2 559 345 000	2 422 782 839,34
26.01 Hallinto		310 993 000	1 392 000	0	312 385 000	309 226 019,64
26.01.01 Sisäministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	17 518 000	814 000	5	18 332 000	18 332 000,00
26.01.04 Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	2 320 000	68 000	3	2 388 000	2 388 000,00
26.01.50 Erät avustukset	Siirtomääräraha 2 v.	480 000	510 000	106	990 000	990 000,00
26.10 Poliisitoimi		923 596 000	25 733 000	3	949 329 000	949 329 000,00
26.10.01 Poliisitoimen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	863 666 000	24 255 000	3	887 921 000	887 921 000,00
26.10.02 Suojelupoliisin toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	45 412 000	1 478 000	3	46 890 000	46 890 000,00
26.20 Rajavartiolaitos		630 044 000	6 986 000	1	637 030 000	637 030 000,00
26.20.01 Rajavartiolaitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	305 044 000	6 986 000	2	312 030 000	312 030 000,00
26.30 Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta		100 961 000	5 617 000	6	106 578 000	103 630 683,36
26.30.01 Pelastustoimen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	4 507 000	539 000	12	5 046 000	5 046 000,00
26.30.02 Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	70 428 000	1 811 000	3	72 239 000	72 239 000,00
26.30.03 Pelastusopiston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	18 026 000	267 000	1	18 293 000	18 293 000,00
26.30.20 Erityismenot	Arviomääräraha	8 000 000	3 000 000	38	11 000 000	8 052 683,36
26.40 Maahanmuutto		525 493 000	28 530 000	5	554 023 000	423 567 136,34
26.40.01 Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	64 865 000	2 930 000	5	67 795 000	67 795 000,00
26.40.63 Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet	Arviomääräraha	87 158 000	25 600 000	29	112 758 000	99 074 028,74
27 PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		6 145 348 000	255 917 000	4	6 401 265 000	6 137 798 143,92
27.01 Puolustuspolitiikka ja hallinto		968 575 000	-240 549 000	-25	728 026 000	464 568 021,30
27.01.01 Puolustusministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	17 461 000	-549 000	-3	16 912 000	16 912 000,00
27.01.29 Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	923 794 000	-240 000 000	-26	683 794 000	420 336 021,30
27.10 Sotilaallinen maanpuolustus		5 112 775 000	492 919 000	10	5 605 694 000	5 605 694 000,00
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	2 118 298 000	134 993 000	6	2 253 291 000	2 253 291 000,00
27.10.18 Puolustusmateriaalihankinnat	Siirtomääräraha 5 v.	1 580 565 000	345 955 000	22	1 926 520 000	1 926 520 000,00
27.10.19 Monitoimihävittäjien hankinta	Siirtomääräraha 5 v.	1 405 697 000	12 256 000	1	1 417 953 000	1 417 953 000,00
27.10.50 Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen	Kiinteä määräraha	8 215 000	-285 000	-3	7 930 000	7 930 000,00
27.30 Sotilaallinen kriisinhallinta		63 998 000	3 547 000	6	67 545 000	67 536 122,62
27.30.20 Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot	Siirtomääräraha 2 v.	63 988 000	3 547 000	6	67 535 000	67 535 000,00
28 VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		34 144 596 000	81 502 000	0	34 226 098 000	34 050 058 606,11
28.01 Hallinto		204 710 000	13 465 000	7	218 175 000	208 987 235,94
28.01.01 Valtiovarainministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	35 579 000	1 465 000	4	37 044 000	37 044 000,00
28.01.29 Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	155 000 000	12 000 000	8	167 000 000	160 749 478,42

Osaston tai pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji		Talousarvio 2023 (TA)	Lisätalousarviot 2023 (LTA:t)	Muutos % (LTA:t/TA)	Talousarvio 2023 yhteensä (TA+LTA:t)	Tilinpäätös 2023
28.10 Verotus ja tulli		657 980 000	38 359 000	6	696 339 000	697 910 527,52
28.10.01 Verohallinnon toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	397 079 000	14 628 000	4	411 707 000	411 707 000,00
28.10.02 Tullin toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	193 593 000	6 514 000	3	200 107 000	200 107 000,00
28.10.03 Kansallisen tulorekisterin toimintamenot	Siirtomääräraha 3 v.	36 808 000	117 000	0	36 925 000	36 925 000,00
28.10.63 Takaisin maksetut verot	Arviomääräraha	2 000 000	4 100 000	205	6 100 000	4 529 548,65
28.10.95 Verotukseen liittyvät korkomenot	Arviomääräraha	18 500 000	3 000 000	16	21 500 000	22 919 641,57
28.10.97 Autoveron vientipalautus	Arviomääräraha	10 000 000	10 000 000	100	20 000 000	21 722 337,30
28.20 Palvelut valtioyhteisölle		61 379 000	10 005 000	16	71 384 000	70 868 128,46
28.20.01 Valtiokonttorin toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	36579000	10 005 000	27	46 584 000	46 584 000,00
28.30 Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto		127 741 000	3 143 000	2	130 884 000	129 130 834,95
28.30.01 Tilastokeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	52 607 000	1 320 000	3	53 927 000	53 927 000,00
28.30.02 Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	4 403 000	104 000	2	4 507 000	4 507 000,00
28.30.03 Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	62 731 000	1 719 000	3	64 450 000	64 450 000,00
28.40 Valtion alue- ja paikallishallinto		71 529 000	1 733 000	2	73 262 000	73 262 000,00
28.40.01 Aluehallintoviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	69 511 000	1 733 000	2	71 244 000	71 244 000,00
28.50 Eläkkeet ja korvaukset		5 734 065 000	6 000 000	0	5 740 065 000	5 703 453 118,13
28.50.63 Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemeno	Arviomääräraha	317 840 000	6 000 000	2	323 840 000	320 856 146,14
28.70 Valtionhallinnon kehittäminen		66 155 000	29 500 000	45	95 655 000	95 655 000,00
28.70.06 Eräät Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:n jäsenyydestä aiheutuvat menot	Siirtomääräraha 2 v.	15 000 000	700 000	5	15 700 000	15 700 000,00
28.70.20 Tuottavuuden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	1 231 000	28 800 000	2 340	30 031 000	30 031 000,00
28.80 Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle		298 494 000	22 473 000	8	320 967 000	320 966 010,00
28.80.30 Ahvenanmaan tasoisuusmaksu	Arviomääräraha	202 494 000	-4 078 000	-2	198 416 000	198 415 589,00
28.80.34 Ahvenanmaan verotasoisuus	Arviomääräraha	96 000 000	26 551 000	28	122 551 000	122 550 421,00
28.89 Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus		20 635 122 000	492 880 000	2	21 128 002 000	21 127 000 511,81
28.89.31 Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus	Arviomääräraha	20 634 122 000	142 880 000	1	20 777 002 000	20 777 000 511,81
28.89.33 Valtionavustus hyvinvointialueiden toiminnan vakiinnuttamisen ja kehittämisen kustannuksiin	Siirtomääräraha 2 v.		350 000 000	0	350 000 000	350 000 000,00
28.90 Kuntien tukeminen		3 614 300 000	23 831 000	1	3 638 131 000	3 627 586 868,30
28.90.30 Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen	Arviomääräraha	2 751 900 000	20 331 000	1	2 772 231 000	2 772 034 856,30
28.90.32 Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin	Siirtomääräraha 3 v.		3 500 000	0	3 500 000	3 500 000,00
28.92 EU ja kansainväliset järjestöt		2 561 791 000	-559 887 000	-22	2 001 904 000	1 900 517 889,73
28.92.03 Rahoitusvakausraviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	6 135 000	113 000	2	6 248 000	6 248 000,00
28.92.69 Maksut Euroopan unionille	Arviomääräraha	2 498 000 000	-560 000 000	-22	1 938 000 000	1 862 720 901,76
29 OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA		7 727 433 000	52 714 000	1	7 780 147 000	7 621 615 520,62
29.01 Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot		333 567 000	11 280 000	3	344 847 000	347 776 489,85
29.01.01 Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	22 077 000	712 000	3	22 789 000	22 789 000,00
29.01.02 Opetushallituksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	67576000	707 000	1	68 283 000	68 283 000,00
29.01.03 Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	9 598 000	183 000	2	9 781 000	9 781 000,00
29.01.04 Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 3 v.	39 820 000	13 000	0	39 833 000	39 833 000,00
29.01.53 Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen	Siirtomääräraha 2 v.	13 348 000	9 665 000	72	23 013 000	23 013 000,00

Osaston tai pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji		Talousarvio 2023 (TA)	Lisätalousarviot 2023 (LTA:t)	Muutos % (LTA:t/TA)	Talousarvio 2023 yhteensä (TA+LTA:t)	Tilinpäätös 2023
29.10 Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö		923 757 000	-55 501 000	-6	868 256 000	772 061 609,53
29.10.01 Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	40 066 000	999 000	2	41 065 000	41 065 000,00
29.10.20 Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot	Siirtomääräraha 3 v.	25 230 000	23 500 000	93	48 730 000	48 730 000,00
29.10.30 Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin	Arviomääräraha	666 777 000	-80 000 000	-12	586 777 000	490 940 673,53
29.20 Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus		1 343 722 000	4 754 000	0	1 348 476 000	1 341 337 449,00
29.20.01 Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	8 617 000	154 000	2	8 771 000	8 771 000,00
29.20.21 Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot	Siirtomääräraha 3 v.	13 296 000	4 600 000	35	17 896 000	17 896 000,00
29.40 Korkeakouluopetus ja tutkimus		3532848000	5 100 000	0	3 537 948 000	3 514 898 333,63
29.40.01 Suomen Akatemian toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	11 988 000	330 000	3	12 318 000	12 318 000,00
29.40.02 Kansallisarkiston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	23 055 000	389 000	2	23 444 000	23 444 000,00
29.40.03 Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	4 488 000	137 000	3	4 625 000	4 625 000,00
29.40.04 Varastokirjaston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	2 219 000	-468 000	-21	1 751 000	1 751 000,00
29.40.20 Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	Siirtomääräraha 3 v.	40 346 000	270 000	1	40 616 000	40 616 000,00
29.40.51 Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat	Arviomääräraha	345 575 000	3 000 000	1	348 575 000	329 681 320,47
29.40.66 Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille	Arviomääräraha	21 453 000	1 442 000	7	22 895 000	22 894 897,26
29.70 Opintotuki		751 115 000	72 418 000	10	823 533 000	791 742 417,57
29.70.01 Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	651 000	18 000	3	669 000	669 000,00
29.70.52 Opintolainojen valtiontakaus	Arviomääräraha	132 600 000	54 500 000	41	187 100 000	189 061 427,68
29.70.59 Koulumatkatuki	Arviomääräraha	67 100 000	17 900 000	27	85 000 000	75 742 752,55
29.80 Taide ja kulttuuri		609 460 000	4 333 000	1	613 793 000	611 249 791,07
29.80.01 Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	4 450 000	145 000	3	4 595 000	4 595 000,00
29.80.03 Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	2 255 000	43 000	2	2 298 000	2 298 000,00
29.80.04 Museoviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	24 548 000	509 000	2	25 057 000	25 057 000,00
29.80.05 Saavutettavuuskirjasto Celian toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	5 590 000	93 000	2	5 683 000	5 683 000,00
29.80.06 Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	7 460 000	139 000	2	7 599 000	7 599 000,00
29.80.30 Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan	Kiinteä määräraha	4 000 000	200 000	5	4 200 000	4 182 050,00
29.80.50 Eräät avustukset	Siirtomääräraha 3 v.	24 764 000	2 510 000	10	27 274 000	27 274 000,00
29.80.51 Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille	Arviomääräraha	17 256 000	330 000	2	17 586 000	17 221 578,62
29.80.53 Valtionavustus tilakustannuksiin	Kiinteä määräraha	26 749 000	364 000	1	27 113 000	26 477 079,58
29.90 Liikuntatoimi		155 202 000	5 000 000	3	160 202 000	159 670 487,06
29.90.50 Rahapelite toiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen	Arviomääräraha	115 404 000	5 000 000	4	120 404 000	119 872 700,06
29.91 Nuorisotyö		77 762 000	5 330 000	7	83 092 000	82 878 942,91
29.91.50 Rahapelite toiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen	Arviomääräraha	41 530 000	-170 000	-0	41 360 000	41 146 942,91
29.91.52 Valtionosuudet kuntien nuorisotoimeen ja eräät avustukset	Siirtomääräraha 2 v.	13 780 000	5 500 000	40	19 280 000	19 280 000,00
30 MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		2 665 148 000	55 345 000	2	2 720 493 000	2 616 366 901,58
30.01 Hallinto ja tutkimus		140 530 000	4 604 000	3	145 134 000	144 460 380,99
30.01.01 Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	23 744 000	767 000	3	24 511 000	24 511 000,00
30.01.05 Luonnonvarakeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	79 752 000	1 837 000	2	81 589 000	81 589 000,00
30.01.29 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	30 652 000	2 000 000	7	32 652 000	32 209 057,98
30.10 Maaseudun kehittäminen		444 722 000	54 000 000	12	498 722 000	497 040 530,40
30.10.40 Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	Siirtomääräraha 3 v.	139 500 000	-4 000 000	-3	135 500 000	135 500 000,00
30.10.41 Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	Arviomääräraha	15 000 000	20 000 000	133	35 000 000	33 318 530,40

Osaston tai pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji		Talousarvio 2023 (TA)	Lisätalousarviot 2023 (LTA:t)	Muutos % (LTA:t/TA)	Talousarvio 2023 yhteensä (TA+LTA:t)	Tilinpäätös 2023
30.10.44 Maatalouden ja maaseudun yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen	Siirtomääräraha 3 v.		38 000 000	0	38 000 000	38 000 000,00
30.20 Maa- ja elintarviketalous		1 794 465 000	-11 368 000	-1	1 783 097 000	1 686 799 751,23
30.20.01 Ruokaviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	78 958 000	4 932 000	6	83 890 000	83 890 000,00
30.20.20 Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta	Arviomääräraha	7 929 000	10 700 000	135	18 629 000	18 560 132,45
30.20.42 Turvepeltojen ilmastotoimet	Siirtomääräraha 3 v.	30 000 000	-30 000 000	-100	0	
30.20.47 Ruokaketjun kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	2 637 000	3 000 000	114	5 637 000	5 637 000,00
30.40 Luonnonvaratalous		228 637 000	6 009 000	3	234 646 000	229 172 238,96
30.40.21 Vesivarojen käytön ja hoidon menot	Siirtomääräraha 3 v.	15 847 000	149 000	1	15 996 000	15 996 000,00
30.40.40 Eräät luonnonvaratalouden korvaukset	Arviomääräraha	1 632 000	315 000	19	1 947 000	1 801 235,20
30.40.42 Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	Siirtomääräraha 2 v.	8 850 000	2 486 000	28	11 336 000	11 336 000,00
30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle	Siirtomääräraha 2 v.	45069000	930 000	2	45 999 000	45 999 000,00
30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	30 414 000	2 129 000	7	32 543 000	32 542 987,56
30.64 Metsähallitus		8 610 000	86 000	1	8 696 000	8 696 000,00
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotohtävät	Siirtomääräraha 3 v.	8 610 000	86 000	1	8 696 000	8 696 000,00
30.70 Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen		48 184 000	2 014 000	4	50 198 000	50 198 000,00
30.70.01 Maanmittauslaitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	46 184 000	2 014 000	4	48 198 000	48 198 000,00
31 LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA		3 412 418 000	141 084 000	4	3 553 502 000	3 574 613 601,93
31.01 Hallinto ja toimialan yhteiset menot		658 232 000	10 668 000	2	668 900 000	731 772 256,93
31.01.01 Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	20 448 000	3 206 000	16	23 654 000	23 654 000,00
31.01.02 Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	102 894 000	294 000	0	103 188 000	103188000
31.01.03 Väyläviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	58 442 000	1 392 000	2	59 834 000	59 834 000,00
31.01.04 Ilmatieteen laitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	45 198 000	966 000	2	46 164 000	46 164 000,00
31.01.88 Osakehankinnat	Siirtomääräraha 3 v.		4 810 000	0	4 810 000	4 810 000,00
31.10 Liikenne- ja viestintäverkot		1 924 683 000	105 183 000	5	2 029 866 000	2 012 894 533,41
31.10.20 Perusväylänpito	Siirtomääräraha 3 v.	1314806000	63 395 000	5	1 378 201 000	1 378 201 000,00
31.10.30 Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin	Siirtomääräraha 3 v.	24 530 000	2 053 000	8	26 583 000	26 583 000,00
31.10.31 Eräät avustukset	Siirtomääräraha 3 v.	27 650 000	13 353 000	48	41 003 000	41 003 000,00
31.10.77 Väyläverkon kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	414 700 000	26 382 000	6	441 082 000	441 082 000,00
31.20 Liikenteen ja viestinnän palvelut		829 503 000	25 233 000	3	854 736 000	829 946 811,59
31.20.50 Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen	Siirtomääräraha 3 v.	16 950 000	300 000	2	17 250 000	17 250 000,00
31.20.51 Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin	Siirtomääräraha 3 v.	28 141 000	7 933 000	28	36 074 000	36 074 000,00
31.20.55 Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	101 724 000	17 000 000	17	118 724 000	118 724 000,00
32 TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA		3 912 369 000	-58 833 000	-2	3 853 536 000	3 303 114 405,99
32.01 Hallinto		961 912 000	28 593 000	3	990 505 000	990430070,11
32.01.01 Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	36830000	2 417 000	7	39 247 000	39 247 000,00
32.01.02 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	209 985 000	7 693 000	4	217 678 000	217 678 000,00
32.01.03 Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	278 769 000	11 657 000	4	290 426 000	290 426 000,00
32.01.04 Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	31 641 000	759 000	2	32 400 000	32 400 000,00
32.01.05 Innovaatioterveystieteiden tutkimuskeskus Business Finlandin toimintamenot	Siirtomääräraha 3 v.	102 347 000	2 151 000	2	104 498 000	104 498 000,00
32.01.06 Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	19 300 000	546 000	3	19 846 000	19 846 000,00

Osaston tai pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji		Talousarvio 2023 (TA)	Lisätalousarviot 2023 (LTA:t)	Muutos % (LTA:t/TA)	Talousarvio 2023 yhteensä (TA+LTA:t)	Tilinpäätös 2023
32.01.07 Patenti- ja rekisterihallituksen toimintamenot	Siirtomääräraha 3 v.	10 961 000	-1 125 000	-10	9 836 000	9 836 000,00
32.01.08 Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	22 760 000	541 000	2	23 301 000	23 301 000,00
32.01.09 Energiaviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	9 133 000	954 000	10	10 087 000	10 087 000,00
32.01.10 Digitalisaation kehittäminen	Siirtomääräraha 3 v.	40 500 000	3 000 000	7	43 500 000	43 500 000,00
32.20 Uudistuminen ja vähähiilisyys		1 451 637 000	-325 369 000	-22	1 126 268 000	813 224 981,03
32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	Arviomääräraha	465 488 000	23 800 000	5	489 288 000	326 282 789,18
32.20.41 Energiatuki	Arviomääräraha	364 090 000	-264 414 000	-73	99 676 000	66 340 398,26
32.20.43 Energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuki	Arviomääräraha	150 000 000	-30 000 000	-20	120 000 000	117 705 732,21
32.20.48 Uusiutuvan energian tuotantotuki	Arviomääräraha	135 406 000	5 245 000	4	140 651 000	75 331 728,38
32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	Arviomääräraha	157 160 000	40 000 000	25	197 160 000	166 850 583,00
32.20.88 Pääomasijoitus Ilmatorahasto Oy:lle	Siirtomääräraha 3 v.	100 000 000	-100 000 000	-100	0	
32.30 Työllisyys ja yrittäjyys		985 303 000	-29 396 000	-3	955 907 000	802 477 333,63
32.30.33 Turveyrittäjien avustaminen	Siirtomääräraha 2 v.	30 585 000	-10 000 000	-33	20 585 000	20 585 000,00
32.30.40 Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen	Siirtomääräraha 3 v.	870 000	3 221 000	37	11 921 000	11 921 000,00
32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	Siirtomääräraha 2 v.	220 912 000	-3 242 000	-1	217 670 000	217 670 000,00
32.30.55 Toimet työurien pidentämiseksi	Arviomääräraha	22 000 000	9 125 000	41	31 125 000	1 066 972,74
32.30.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepoliittikan ja muihin koheesipoliittikan ohjelmiin	Arviomääräraha	613 316 000	-30 000 000	-5	583 316 000	470 426 476,38
32.30.95 Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu	Arviomääräraha	8 000 000	1 500 000	19	9 500 000	9 388 312,57
32.40 Yritysten erityisrahoitus		219 264 000	317 339 000	145	536 603 000	514 150 871,33
32.40.47 Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset	Arviomääräraha	65 071 000	-20 000 000	-31	45 071 000	22 692 277,53
32.40.48 Korke- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille	Arviomääräraha	42 400 000	36 200 000	85	78 600 000	78 608 406,19
32.40.49 Takautuvasti maksettava sähköhyötys	Siirtomääräraha 2 v.	0	288 000 000	0	288 000 000	288 000 000,00
32.40.60 Siirrot hallinnonalan rahastoihin	Arviomääräraha	20 000	13 134 000	65 670	13 154 000	13 133 333,33
32.40.95 Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot	Arviomääräraha	73 000	5 000	7	78 000	77 027,25
32.50 Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen		294 253 000	-50 000 000	-17	244 253 000	182 831 149,89
32.50.30 Valtion korvaukset kotoutumisen edistämiseksi	Arviomääräraha	287 012 000	-50 000 000	-17	237 012 000	175 590 149,89
33 SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA		16 111 480 000	102 196 000	1	16 213 676 000	15 904 860 500,38
33.01 Hallinto		135 292 000	13 112 000	10	148 404 000	151 620 612,42
33.01.01 Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	32 923 000	926 000	3	33 849 000	33 849 000,00
33.01.06 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	19 509 000	1 559 000	8	21 068 000	21 068 000,00
33.01.07 Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot	Siirtomääräraha 3 v.	8 888 000	217 000	2	9 105 000	9 105 000,00
33.01.25 Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta	Siirtomääräraha 3 v.	39 800 000	410 000	1	40 210 000	40 210 000,00
33.01.29 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot	Arviomääräraha	22 000 000	10 000 000	45	32 000 000	34 101 338,67
33.02 Valvonta		83 411 000	4 268 000	5	87 679 000	87 093 150,35
33.02.03 Säteilyturvakeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	19 284 000	368 000	2	19 652 000	19 652 000,00
33.02.05 Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	15 868 000	396 000	2	16 264 000	16 264 000,00
33.02.06 Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	4 798 000	151 000	3	4 949 000	4 949 000,00
33.02.07 Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	28 220 000	912 000	3	29 132 000	29 132 000,00
33.02.20 Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot	Arviomääräraha	12 041 000	2 441 000	20	14 482 000	13 896 150,35
33.03 Tutkimus- ja kehittämistoiminta		107257000	2 489 000	2	109 746 000	109 746 000,00
33.03.04 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	77 278 000	1 887 000	2	79 165 000	79 165 000,00
33.03.50 Valtionosuus Työterveyslaitoksen toimintaan	Siirtomääräraha 2 v.	23 042 000	602 000	3	23 644 000	23 644 000,00

Osaston tai pääluokan, luvun ja momentin numero, nimi ja määrärahalaji		Talousarvio 2023 (TA)	Lisätalousarviot 2023 (LTA:t)	Muutos % (LTA:t/TA)	Talousarvio 2023 yhteensä (TA+LTA:t)	Tilinpäätös 2023
33.10 Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut		4 664 900 000	0	0	4 664 900 000	4 640 243 393,21
33.10.54 Asumistuki	Arviomääräraha	1 759 200 000	-20 000 000	-1	1 739 200 000	1 744 300 000,00
33.10.57 Perustoimeentulotuki	Arviomääräraha	702600000	20 000 000	3	722 600 000	720 000 000,00
33.20 Työttömyysturva		2 405 844 000	-86 425 000	-4	2 319 419 000	2 079 151 654,29
33.20.50 Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta	Arviomääräraha	919960000	-83 425 000	-9	836 535 000	743 369 174,89
33.20.52 Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta	Arviomääräraha	1 451 900 000	-3 000 000	-0	1 448 900 000	1 319 253 968,86
33.30 Sairausvakuutus		2 292 700 000	13 000 000	1	2 305 700 000	2 279 644 881,73
33.30.50 Korvaukset rajat ylittävistä terveydenhuollosta	Arviomääräraha		10 000 000	0	10 000 000	3 827 335,77
33.30.60 Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista	Arviomääräraha	2 292 700 000	3 000 000	0	2 295 700 000	2 275 817 545,96
33.40 Eläkkeet		5 257 680 000	16 766 000	0	5 274 446 000	5 268 233 688,02
33.40.51 Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista	Arviomääräraha	778 300 000	15 951 000	2	794 251 000	794 250 140,69
33.40.54 Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista	Arviomääräraha	13580000	815 000	6	14 395 000	14 344 981,80
33.60 Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen		4 282 370 000	31 786 000	7	4 600 230 000	4 441 842 936,09
33.60.61 Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus sosiaali- ja terveydenhuoltoon	Siirtomääräraha 3 v.	118 000 000	31 786 000	27	149 786 000	149 786 000,00
33.70 Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen		77 488 000	107 200 000	138	184 688 000	184 688 000,00
33.70.20 Rokotteiden hankinta	Siirtomääräraha 3 v.	70 940 000	107 200 000	151	178 140 000	178 140 000,00
35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA		356 628 000	17 604 000	5	374 232 000	372 979 522,91
35.01 Ympäristöhallinnon toimintamenot		73 005 000	3 415 000	5	76 420 000	75 167 522,91
35.01.01 Ympäristöministeriön toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	31 376 000	2 712 000	9	34 088 000	34 088 000,00
35.01.04 Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	25 896 000	703 000	3	26 599 000	26 599 000,00
35.10 Ympäristön- ja luonnonsuojelu		196 712 000	2 785 000	1	199 497 000	199 497 000,00
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	Siirtomääräraha 3 v.	50 737 000	2 785 000	5	53 522 000	53 522 000,00
35.20 Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen		86 911 000	11 404 000	13	98 315 000	98 315 000,00
35.20.01 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot	Siirtomääräraha 2 v.	7 501 000	669 000	9	8 170 000	8 170 000,00
35.20.35 Avustukset alueiden käytön ja rakentamisen digitalisaatioon	Siirtomääräraha 3 v.		2 880 000	0	2 880 000	2 880 000,00
35.20.37 Avustukset vihreää siirtymää tukevan rakentamisen toteuttamiseen	Siirtomääräraha 3 v.	2 500 000	-145 000	-6	2 355 000	2 355 000,00
35.20.52 Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen	Siirtomääräraha 3 v.	9 000 000	9 500 000	106	18 500 000	18 500 000,00
35.20.54 Avustukset asuntoyhteisöille takautuvasta hyvityksestä sähkökeskuslämmitykseen	Siirtomääräraha 3 v.		3 500 000	0	3 500 000	3 500 000,00
35.20.56 Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi	Siirtomääräraha 3 v.	45 600 000	-5 000 000	-11	40 600 000	40 600 000,00
36 VALTIONVELAN KOROT		1 530 760 000	805 000 000	53	2 335 760 000	2 322 802 528,65
36.01 Valtionvelan korko		1 513 000 000	805 000 000	53	2 318 000 000	2 305 887 172,19
36.01.90 Valtionvelan korko	Arviomääräraha	1 513 000 000	805 000 000	53	2 318 000 000	2 305 887 172,19
PÄÄLUOKAT YHTEENSÄ		81 340 384 000	1 904 028 000	2	83 244 412 000	81 552 753 839,83

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääluokan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA+LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
21. Eduskunta	90 365 000	2 602 335,16	3
21.01.01 Kansanedustajien toimintamenot	22 743 000	143 378,71	1
21.10.01 Eduskunnan kanslian toimintamenot	61 122 000	1 792 486,18	3
21.10.51 Avustajatuki eduskuntaryhmille	6 270 000	590 217,23	9
21.30.29 Arvonlisäveromenot	230 000	76 253,04	33
24. Ulkoministeriön hallinnonala	14 765 000	1 768 054,11	12
24.01.29 Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	14 220 000	166 589,69	1
24.90.51 Häädänsävelien avustaminen	45 000	269 390,81	599
24.90.95 Kurssivaihtelut	500 000	1 332 073,61	266
25. Oikeusministeriön hallinnonala	169 504 000	11 412 699,50	7
25.01.20 Erityismenot	15 013 000	606 838,40	4
25.01.29 Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	50 660 000	3 851 474,94	8
25.10.50 Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset	78 495 000	5 404 482,52	7
25.50.20 Vaalimenot	25 336 000	1 549 903,64	6
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	56 350 000	3 285 825,03	6
28.10.95 Verotukseen liittyvät korkomenot	21 500 000	1 419 641,57	7
28.10.97 Autoveron vientipalautus	20 000 000	1 722 337,30	9
28.92.68 Suomen osuus Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta	14 600 000	73 221,44	1
28.99.97 Valtion saatavien turvaaminen	250 000	70 624,72	28
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	221 352 000	4 995 479,73	2
29.01.29 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	34 000 000	2 975 023,47	9
29.70.52 Opintolainojen valtiontakaus	187 100 000	1 961 427,68	1
29.80.40 Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon	252 000	59 028,58	23
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	431 250 000	62 872 256,93	15
31.01.29 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	431 250 000	62 872 256,93	15
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	174 132 000	3 560 295,75	2
32.01.29 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	62 072 000	998 906,62	2
32.30.52 Palkkaturva	33 460 000	2 552 982,94	8
32.40.48 Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille	78 600 000	8 406,19	0
33. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala	5 786 000 000	19 995 399,93	0
33.01.08 Vankiterveydenhuollon yksikön ulkopuoliset terveyspalvelut	2 800 000	2 444 682,01	87
33.01.29 Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	32 000 000	2 101 338,67	7
33.10.54 Asumistuki	1 739 200 000	5 100 000,00	0
33.40.53 Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä	18 200 000	552 761,88	3
33.40.60 Valtion osuus kansaneläkeläistä ja eräistä muista laeista johtuvista menoista	3 880 800 000	4 685 803,65	0
33.50.51 Sotilasvammakorvaukset	33 000 000	3 110 813,72	9
33.50.58 Rintamaveteraanien kotiin vietävät palvelut	80 000 000	2 000 000,00	3
PÄÄLUOKAT YHTEENSÄ	6 943 718 000	110 492 346,14	2

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat varainhoitovuonna

Päälukon ja momentin numeroja nimi. Momentit eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Momentti	Yhteensä
21. Eduskunta		1 000 000,00
Vuosi 2022		1 000 000,00
21.40.01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot	1 000 000,00	
23. Valtioneuvoston kanslia		344 184 420,05
Vuosi 2021		344 184 009,01
23.01.25. Terveet tilat 2028	26 170,13	
23.01.26. Saamelaiden totuus- ja sovintoprosessin edistäminen	400 236,75	
23.10.87. Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle	340 000 000,00	
23.10.88. Osakehankinnat	3 757 602,13	
Vuosi 2022		411,04
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot	411,04	
24. Ulkoministeriön hallinnonala		13 173 768,51
Vuosi 2021		11 651 068,05
24.01.20. Tiede- ja kulttuuri-instituutitieteistöjen menot	1 917 056,94	
24.30.66. Varsinainen kehitysyhteistyö	8 762 853,89	
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	671 157,22	
24.90.87. Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle	300 000,00	
Vuosi 2022		1 522 700,46
24.01.01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot	1 522 699,53	
24.30.67. Demokratia- ja oikeusvaltiotuki	0,93	
26. Sisäministeriön hallinnonala		1 272 057,80
Vuosi 2021		89 612,81
26.01.24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan	89 612,81	
Vuosi 2022		1 182 444,99
26.01.01. Sisäministeriön toimintamenot	4,56	
26.01.50. Eräät avustukset	43 237,40	
26.10.01. Poliisitoimen toimintamenot	839 570,34	
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot	5 642,24	
26.40.22. Vapaaehtoinen paluu	293 990,45	
27. Puolustusministeriön hallinnonala		299 045 000,00
Vuosi 2019		39 037 000,00
27.10.18. Puolustusmateriaalihankinnat	39 037 000,00	
Vuosi 2020		35 750 000,00
27.10.18. Puolustusmateriaalihankinnat	35 750 000,00	
Vuosi 2021		976 000,00
27.10.18. Puolustusmateriaalihankinnat	976 000,00	
Vuosi 2022		223 282 000,00
27.01.66. Jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	30 000 000,00	
27.10.18. Puolustusmateriaalihankinnat	193 282 000,00	
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		10 088 555 163,76
Vuosi 2021		15 929 142,49
28.01.88. Suomen Kaasuverkko Oy:n pääomittaminen	1 000 000,00	
28.70.02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät	38 553,83	
28.70.05. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus	2 768 407,16	
28.70.23. Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke	218 640,33	
28.90.32. Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin	3 572 554,19	
28.92.60. Siirto rahoitusvakausrastoon	7 437 514,80	
28.99.96. Ennakoimattomat menot	893 472,18	
Vuosi 2022		10 072 626 021,27
28.01.21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	1 761 000,00	
28.10.02. Tullin toimintamenot	368 919,91	

Päälukon ja momentin numeroja nimi. Momentit eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Momentti	Yhteensä
28.20.09. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen toimintamenot	4 618 513,11	
28.20.10. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen investointimenot	6 658 245,83	
28.40.01. Aluehallintoviraston toimintamenot	1 216 342,42	
28.70.20. Tuottavuuden edistäminen	58 003 000,00	
28.91.80. Lainat ja takaukset sähkön johdannaismarkkinoilla toimiville yhtiöille	10 000 000 000,00	
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		16 220 114,86
Vuosi 2021		3 144 115,76
29.10.20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot	11 585,42	
29.40.20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	250 000,00	
29.80.41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset	0,01	
29.80.50. Eräät avustukset	2 302 503,74	
29.80.55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen	686,20	
29.90.30. Avustukset Liikkuva -ohjelmiin sekä eräät avustukset	567 226,39	
29.90.54. Avustus Helsingin Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeeseen	500,00	
29.90.56. Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen	11 614,00	
Vuosi 2022		13 075 999,10
29.01.02. Opetushallituksen toimintamenot	417 122,70	
29.01.04. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot	1 588 875,20	
29.01.21. Kansainvälinen yhteistyö	40 000,00	
29.01.30. Lasten ja nuorten harrastustoiminta	366 974,87	
29.01.53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen	10 238 903,83	
29.40.50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan	20 000,00	
29.40.55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan	16 000,00	
29.80.01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot	108 400,00	
29.91.51. Nuorten työpajatoiminta, etsivä nuorisotyö ja valtionosuudet kuntien nuorisotoimeen	260 723,74	
29.91.52. Eräät avustukset	18 998,76	
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala		35 070 176,98
Vuosi 2021		14 070 176,98
30.10.40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	780 107,86	
30.10.63. Maaseudun kehittäminen	2 177 264,43	
30.20.46. EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen	795 805,31	
30.20.47. Ruokaketjun kehittäminen	9 939,37	
30.20.48. Peltorakenteen kehittäminen	876 497,05	
30.40.20. Kalakannan hoitovelvoitteet	25 778,81	
30.40.21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot	14 976,23	
30.40.22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	6 326 267,48	
30.40.31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen	19 975,89	
30.40.50. Riistatalouden edistäminen	125 000,00	
30.40.62. Elinkeinokalatalouden edistäminen	1 818 564,55	
30.64.50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	1 100 000,00	
Vuosi 2022		21 000 000,00
30.10.40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	6 000 000,00	
30.10.44. Maatalouden ja maaseudun yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen	1 000 000,00	
30.10.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	10 000 000,00	
30.20.40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	4 000 000,00	
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala		73 982 538,70
Vuosi 2021		73 953 080,94
31.10.20. Perusväylänpito	859 185,55	
31.10.30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin	2 667 022,88	
31.10.31. Eräät avustukset	13 853 000,00	
31.10.77. Väylaverkon kehittäminen	5,89	
31.10.78. Eräät väylähankkeet	7 524 587,14	
31.20.50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen	350 000,00	
31.20.51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin	48 699 279,48	
Vuosi 2022		29 457,76
31.01.01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot	27 108,63	
31.01.03. Väyläviraston toimintamenot	2 349,13	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		164 328 940,19
Vuosi 2021		27 289 813,89
32.01.53. Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset	400 000,00	

Pääloukan ja momentin numeroja nimi. Momentit eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Momentti	Yhteensä
32.20.42. Kiertotalouden ekosysteemien ja osaamislustojen kehittäminen	131 827,00	
32.20.43. Yritysvetoisen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä kiertotalouden ja toimialojen kasvun tukeminen	17 700 125,90	
32.20.44. Kiertotalouden investointituki	294 242,00	
32.20.47. Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin edistäminen	6 697 171,33	
32.20.49. Uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointituki	1 914 374,66	
32.30.40. Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen	75 408,00	
32.30.44. Alueellinen kuljetustuki	744,00	
32.30.45. Valtionavustus turvetuotantokoneiden romutukseen	75 921,00	
Vuosi 2022		137 039 126,30
32.01.01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot	2 620 531,44	
32.01.02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot	807 398,69	
32.01.66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	1 471 066,46	
32.30.31. Ravitsemisyrittäjien tukeminen	2 584 384,82	
32.30.32. Valtionavustus kunnille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen (RRF pilari3)	2 739 339,02	
32.30.40. Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen	5 605,00	
32.40.43. Yritysten kustannustuki	82 555 097,46	
32.40.45. Kuljetusyritysten määräaikainen polttoainetuki	43 470 163,85	
32.50.03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	785 539,56	
33. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala		244 833 380,98
Vuosi 2021		166 848 306,93
33.01.25. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta	327 552,33	
33.02.09. Lääkeosoiden tietokartan toimeenpano	892 020,46	
33.03.25. Kansalliset osaamiskeskittymät	7 795 481,84	
33.03.31. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	1 526 531,76	
33.03.63. Eräät erityishankkeet	589 904,07	
33.03.87. Rokotetutkimuksen yhtiöittäminen	1 029 561,76	
33.60.39. Palvelurakenteen kehittäminen	15 701 089,53	
33.60.61. EU:n rahoitus kestävän kasvun ohjelmaan	31 786 165,18	
33.70.20. Rokotteiden hankinta	107 200 000,00	
Vuosi 2022		77 985 074,05
33.01.04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot	487,86	
33.01.05. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot	139 370,19	
33.50.53. Valtionapu sotainvalidien puolisojen kuntoutustoimintaan	287 828,06	
33.50.54. Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille	4 000,00	
33.60.38. Valtionavustus julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin	63 172 020,60	
33.60.39. Palvelurakenteen kehittäminen	62 759,25	
33.60.40. Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin	66 103,00	
33.70.22. Tartuntatautien valvonta	14 252 505,09	
35. Ympäristöministeriön hallinnonala		18 304 678,81
Vuosi 2021		18 272 157,69
35.01.65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon	1 402,30	
35.10.20. Ympäristövahinkojen torjunta	206 690,93	
35.10.21. Eräät luonnonsuojelun menot	7 911 559,57	
35.10.22. Eräät ympäristömenot	799 786,91	
35.10.61. Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen	880 131,91	
35.10.63. Luonnonsuojelun alueiden hankinta- ja korvausmenot	22 832,02	
35.20.04. Rakennetun ympäristön digitaalisen rekisterin ja alustan luominen	3 000 036,34	
35.20.32. Avustukset asunnottomuuden poistamiseksi ja asunnottomuuden tilastoinnin kehittäminen	628 275,31	
35.20.52. Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen	1 374 039,45	
35.20.55. Avustukset korjaustoimintaan	1 415 100,00	
35.20.56. Avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi	2 029 500,00	
35.20.64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon	2 802,95	
Vuosi 2022		32 521,12
35.01.01. Ympäristöministeriön toimintamenot	32 521,12	
PÄÄLUOKAT YHTEENSÄ		11 299 970 240,64
Vuosi 2019		39 037 000,00
Vuosi 2020		35 750 000,00
Vuosi 2021		676 407 484,55
Vuosi 2022		10 548 775 756,09

Liite 5: Valtion rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot milj. €	2023	2022	Muutos 2023–2022
Korot euromääräisistä saamisista	302	57	245
Korot valuuttamääräisistä saamisista	37	4	33
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	2	0	1
Osingot	1 479	1 362	117
Liikelaitosten voiton tuloutukset	158	145	13
Muut rahoitustuotot	118	113	5
RAHOITUSTUOTOT YHTEENSÄ	2 095	1 680	415

Rahoituskulut milj. €	2023	2022	Muutos 2023–2022
Korot euromääräisistä veloista	2 530	851	1 679
Korot valuuttamääräisistä veloista	0	0	0
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	-14	-154	140
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	133	115	18
Muut rahoituskulut	-188	6	-194
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ	2 462	818	1 644
NETTO	-366	863	-1 229

Liite 6: Valtion talousarviotaloudesta annetut lainat

Valtion talousarviotalouden lainananto hallinnonaloittain

milj. €	Lainapääoma 31.12.2023	Lisäys 2023	Vähennys 2023	Lainapääoma 31.12.2022	Pääomamuutos 2023–2022
Ulkoministeriön hallinnonala	977	160	0	817	160
Valtiovarainministeriön hallinnonala ¹⁾	2 755	330	152	2 577	178
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala ²⁾	22	2	3	24	-2
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 068	176	156	1 047	21
YHTEENSÄ	4 822	668	311	4 465	357

Valtion talousarviotalouden lainananto lainansaajasektoreittain

milj. €	Lainapääoma 31.12.2023	Lisäys 2023	Vähennys 2023	Lainapääoma 31.12.2022	Pääomamuutos 2023–2022
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 042	176	192	1 058	-16
Yritykset	1 034	176	192	1 050	-16
Julkiset yritykset	13	4	53	62	-49
Yksityiset yritykset	1 022	172	139	989	33
Asuntoyhteisöt	8	-	-	8	0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	382	1	15	396	-14
Muut rahoituslaitokset	26	1	15	40	-14
Muut rahoituksen välittäjät	340	-	-	340	0
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	16	-	-	16	0
Julkisyhteisöt	2 003	330	0	1 673	330
Muut valtionhallinnon yksiköt	2 003	330	-	1 673	330
Paikallishallinto	0	-	0	0	0
Kotitaloudet	22	2	3	23	-1
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	21	2	3	22	-1
Maatilatalouden harjoittajien kotitaloudet	21	2	3	22	-1
Palkansaajakotitaloudet	1	-	0	1	-0
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0	-	0	0	-0
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0	-	0	0	-0
Ulkomaat	1 373	160	101	1 314	59
Euroopan unioni ¹⁾	752	-	101	853	-101
Muut maat ja kansainväliset järjestöt ²⁾	621	160	1	462	159
YHTEENSÄ	4 822	668	311	4 465	357

1) Tilinpäätöksen luvut sisältävät Kreikan valtiolle vuosina 2010–2011 myönnetyn lainan, jonka lyhentämisen Kreikan valtio on aloittanut sovitusvuonna 2020. Kreikan valtiolle myönnetty laina on luonteeltaan valtioiden välinen lainasopimus. Lainan lyhennykset ajoittuvat vuosille 2020–2041 ja korko on 3 kk EURIBOR + 50 korpokopistettua. Lainan korkoa on alennettu ja maksuaikaa pidennetty kolmeen otteeseen vuosina 2011–2012. Lainan korkomarginaalista on vahvistettu tulkinta, että se ei voi olla negatiivinen. Lainan ehtona on ollut Kreikan valtion sitoutuminen talouspoliittisiin uudistuksiin, jonka toteutumista on valvonut Euroopan komissio yhteistyössä Euroopan keskuspankin kanssa.

Talousarvioasetuksen 66 c §:n mukaan tilinpäätökseen merkitään saamisesta nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon. Kreikan valtio on aloittanut lainan lyhentämisen sovitusvuonna 2020 ja lisäksi suorittanut kahdessa erässä vuosien 2023–2025 lyhennykset etuajassa. Lainan tarkoitus pitää eräpäivään asti eikä sitä myydä jälkimarkkinoilla. Kaikki lainan nimellisarvoon vaikuttavat päätökset ja toimet edellyttävät yksimielistä päätöksentekoa. Suomi ei ole antamassa lainoja anteeksi kokonaan tai osittain. Tämän kieltää myös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 125 artikla, jonka mukaan jäsenmaat eivät voi ottaa vastatakseen toistensa velkoja. Tämän mukaisesti ei ole mahdollista kirjata tappioita lainan nimellisarvoa leikkaamalla. Lainan arvostaminen nimellisarvoon tilinpäätöksessä on siten edellä mainituista syistä perusteltua.

2) Sisältää dollarimääräisen joukkovelkakirjasaamisen Venäjän valtiolta. Tämän saamisen tasearvosta on v. 2023 pitkäaikaisissa saamisissa 0,26 milj. euroa ja v. 2022 pitkäaikaisissa saamisissa 0,38 milj. euroa ja lyhytaikaisissa saamisissa 0,22 milj. euroa. Kyse ei ole talousarviotaloudesta annetuista lainoista vaan Valtion viljavaraston saatavista, jotka on muunnettu joukkovelkakirjasaamiseksi.

Liite 7: Valtion käyttö- ja rahoitusomaisuusosakkeet ja -osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Valtion talousarvion käytön- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2023					31.12.2022	
	Markkina-arvo milj. €	Kirjanpito-arvo milj. €	Omistus-osuus, % ¹⁾	Myyntioikeuksien alaraja, %	Saadut osingot vuonna 2023 milj. €	Markkina-arvo milj. €	Kirjanpito-arvo milj. €
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	17 864,8	7 612,2			929,1	19 658,4	5 791,6
Valtioneuvoston kanslia	17 863,6	7 611,7			929,1	19 657,1	5 791,2
Finnair Oyj	454,0	1 109,7	55,7	50,1		305,4	791,1
Fortum Oyj	6 006,3	3 352,3	51,3	50,1	418,5	7 146,9	3 352,3
Neste Oyj	10 954,9	2 879,1	44,2	33,4	468,4	11 882,7	1 377,2
SSAB A	182,2	119,8	2,6	0,0	17,2	135,3	119,8
SSAB B	266,2	150,9	3,7	0,0	24,9	186,8	150,9
Valtiovarainministeriön hallinnonala	0,1	0,2				0,1	0,2
Partnera Oyj	0,1	0,2				0,1	0,2
Muut osakkeet ja osuudet²⁾	1,1	0,3			0,1	1,2	0,2
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet		9 254,8			544,4		8 991,4
Valtioneuvoston kanslia		5 396,8			438,4		5 396,5
Arctia Oy		88,8	100,0	50,1	0,4		88,8
Boreal kasvinjalostus Oy		1,8	65,0	50,1			1,8
Edita Group Oyj		18,1	100,0	0,0			18,1
Finavia Oyj		487,7	100,0	100,0			487,7
Finpilot Pilotage Oy		5,9	100,0	100,0	0,4		5,9
Gasonia Oy		155,3	100,0	100,0			155,0
Gasum Oy, sarja A ja K ³⁾		161,0	26,5	50,1			161,0
Governia Oy		116,2	100,0	100,0	20,3		116,2
Kemijoki Oy, sarja B		20,6	50,1	50,1	0,4		20,6
Kuntarahoitus Oyj		20,0	16,0	0,0	10,8		20,0
Leijona Catering Oy		8,6	100,0	100,0	4,0		8,6
Motiva Oy		1,1	100,0	100,0	0,4		1,1
Neova Oy		65,1	50,1	33,4	4,5		65,1
Patria Oyj		71,6	50,1	50,1	13,3		71,6
Posti Group Oyj		238,4	100,0	50,1	31,7		238,4
Solidium Oy		2 376,9	100,0	100,0	342,4		2 376,9
Suomen Erillisverkot Oy		230,4	100,0	100,0			230,4
Suomen Ilmailuopisto Oy		16,5	98,0	50,1			16,5
Suomen Lauttaliikenne Oy		3,4	100,0	100,0	5,0		3,4
Suomen Malmijalostus Oy		588,4	100,0	100,0			588,4
Suomen Rahapaja Oy		2,7	100,0	0,0			2,7
Suomen Siemensperunakeskus Oy		0,2	22,0	0,0			0,2
Suomen Viljava Oy		2,9	100,0	100,0	4,0		2,9
Tapio Oy ⁴⁾		8,0	100,0	100,0	0,8		8,0
Veikkaus Oy		0,9	100,0	100,0			0,9
VR-yhtymä Oy		706,2	100,0	100,0			706,2
Ulkoministeriön hallinnonala		278,2					268,2
Inter-American Investment Corporation		9,2					9,2
Pariisin Instituutin säätiö, 60 Rue Des Écoles		1,4					1,4
Rooman Instituutin asunto, Via Falda 18		0,2					0,2
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)		267,4	96,2				257,4

	31.12.2023					31.12.2022	
	Markkina-arvo milj. €	Kirjanpito-arvo milj. €	Omistus-osuus, % ¹⁾	Myynti-oikeuksien alaraja, %	Saadut osingot vuonna 2023 milj. €	Markkina-arvo milj. €	Kirjanpito-arvo milj. €
Valtiovarainministeriön hallinnonala		2 188,9			66,0		2 009,7
Aasian infrastruktuuri-investointipankki, Suomen osuus peruspääomasta		55,6					55,6
Aina Group Oyj, sarja A		-	-		0,0		0,2
Arsenal Oy		2,0	100,0	100,0			2,0
DigiFinland Oy		4,3	33,5	100,0			12,8
Euroopan investointipankki, Suomen osuus peruspääoman korottamisesta		127,8					127,8
Euroopan rahoitusvakausväline ERVV		0,5					0,5
Euroopan vakausmekanismi, Suomen osuus pääomasta		1 437,9					1 437,9
Finda Oy, sarja A		0,4			0,4		0,4
Fingrid Oyj ⁵⁾		299,3	36,9	50,1	64,4		126,1
Gasgrid Finland Oy, sarja A ja K		179,4	100,0	50,1			179,4
Hansel Oy		4,5	65,0	50,1			4,5
HAUS kehittämiskeskus Oy		2,9	100,0	100,0			2,9
Kansainvälinen investointitakauslaitos MIGA		0,6					0,6
Kansainvälinen jälleenrakennus- ja kehityspankki, Suomen osuus peruspääoman korottamisesta		48,7					40,2
Kansainvälisen rahoitusyhtiön IFC peruspääoman korotus		24,2					18,0
Lohjan Puhelin Oy		0,1			0,0		0,1
Lounea Oy		0,1			0,0		0,1
Mikkelin Puhelin Oyj		0,1			0,9		0,1
Osuuskunta KPY		0,2					0,2
PHP Holding Oy		0,2			0,4		0,2
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		1,1					1,1
CSC - Tieteen tietotekniikan keskus		0,2	70,0				0,2
Hevosopisto Oy, Ypäjä		0,7	25,0				0,7
Oppiva Invest Oy		0,1	100,0				0,1
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala		0,3					0,3
Clic Innovation Oy		0,2					0,2
Jokioisten vedenhankinta Oy		0,1					0,1
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala		45,2					45,2
Cinia Oy		33,2	77,5	77,5			33,2
C-Lion1 Oy, sarja A		1,0	100,0	100,0			1,0
Itärata Oy ⁶⁾		1,0	51,0	51,0			1,0
Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy		0,5	100,0	100,0			0,5
Suomi-rata Oy ⁶⁾		1,1	51,0	51,0			1,1
Turun Tunnin Juna Oy ⁶⁾		0,5	51,0	51,0			0,5
Yleisradio Oy		7,9	100,0	100,0			7,9
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		1 288,2					1 214,2
Business Finland Venture Capital Oy		206,0	100,0				117,5
Finnvera Oyj		240,5	100,0				240,5
Suomen Teollisuussijoitus Oy		654,8	100,0				669,3
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy		186,9					186,9
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		24,5			40,0		24,5
Alko Oy		16,8	100,0		40,0		16,8
Rokotetutkimuskeskus Finvac Oy		6,6	51,0				6,6
STUK International Oy		1,0	100,0				1,0
Ympäristöministeriön hallinnonala		31,0					31,0
A-Kruunu Oy		31,0	100,0				31,0

	31.12.2023					31.12.2022	
	Markkina-arvo milj. €	Kirjanpito-arvo milj. €	Omistusosuus, % ¹⁾	Myyntioikeuksien alaraja, %	Saadut osingot vuonna 2023 milj. €	Markkina-arvo milj. €	Kirjanpito-arvo milj. €
Muut osakkeet ja osuudet²⁾		0,8			0,0		0,8
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet		21,5					21,5
Käyttö- ja rahoitusomaisuusosakkeet ja -osuudet yhteensä		16 888,5			1 473,5		14 804,5

- 1) Omistusosuus (valtion suora omistus) kyseisestä yhtiöstä, mikäli omistusosuus ylittää 10 %.
- 2) Yhteissumma niistä valtion omistamista osuuksista yhtiöissä tai yhteisöissä, joiden kirjanpitoarvo on vähemmän kuin 100 000 euroa.
- 3) Suomen valtion suora omistus A-sarjan osakkeista on 26,51 %. Valtion omistama erityistehtäväyhtiö Gasonia Oy omistaa osakkeista loput 73,49 %.
- 4) Tapio Oy SVOP-rahaston kirjanpitoarvo eroaa yhtiön taseessa. Asian selvittely on kesken ja korjaus on tarkoitus tehdä vuoden 2024 kirjanpitoon.
- 5) Valtion omistus yhteensä 53,1 % (ml. Huoltovarmuuskeskus)
- 6) Perustamis- ja osakassopimusten mukaan niin sanottujen hankeyhtiöiden rahoitus tapahtuu seuraavasti. Yhtiön kustakin osakkeesta maksetaan perustamisvaiheessa merkintähinta, joka on yhtiön kirjanpitoarvo valtion kirjanpidossa. Yhtiöiden Itärata Oy, Turun Tunnin Juna Oy ja Suomi-Rata Oy ovat Liikenne- ja viestintäministeriön käyttöomaisuudessa perustamissopimuksen mukaisin euromäärin. Seuraavat sijoitukset näihin yhtiöihin on merkitty valtion kirjanpidossa SVOP-sijoitukseksi. Yhtiöiden kirjanpidoissa nämä merkitään kokonaisuudessaan yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

milj. €	Kirjanpitoarvo 31.12.2023	Kirjanpitoarvo 31.12.2022	Muutos 2023–2022
Valtioneuvoston kanslia	1 048,5	1 187,0	-138,5
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	1 048,5	1 187,0	-138,5
Finavia Oyj	32,9	32,9	-
Finavia Oyj, SVOP	317,2	317,2	-
Finnair Oyj	-	400,0	-400,0
Gasonia Oy, SVOP	226,0	-	226,0
Gasum Oy ¹⁾	209,4	209,4	-
Governia Oy	-	24,5	-24,5
Solidium Oy, SVOP	183,1	183,1	-
Suomen Malmijalostus Oy SVOP	80,0	20,0	60,0
Valtiovarainministeriön hallinnonala	2 555,3	2 526,7	28,7
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	361,0	326,0	35,0
Gasgrid Finland Oy	361,0	326,0	35,0
Senaatti-Kiinteistöt	2 194,3	2 200,7	-6,3
- Peruspääoma	672,8	672,8	-
- Muu oman pääoman ehdoin sijoitettu pääoma	1 521,6	1 527,9	-6,3
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	2 091,9	2 091,9	-
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	2 091,9	2 091,9	-
Aalto-korkeakoulusäätiön peruspääoma	532,4	532,4	-
ADM-Säätiö perusmääoma	0,0	0,0	-
Centria-ammattikorkeakoulun pääoma	1,8	1,8	-
Diakonia-ammattikorkeakoulun pääoma	1,5	1,5	-
Haaga-Helia ammattikorkeakoulun pääoma	3,3	3,3	-
Helsingin yliopiston muu oma pääoma	348,7	348,7	-
Humanistisen ammattikorkeakoulun pääoma	1,0	1,0	-
Hämeen ammattikorkeakoulun pääoma	2,9	2,9	-
Itä-Suomen yliopiston muu oma pääoma	122,8	122,8	-
Jyväskylän ammattikorkeakoulun pääoma	3,0	3,0	-
Jyväskylän yliopiston muu oma pääoma	99,8	99,8	-
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun pääoma	3,1	3,1	-
Kajaanin ammattikorkeakoulun pääoma	1,5	1,5	-
Kansallisgallerian peruspääoma	20,0	20,0	-
Karelia-ammattikorkeakoulun pääoma	2,3	2,3	-
Kiinteistö Oy ADM:n muu oma pääoma	0,6	0,6	-

milj. €	Kirjanpitoarvo 31.12.2023	Kirjanpitoarvo 31.12.2022	Muutos 2023–2022
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun pääoma	1,6	1,6	-
Lahden ammattikorkeakoulun pääoma	2,6	2,6	-
Lapin ammattikorkeakoulun pääoma	2,8	2,8	-
Lapin yliopiston muu oma pääoma	29,6	29,6	-
Lappeenrannan teknillisen yliopiston muu oma pääoma	63,6	63,6	-
Laurea-ammattikorkeakoulun pääoma	2,6	2,6	-
Metropolia Ammattikorkeakoulun pääoma	6,5	6,5	-
Oppiva Invest Oy	80,0	80,0	-
Oulun ammattikorkeakoulun pääoma	3,5	3,5	-
Oulun yliopiston muu oma pääoma	131,4	131,4	-
Paimion parantola -säätiö peruspääoma	0,5	0,5	-
Saimaan ammattikorkeakoulun pääoma	1,9	1,9	-
Satakunnan ammatikorkeakoulun pääoma	2,3	2,3	-
Savonia-ammattikorkeakoulun pääoma	3,4	3,4	-
Seinäjoen ammattikorkeakoulun pääoma	3,1	3,1	-
Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääoma	7,0	7,0	-
Svenska handelshögskolanin muu oma pääoma	71,5	71,5	-
Taideyliopiston muu oma pääoma	49,7	49,7	-
Tampereen ammattikorkeakoulun pääoma	5,0	5,0	-
Tampereen korkeakoulusäätiön peruspääoma	0,1	4,4	-4,3
Tampereen yliopiston muu oma pääoma	80,8	80,8	-
TTY-Säätiön peruspääoma	119,2	114,9	4,3
Turun ammattikorkeakoulun pääoma	5,4	5,4	-
Turun yliopiston muu oma pääoma	131,2	131,2	-
Tutkimuksen vaikuttavuuden tukisäätiön pääoma	0,2	0,2	-
Vaasan ammattikorkeakoulun pääoma	1,9	1,9	-
Vaasan yliopiston muu oma pääoma	32,3	32,3	-
Yrkeshögskolan Arcadan pääoma	5,1	5,1	-
Yrkeshögskolan Novian pääoma	5,6	5,6	-
Åbo Akademin muu oma pääoma	96,6	96,6	-
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	3 909,3	3 884,8	24,4
Metsähallitus	3 909,3	3 884,8	24,4
- Peruspääoma	2 586,1	2 592,1	-6,0
- Muu oman pääoman ehdoin sijoitettu pääoma	1 323,2	1 292,7	30,4
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	195,1	179,6	15,5
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	195,1	179,6	15,5
Cinia Oy, SVOP	9,0	9,0	-
Itärata Oy, SVOP	1,0	-	1,0
Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy, SVOP	155,4	155,4	-
Suomi-rata Oy, SVOP	2,4	1,4	1,0
Turun Tunnin Juna Oy, SVOP	27,3	13,8	13,5
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	678,3	2 188,0	-1 509,7
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	678,3	2 188,0	-1 509,7
Business Finland Venture Capital Oy	90,0	-	90,0
Ilmastorahasto Oy	204,8	1 706,8	-1 501,9
Kansallinen lääkekehityskeskus Oy	10,0	-	10,0
Pääomalainat	89,0	121,2	-32,2
Suomen teollisuussijoitus Oy	274,5	350,0	-75,5
Työkanava Oy	10,0	10,0	-
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	18,5	18,5	-
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	18,5	18,5	-
FinnHEMS Oy	18,5	18,5	-
Ympäristöministeriön hallinnonala	50,0	50,0	-
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	50,0	50,0	-
A-Kruunu Oy	50,0	50,0	-
YHTEENSÄ	10 546,9	12 126,4	-1 579,5

1) Valtioneuvoston kanslian taseessa tilille 13620000 on kirjattu lainapääoman (200 miljoonaa euroa) lisäksi korkosaatava (9 413 541,63 euroa).

Liite 8: Valtion talousarviotalouden velan muutokset

Milj. €	31.12.2023	31.12.2022	Muutos 2023–2022
Otetut euromääräiset lainat	124 476	114 129	10 346
Muu pitkäaikainen velka	243	298	-55
Otetut valuuttamääräiset lainat	1	1	-0
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	9 087	10 833	-1 746
Lyhytaikaiset lainat	21 716	17 411	4 305
YHTEENSÄ	155 522	142 672	12 850

Liite 9: Valtion talousarvion talouden velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maturiteettijakauma (velan jakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan)

Velkojen juoksu-aika	2023			2022		
	Kirjanpitoarvo milj.€	%	Käypä arvo milj.€	Kirjanpitoarvo milj.€	%	Käypä arvo milj.€
0–1 vuotta	30 803	20	31 724	28 244	20	28 746
1–2 vuotta	11 609	7	11 436	9 206	6	8 831
2–3 vuotta	11 332	7	10 611	11 205	8	11 002
3–4 vuotta	11 096	7	10 551	11 144	8	10 090
4–5 vuotta	12 756	8	12 282	10 458	7	9 507
Yli 5 vuotta	77 925	50	66 745	72 413	51	56 430
VELAT YHTEENSÄ ¹⁾	155 521	100	143 350	142 670	100	124 605

1) Laskelmassa ei ole mukana Väyläviraston taseen pitkäaikaisiin velkoihin sisältyvää jälkirahoitushanke Suhangon kaivostien velkaa 0,6 milj. euroa, jonka takaisinmaksu riippuu kaivostoiminnan käynnistymisestä.

Velan duraatio (velan markkina-arvolla painotettu kassavirtojen keskimääräinen maksuhetki)

Vuosi	Duraatio
31.12.2021	4,76
31.12.2022	3,57
31.12.2023	3,61

Liite 10: Rahoituserät valtion taseessa

31.12.2023 milj. €	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	
VASTAAVIEN RAHOITUSERÄT							
Euromääräiset lainasaamiset		151	1 526	494	695	1 957	4 822
Muut euromääräiset sijoitukset	5 340			1 000			6 340
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				7 817			7 817
YHTEENSÄ	5 340	151	1 526	9 311	695	1 957	18 979
VASTATTAVIEN RAHOITUSERÄT							
Otetut euromääräiset lainat			1 381		46 638	76 457	124 476
Otetut valuuttamääräiset lainat						1	1
Muut pitkäaikaiset velat				0	182	87	269
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset				9 087			9 087
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat				21 716			21 716
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat				528			528
YHTEENSÄ			1 381	31 331	46 819	76 544	156 075

Liite 11: Valtion talousarviotalouden kassanpitotarve ja likvidit varat

Katettavat erät, milj. €	31.12.2023	31.12.2022	Muutos 2023–2022
Talousarvion kumulatiivinen ylijäämä	-5 921	-19 987	14 066
Siirretyt määrärahat	9 800	20 140	-10 341
Rahastojen yhdystilit	5 936	5 913	23
Muut rahastot	11	11	-0
Talletetut vieraat varat	528	636	-109
Saadut ennakot	248	330	-82
Ostovelat	990	850	139
Edelleen tilitettävät erät	1 912	1 930	-18
Muut siirtovelat	1 757	1 427	330
Muut lyhytaikaiset velat	470	549	-79
BRUTTOKASSANPITOTARVE	15 729	11 800	3 929
Myyntisaamiset	244	244	-1
Muut siirtosaamiset	217	149	68
Tullisaatavat	12	23	-11
Muut lyhytaikaiset saamiset	281	227	54
Ennakkomaksut	819	637	182
VÄHENNYSERÄT YHTEENSÄ	1 572	1 281	292
NETTOKASSANPITOTARVE	14 157	10 520	3 637
Rahoitusomaisuusarvopaperit ja muut lyhytaik. sijoitukset	6 340	6 537	-197
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	7 817	3 983	3 834
LIKVIDIT VARAT YHTEENSÄ	14 157	10 520	3 637
LIKVIDIT VARAT MIINUS NETTOKASSANPITOTARVE	0	0	0

Liite 12: Valtiontakaukset, -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Valtiontakaukset

milj. €	Voimassa 31.12.2023	Voimassa 31.12.2022	Voimassa Muutos 2023–2022	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2023
Yritykset	289	669	-380	11 237
Finavia Oyj, laki Ilmailulaitoksen muuttamisesta osakeyhtiöksi (877/2009)	37	44	-7	37
Finnair Oyj, vuoden 2020 ensimmäinen lisätalousarvio (152/2020), VNp 20.5.2020 ¹⁾	252	540	-288	600
Varustamo-yhtiöt ²⁾	-	84	-84	600
<i>Tallink Sijja Oy, VNp 20.11.2020 ³⁾</i>	-	84	-84	90
Energia-yhtiöiden laina- ja takausohjelma, vuoden 2022 kolmas lisätalousarvio (824/2022) ⁴⁾	-	-	-	10 000
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	13 670	13 218	452	34 350
Finvera Oyj:n varainhankintaohjelmat (Valtiovarainministeriö) ⁵⁾	11 160	10 691	469	20 000
<i>Pitkäaikaisen varainhankinnan joukkovelkakirjalainojen pääoma (EMTN-ohjelma), VNp 24.10.2019 ⁵⁻⁶⁾</i>	10 925	10 134	790	-
<i>Lyhytaikaisen varainhankinnan joukkovelkakirjalainojen pääoma (ECP-ohjelma), VNp 9.9.2021 ⁶⁻⁷⁾</i>	236	557	-321	-
Finvera Oyj (Työ- ja elinkeinoministeriö)	2 510	2 527	-17	14 350
<i>Laki valtion erityisrahastoyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta (445/1998) luottojen ja takausten pääoma ⁸⁾</i>	2 313	2 335	-22	12 000
<i>Laki valtion alustakauksista (573/1972), laki valtiontakuurahastosta (444/1998), alustakausluottojen ja suojautumisjärjestelyjen määrä ⁸⁻¹⁰⁾</i>	196	192	5	1 350
<i>Laki ympäristönsuojelu- ja energiainvestointeihin myönnettävistä valtiontakauksista (609/1973), laki valtiontakuurahastosta, takausluottojen pääoma ^{8-9) ja 11)}</i>	-	-	-	1 000
Kotitaloudet	6 056	5 505	551	6 490
Valtion takaamien opintolainojen pääomat, opintotukilaki (28/1972), laki korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta (111/1992), opintotukilaki (65/1994)	6 056	5 505	551	6 490
Ulkomaat	7 224	7 155	70	14 520
Euroopan komissio (SURE-tukiväline), vuoden 2020 kolmas lisätalousarvio (381/2020), VNp 11.6.2020 ¹²⁾	432	432	-	432
Euroopan rahoitusvakausväline (ERVV), laki Euroopan rahoitusvakausvälineelle annettavista valtiontakauksista (668/2010), VNp 22.11.2018 ¹³⁾	6 728	6 723	6	13 974
Euroopan Unioni (Ukrainan rahoitusapu), vuoden 2023 talousarvio, täydentävä talousarvioesitys HE (277/2022), VNp 17.11.2022 ¹⁴⁾	64	-	64	64
Invest-EU lainaohjelman back-to-back -takaus, vuoden 2022 kolmas lisätalousarvio (824/2022), VNp 1.9.2022 ¹⁵⁾	-	-	-	50
VALTIONTAKAUKSET YHTEENSÄ	27 240	26 547	693	66 598

Valtiontakuu

milj. €	Voimassa 31.12.2023	Voimassa 31.12.2022	Voimassa Muutos 2023–2022	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2023
Yritykset	25	25	-	25
Nammo Vihtavuori Oy, vuoden 2013 neljäs lisätalousarvio (836/2013), VNp 19.12.2013	25	25	-	25
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	19 486	23 010	-3 524	57 123
Finvera Oyj	18 272	21 839	-3 567	38 800
<i>Laki valtion vientitakuista (422/2001), laki valtiontakuurahastosta (444/1998), vientitakuiden ja suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu^{8-9 ja 16)}</i>	18 003	21 514	-3 511	38 000
<i>Laki valtion takuista perusraaka-ainehuollon turvaamiseksi (651/1985), laki valtiontarahastosta (444/1998), raaka-ainetakuiden ja suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu^{8-9 ja 17)}</i>	269	325	-56	800
Poikkeusolojen vakuutustakuu vakuutuslaitoksille, laki poikkeusolojen vakuutustakuusta (408/2007)	-	-	-	10 000
Covid-19 rokotteiden vakuutustakuut, laki valtiontakuuista covid-19-rokotteen vakuuttamiseksi (1058/2020) ¹⁸⁾	29	29	-	300
<i>Suomen Keskinäinen Lääkevahinkovakuutusyhtiö, VNp 14.1.2021¹⁹⁾</i>	29	29	-	-
Suomen Pankki	880	843	37	7 707
<i>Valtion takaamat Suomen Pankin IMF-erät, eduskunnan päätös (1273/2011), VNp 18.2.2016, eduskunnan päätös (139/2017), eduskunnan päätös (798/2020), EV 131/2020 vp, VNp 10.12.2020²⁰⁾</i> <i>Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT) -rahasto, vuoden 2022 neljäs lisätalousarvio (951/2022)²¹⁾</i>	880	843	37	7 707
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)	306	300	6	316
<i>Laki Teollisen yhteistyönrahasto Oy:stä (291/79), vuoden 2018 ensimmäinen lisätalousarvio (526/2018) ja VNp 20.9.2018; tappiokorvauksittomuksen piiriin kuuluvien sijoitusten ja luottojen pääoma</i>	138	132	6	148
<i>Laki Teollisen yhteistyönrahasto Oy:stä (291/79), vuoden 1993 kolmas lisätalousarvio ja VNp 16.7.1993; tappiokorvauksittomuksen piiriin kuuluvien sijoitusten ja luottojen pääoma</i>	168	168	-	168
Julkisyhteisöt	137	-	137	1 000
Laki taidenäyttelyiden valtiontakuuista (411/1986)	137	-	137	1 000
<i>Ateneumin taidemuseo</i>	118	-	118	-
<i>Sinebrychoffin taidemuseo</i>	18	-	18	-
<i>Vaasan kaupunki/Tikanojan taidekoti</i>	1	-	1	-
Ulkomaat	234	318	-84	372
Euroopan investointipankki (EU Covid-19 -takuurahasto), vuoden 2020 kolmas lisätalousarvio (381/2020), VNp 25.6.2020 ²²⁾	234	318	-84	372
VALTIONTAKUUT YHTEENSÄ	19 882	23 353	-3 471	58 520
VALTIONTAKAUKSET JA -TAKUUT YHTEENSÄ	47 122	49 900	-2 778	125 118

- 1) Valtioneuvoston päätöksen 20.5.2020 mukainen enimmäismäärä on 540 milj. euroa. Takauksen voimassaolon jatkamista koskeva valtioneuvoston päätös 30.6.2022.
- 2) Vuoden 2020 toinen lisätalousarvio (286/2020). Valtioneuvosto voi myöntää tarvittaessa vastavakuutta vaatimatta valtion takausohjelmasta omavelkaisia takauksia pääomaltaan yhteensä enintään 600 milj. euroa varustamoyhtiöille huoltovarmuuskriittisen rahtiliikenteen liikennöintiin ja ylläpitämiseen koronapandemian aiheuttamassa tilanteessa.
- 3) Valtion takausvastuu on päättynyt 21.12.2023 lainojen poismaksun myötä.
- 4) Vuoden 2022 kolmas lisätalousarvio (824/2022). Valtioneuvosto voi myöntää tarvittaessa laina- ja takausohjelmasta velkakirjalainoja tai omavelkaisia takauksia pääomaltaan yhteensä enintään 10 000 000 000 euroa. Laina- ja takausohjelma päättyi vuoden 2023 loppuun.
- 5) Laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä (18.6.1998/443, muutoksineen) määrittelee enimmäismäärän, jonka puitteissa valtioneuvosto voi myöntää valtiontakauksen Finvera Oyj:n lainoille tai lainaohjelmille. Vuoden 2020 alusta voimaan tulleen lakimuutoksen mukaan yhtiöllä saa olla samanaikaisesti valtion takaamien lainojen pääomaa takaisin maksamatta ja lainaohjelmia euromääräiseltä vasta-arvoltaan enintään 20 miljardia euroa. Tällä hetkellä aktiivisiin lainaohjelmiin on myönnetty pitkäaikaisen varainhankinnan EMTN-ohjelman (Euro Medium Term Note) osalta 15 miljardin euron takaus ja lyhytaikaisen varainhankinnan ECP-ohjelman (Euro Commercial Paper) osalta 3 miljardin euron takaus.

- 6) Finnvera Oyj:n lainaohjelmille myönnetty valtiontakaukset kattavat myös koron- ja valuutanvaihtosopimukset, joiden nimellismäärä 31.12.2023 oli EMTN-ohjelman osalta 10 929 miljoonaa euroa ja ECP-ohjelman osalta 142 miljoonaa euroa. Johdannaissopimukset solmitaan kansainvälisen, vakiomuotoisen ns. ISDA-sopimuksen puitteissa ja siihen liitetään luottoriskiä vähentävä vakuusjärjestelyyn liittyvä Credit Support Annex (CSA) -sopimus. Johdannaissopimukset eivät sisälly viitteessä 5 esitettyyn 20 miljardin enimmäismäärään.
- 7) Valtioneuvosto on 9.9.2021 tekemällään päätöksellä antanut vastavakuuksia vaatimatta valtiontakauksen Finnvera Oyj:n Euro Commercial Paper -lainaohjelmalle (ECP), jonka puitteissa otettujen lainojen takaisin maksamatta oleva pääoma on enintään kolme miljardia euroa. Takaus annetaan lainaohjelman puitteissa 31.12.2026 mennessä otetuille, takaisinmaksuajaltaan enintään 12 kuukauden pituisille lainoille sekä lainoihin liittyville koron- ja valuutanvaihtosopimuksille sekä muille vastaaville suojausjärjestelyille ja edellä mainituissa sopimuksissa sovituille koroille ja muille ehdoille.
- 8) Finnveran yhtiölaissa (443/1998) säädetään kotimaan sekä vientitakuu- ja erityistakustoiminnan erillisyydestä. Kotimaan toiminnan tappiot katetaan kotimaan toiminnan rahastosta ja vientitakuu- ja erityistakustoiminnan tappiot vientitakuu- ja erityistakustoiminnan rahastosta. Valtio vastaa Finnveran myöntämistä laissa valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta (445/1998) tarkoitetuista takauksista. Mikäli Finnvera Oyj:n vientitakuu- ja erityistakustoiminnan rahaston varat eivät riitä toiminnasta aiheutuvien tappioiden kattamiseen, tappiot katetaan valtiontakuurahaston varoista, joita täydennetään tarvittaessa valtion budjettiin otettavalla määrärahalta. Laki valtiontakuurahastosta (444/1998).
- 9) Sisältää voimassa olevat vastuut. Eri takuiden keskinäiset päällekkäisvastuut on eliminoitu.
- 10) Laki valtion alustakauksista (573/1972). Lain nojalla myönnettyjä alustakausluottoja ja suojausjärjestelyjä saa samanaikaisesti olla takaisin maksamatta enintään 1,35 mrd. euroa. Lain mukainen vastuu lasketaan seuraavasti: voimaan tulleiden takausten kattamien luottojen taattu pääoma ja sitovista takaustarjouksista puolet luottojen taattavasta pääomasta. Muun kuin euromääräisen luoton määrä lasketaan Euroopan keskuspankin kyseiselle valuutalle julkaiseman, takausta myönnettäessä voimassa olevan viitekurssin mukaan. Tämän perusteella laskettu voimassa oleva vastuumäärä oli 163 587 500,03 euroa per 31.12.2023.
- 11) Laki ympäristönsuojelu- ja energiainvestointeihin myönnettävistä valtiontakauksista (609/1973). Lain nojalla myönnettyjen takausluottojen pääomasta saa samanaikaisesti olla takaisin maksamatta yhteensä enintään 1 mrd. euroa. Lain mukainen vastuu lasketaan seuraavasti: voimaan tulleiden takausten kattamien luottojen taattu pääoma ja sitovista takaustarjouksista puolet luottojen taattavasta pääomasta. Muun kuin euromääräisen luoton määrä lasketaan Euroopan keskuspankin julkaiseman, takausta myönnettäessä voimassa olevan viitekurssin mukaan. Tämän perusteella laskettu voimassa oleva vastuumäärä oli 0,00 euroa per 31.12.2023.
- 12) Valtioneuvosto on 11.6.2020 tekemällään päätöksellä antanut 432 000 000 euron suuruisen valtiontakauksen Euroopan komission työttömyysriskien lieventämisen tilapäistä tukivälinettä (SURE-väline) varten ottamien lainojen vakuudeksi. Lopulliseen jäsenvaltioiden väliseen takaus sopimukseen Suomen takausvastuun enimmäismääräksi kirjattiin 431 740 250 euroa.
- 13) Valtioneuvoston päätöksen 22.11.2018 mukainen enimmäismäärä on 7 670 milj. euroa. Enimmäismäärä muodostuu Suomen osuudesta (1,9288 %) Euroopan rahoitusvakuusvälineen 241 miljardin euron varainhankintaohjelmasta ja enintään 65 %:n ylitakauksesta. Päätös kattaa myös varainhankinnasta maksettaviksi tulevat korot ja muut kulut.
- 14) Valtioneuvosto on myöntänyt vastavakuutta vaatimatta 64 220 000 euron suuruisen valtiontakauksen Ukrainalle myönnettävän poikkeuksellisen lainamuotoisen makrotaloudellisen avun puitteissa myönnettävien lainojen ja lainasopimuksissa sovitavien ehtojen vakuudeksi sekä Euroopan unionin talousarvion yhteisen vararahaston vahvistamiseksi.
- 15) Vuoden 2022 toinen lisätalousarvio (511/2022). Valtioneuvosto voi myöntää vastavakuutta vaatimatta InvestEU-ohjelman jäsenvaltiokohtaista osiota koskevan enintään 50 000 000 euron suuruisen omavelkaisen valtiontakauksen, jäsenvaltion ja EU:n komission välillä solmittavan rahoitusosuussopimuksen vakuudeksi. Valtioneuvoston takauspäätös 1.9.2022 lopullisen sopimuksen mukainen 8 700 000 euroa.
- 16) Laki valtion vientitakuista (422/2001). Vientitakuiden ja suojausjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu saa olla enintään 38 mrd. euroa. Lain mukainen vastuu lasketaan seuraavasti: katteenmukainen nettovastuu, voimassaoleva vastuu ja puolet tarjousvastuusta, pääoma, vientitakuun myöntämispäivän Euroopan keskuspankin valuutalle ilmoittama valuuttakurssi. Tämän perusteella lasketut voimassa olevat takuuvastuut olivat 17 735 482 247,38 euroa per 31.12.2023. Finnvera-konserniin kuuluvan Suomen Vientiluotto Oyj:n myöntämien vientiluottojen takaisinmaksuihin liittyvän riskin kattaa emoyhtiö Finnvera Oyj:n myöntämä vientitakuu. Finnvera Oyj:n toimesta EMTN-lainaohjelman alla tehtävällä varainhankinnalla on valtion takaus. Siltä osin kuin valtion takaamaa velkaa on käytetty vientiluottojen rahoittamiseen, valtion vastuu ei ole kahdenkertainen. Vientitakuulain 6 §:ssä tarkoitettujen erityisriskinoton piiriin kuuluvien vientitakuiden takausvastuu saa kuitenkin olla enintään 8 mrd. euroa ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen investointitakuiden takuuvastuu enintään 200 milj. euroa. Erityisriskinoton piiriin kuuluvien vientitakuiden takausvastuiden lain mukainen vastuu oli 3 286 764 499,21 euroa per 31.12.2023. Investointitakuuta ei ollut voimassa 31.12.2023.
- 17) Laki valtion takuista perusraaka-ainehuollon turvaamiseksi (651/1985). Raaka-ainetakuiden ja suojausjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu saa olla enintään 0,8 mrd. euroa. Lain mukainen vastuu lasketaan seuraavasti: voimaan tulleiden takuiden kattamien luottojen pääoma ja sitovista takuutarjouksista puolet luottojen taattavasta pääomasta. Takuuvastuun laskemista varten sopimusvaluutta muunnetaan euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin raaka-ainetakuun myöntämispäivänä soittamisvaluutalle ilmoittamaa kurssia. Tämän perusteella lasketut voimassa olevat takuuvastuut olivat 185 536 406,37 euroa per 31.12.2023.
- 18) Eduskunta hyväksyi lain valtiontakuusta covid-19-rokotteen vakuuttamiseksi 11.12.2020. Laki tuli voimaan 1.1.2021. Lain tarkoituksena on varmistaa, että covid-19-taudin ehkäisemiseksi tarkoitettujen rokotteet pysyvät vastaavan vakuutusturvan piirissä kuin muut lääkkeet ja rokotteet. Lain mukaan valtioneuvosto voi myöntää määräämillään ehdoilla ja vastavakuutta vaatimatta valtiontakuun (vakuutustakuun) vakuutusyhtiön antamalle henkilövakuutukselle sitä osin kuin siitä korvataan covid-19-tautiin sairastumisen ehkäisemiseksi Suomessa annettavien rokotteiden aiheuttamia henkilövahinkoja. Vakuutustakuu voidaan antaa ainoastaan, jos olosuhteisiin nähden asianmukaista jälleenvakuutusta ei ole saatavilla ja se voidaan antaa enintään kalenterivuodeksi kerrallaan. Yhdelle vakuutusyhtiölle myönnetyn vakuutustakuun perusteella valtion vastuun määrä voi olla enintään 30 milj. euroa kalenterivuotta kohti. Myönnettyjen vakuutustakuiden yhteenlaskettu vastuu saa olla samanaikaisesti enintään 300 milj. euroa.
- 19) Valtioneuvosto on 14.1.2021 tekemällään päätöksellä antanut 27 milj. euron suuruisen vakuutustakuun Suomen Keskinäiselle Lääkehankintavakuutusyhtiölle covid-19-rokotteiden vakuuttamiseksi ajalle 1.1.2021–31.12.2021. Vuonna 2022 takuun määrää nostettiin 28,5 milj. euroon, ja sitä jatkettiin saman suuruisena vuoden 2023 ajaksi valtioneuvoston päätöksellä 15.12.2022.
- 20) Voimassa olevan määrän laskennassa käytetään Suomen Pankin ilmoittamaa ja EKP:n vahvistamaa SDR-kurssia.
- 21) Valtioneuvosto voi myöntää vastavakuutta vaatimatta enintään 400 000 000 euron suuruisen valtiontakuun Suomen Pankille Kansainväliselle valuuttarahastolle Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT) -rahaston hyväksi myönnettävän kahdenvälisen lainan vakuudeksi siitä mahdollisesti aiheutuvien tappioiden varalta.
- 22) Valtioneuvoston päätöksen 25.6.2020 mukainen enimmäismäärä on 372 miljoonaa euroa. Takaussopimuksessa Suomen enimmäismääräksi muodostui 1,52 % EU Covid-19 -takuurahaston 25 miljardin euron tavoitellusta koosta eli 371 158 331,96 euroa. Takuun nojalla Euroopan investointipankille voidaan korvata sen yhteyteen perustetusta yleiseurooppalaisesta EU Covid-19 -takuurahastosta pankille aiheutuneita tappioita. Rahaston raportointia on täsmennetty 1.1.2022 alkaen siten, että voimassa olevaksi vastuumääräksi ilmoitetaan Suomen osuus rahaston aktuaalisesta sopimuskannasta kullakin raportointihetkellä. Aiemmin voimassa olevaksi vastuuksi on ilmoitettu takaussopimuksen Suomen osuudeksi kirjattu enimmäismäärä 371 miljoonaa euroa. Per 31.12.2023 vastuumäärä on ennakoarvio, joka perustuu 30.9.2023 lainakannan tilanteeseen.

Valtiontakaukset ja -takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo milj. €	Jakauma %	Tilinpäätöspäivän kurssi €
Euro (EUR)	33 815	71,8	
Yhdysvaltojen dollari (USD)	11 570	24,6	1,105
Erityiset nosto-oikeudet (SDR)	880	1,9	0,823
Ruotsin kruunu (SEK)	358	0,8	11,096
Japanin jeni (JPY)	379	0,8	156,330
Englannin punta (GBD)	77	0,2	0,869
Australian dollari (AUD)	37	0,1	1,626
Tanskan kruunu (DKK)	2	0,0	7,453
Norjan kruunu (NOK)	2	0,0	11,241
Puolan zloty (PLN)	2	0,0	4,340
YHTEENSÄ	47 122	100,0	

Muut monivuotiset vastuut

Erittelyssä on esitetty sitoumukset, joiden arvo on vähintään 500 000 euroa.

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

milj. €	Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Eduskunta	1	1	1	1	1	6
Valtioneuvosto	62	75	6	12	14	106
Tasavallan presidentin kanslia	-	1	-	-	-	1
Ulkoministeriön hallinnonala	21	25	25	24	34	108
Oikeusministeriön hallinnonala	91	128	107	36	192	463
Sisäministeriön hallinnonala	161	202	384	89	257	933
Puolustusministeriön hallinnonala	320	373	20	21	253	668
Valtiovarainministeriön hallinnonala	367	252	147	108	108	615
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	44	46	48	15	69	178
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	34	49	16	16	13	95
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	24	25	13	11	23	72
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	33	36	18	6	18	77
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	31	81	15	6	8	111
Ympäristöministeriön hallinnonala	5	6	4	2	1	12
TAVANOMAISET SOPIMUKSET JA SITOUKSET YHTEENSÄ	1 196	1 301	804	347	992	3 444

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

milj. €	Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
Valtioneuvosto	-	15	1	-	-	16
VN Korttelien kehittämisen hankesuunnittelu VNK/1053/04/2017	-	5	-	-	-	5
VN Kortteleiden 1 ja 2 kehittäminen, jatkosuunnittelu VN/24642/2022	-	9	-	-	-	9
Saamelaiden totuus- ja sovintoprosessin edistäminen, psykososiaalinen tuki VN/35584/2023	-	1	1	-	-	1
Ulkoministeriön hallinnonala	-	-	-	-	1 761	1 761
Aasian kehityspankki AsDB ¹⁾	-	-	-	-	417	417
Afrikan kehityspankki AfDB ²⁾	-	-	-	-	809	809
Latinalaisen Amerikan kehityspankki IDB ³⁾	-	-	-	-	238	238
Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankki ⁴⁾	-	-	-	-	297	297
Oikeusministeriön hallinnonala	6	8	5	5	5	23
OM:n päätös 21.12.2017 19/26/2017 julkisen palveluvelvoitteen antamisesta rikosten uhrien yleisten tukipalveluiden turvaamiseksi vuosille 2018– 2027 Uhridirektiivin (2012/29/EU) mukaisesti, Suomen Mielenterveysseuran Rikosuhripäivystystoiminta (mom. 25.01.50)	5	5	5	5	5	19
OM:n päätös 21.12.2011 2/559/2008, Saamelaiskulttuurikeskuksen vuokrasopimus (mom. 25.01.50)	1	3	-	-	-	3
Sisäministeriön hallinnonala	3	8	6	1	-	15
Sopimus alusöljyvahinkojen torjuntapalvelut avomeriolosuhteissa, Perämeri, RVLdno-2020-851	1	5	5	1	-	10
Sopimus alusöljyvahinkojen torjuntapalvelut avomeriolosuhteissa, Itäinen Suomenlahti, RVLdno-2019-1147	1	2	1	-	-	3
Sopimus alusöljyvahinkojen torjuntapalvelut avomeriolosuhteissa, Merenkurkku, RVLdno-2020-1883	1	1	1	0	-	2
Puolustusministeriön hallinnonala	4	4	4	4	22	34
ME Group Camp Solutions Oy Ltd PVSOP 157/2021 (mom. 27.30.20)	1	1	-	-	-	1
Strategic Airlift Capability (SAC) -sopimuksen hallinto- ja käyttökustannukset (mom. 27.30.20)	3	3	4	4	22	33
Valtiovarainministeriön hallinnonala ⁵⁾	66	31	27	25	18 185	18 269
Suomen valtion metallirahavastuu (L metallirahasta 216/1998) ⁶⁾	4	5	5	5	554	569
Kansainvälinen jälleerakennus- ja kehityspankki IBRD ^{7) ja 16)}	-	-	-	-	1 391	1 391
Kansainvälinen rahoitusyhtiö IFC	-	-	-	-	-	-
Kansainvälinen investointitakauslaitos MIGA ^{7) ja 16)}	-	-	-	-	8	8
Euroopan investointipankki EIB	-	-	-	-	3 364	3 364
Pohjoismaiden Investointipankki NIB ¹⁶⁾	-	-	-	-	1 333	1 333
Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö NEFCO ¹⁶⁾	-	-	-	-	-	-
Euroopan neuvoston kehityspankki CEB	-	-	-	-	62	62
Euroopan vakausmekanismi EVM	-	-	-	-	11 111	11 111
Aasian infrastruktuuri- ja investointipankki AIIB ⁷⁾	-	-	-	-	225	225
Tapaturmavakuutuslaki (608/1948) sekä sen määrittämällä tavalla maksettavat muihin säädöksiin perustuvat korvaukset ⁸⁾	31	25	21	20	96	163
Liikennevakuutuslain (279/1959) ja liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla maksettavat liikennevakuutuskorvaukset ⁸⁾	2	1	1	1	11	13
Annetut arvopaperivakuudet, eduskunnan päätös valtioneuvoston lainantotovaltuuden muuttamisesta 476/2020	30	-	-	-	30	30

milj. €	Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	75	79	61	49	217	405
OKM maksuosuudet Unesco (asetus 549/1956)	1	1	1	1	1	6
Hankintasopimus UEF	0	0	0	-	-	1
Hankintasopimus Pisa 2025 tutkimushanke	0	1	1	1	1	3
Valtionavustus tilakustannuksiin, Hanasaaren kulttuurikeskuksen vuokrasopimus	1	1	1	1	0	3
Valtionavustus tilakustannuksiin, Siida	1	2	2	2	7	12
Valtion vastuu yliopistojen vuokrasopimuksista (yliopistolain voimaantulon 559/2009 5 §:n mukainen toissijainen vastuu)	50	52	51	42	207	352
Päätös MV 132/005/2011 ja TA 2014 1143/2013 (Kansallismuseon kiinteistöä ml. maanalaiset tilat koskeva vuokrasopimus, mom. 29.80.20)	5	4	4	3	-	10
Päätös MV/9/02.07.00/2013 ja TA 2014 1143/2013 (Kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden kiinteistöjä koskevat vuokrasopimukset, mom. 29.80.20)	15	16	-	-	-	16
Päätös MV/3/02.07.00/2015 ja OKM 7/670/2015 (Kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden kiinteistöjä koskevat vuokrasopimukset, mom. 29.80.20)	1	1	1	-	-	3
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	831	784	476	255	365	1 880
Talousarvion momentin 31.10.20 Perusväylänpito, päätöksen kohdat 1, 2 ja 3	828	782	476	255	365	1 878
Talousarvion momentin 31.10.77 päätöksen kohta 2, 31.10.77.5.2 Muu kehittämisen suunnittelu	3	2	-	-	-	2
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala ⁹⁾	2	6	2	1	-	8
Sopimus 12.4.2016 VARELY/211/07.02/2011 Yhteistyösopimus Porin tulvasuojeluhankkeesta VARELYn ja Porin kaupungin välillä	0	0	0	1	-	1
Sopimus 13.12.2023 PIRELY/10767/2023 Nikron kiinteistön pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistaminen	-	1	0	-	-	1
Sopimus 28.11.2018 PIRELY/3961/2017 Nopon vanhan pesulan pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistaminen	0	1	0	-	-	1
Urakasopimus 23.9.2022, POPELY/1285/2016, Hituran kaivoksen vedenkäsittely 2023-2025 ja optiot 2026+2027, POPELY:n vesistöyksikkö ja Fortum Waste Solutions Oy	1	1	1	-	-	2
Itä-Hämeen HELMI II	-	1	-	-	-	1
Vantaanjoen putkirumpujen muuttaminen putkisilloiksi Riihimäen keskustassa	-	1	-	-	-	1
POSELY/1579/2023 Valtionavustus palvelusopimusasetuksen mukaisesti liikennepalveluihin vuodelle 2023, Mikkeli	-	1	-	-	-	1
UUDELY/5389/2023 Valtionavustus palvelusopimusasetuksen mukaisesti liikennepalveluihin	-	1	-	-	-	1
EPOELY/847/2023 Valtionavustus palvelusopimusasetuksen mukaisesti liikennepalveluihin	-	1	-	-	-	1
UUDELY/5510/2023 Valtionavustus palvelusopimusasetuksen mukaisesti liikennepalveluihin	-	1	-	-	-	1
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala	55	78	37	29	38 163	38 308
Yrittäjäeläkkeet YEL, Yrittäjän eläkelaki (1272/2006) ¹⁰⁻¹¹⁾	-	-	-	-	13 454	13 454
Maatalousyrittäjien eläkkeet MYEL, Maatalousyrittäjän eläkelaki (1280/2006) ^{10) ja 12)}	-	-	-	-	14 948	14 948
Merimieseläkkeet MEL, Merimieseläkelaki (1290/2006) ^{10) ja 13)}	-	-	-	-	1 419	1 419
Alle 3-vuotiaan lapsen hoidon ja opiskelun ajalta karttuva eläke VEKL, Laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta (644/2003) ^{10) ja 14)}	-	-	-	-	7 267	7 267

milj. €	Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Kelan toimihenkilöeläkkeet, Laki Kansaneläkelaitoksesta (731/2001) ^{10) ja 15)}	-	-	-	-	1 075	1 075
Tartuntatautilaki (583/1986)	54	49	35	26	-	110
CBRN-varastointi	1	30	3	3	-	35
MUUT SOPIMUKSET JA SITOUKUKSET YHTEENSÄ	1 042	1 014	618	368	58 718	60 718

- 1) Callable capital USD 460 380 644; valuuttakurssilla 1 EUR = 1,1050 USD, Suomen Pankki 29.12.2023
  - 2) Callable capital UA 665 240 000; valuuttakurssilla EUR 1 = SDR 0,822571, UA=SDR Suomen Pankki 29.12.2023
  - 3) Callable capital USD 263 368 857; valuuttakurssilla 1 EUR = 1,1050 USD, Suomen Pankki 29.12.2023
  - 4) Callable capital EUR 296 920 000
  - 5) Maksetut määrät koskien kansainvälisiä rahoituslaitoksia on esitetty liitteellä 17.
  - 6) Suomen Pankki on laskenut liikkeelle käyttörahoja yhteensä 540 695 619,27 euroina sekä juhlarahoja 27 888 165,00 euroina. Valtio on metallirahlain (216/1998) nojalla vastuussa em. kolikoista.
  - 7) Vasta-arvo laskettu Suomen Pankin 30.12.2023 valuuttakurssilla EUR/USD 1,1050.
  - 8) Vuotuinen määrärahatarve on vastuun laskentahetkeen mennessä karttuneista velvoitteista kyseisenä vuonna maksettavien korvausten pääoma-arvosta tehty arvio vastuun laskentahetkellä 31.12.2023.
  - 9) Ydinvastuulain 18 §:n (484/1972) mukaan Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukainen vastuu samasta ydintapahtumasta johtuneista, Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on rajoittamaton. Suomessa sijaitsevan, energiantuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukainen vastuu on enimmäismäärä samasta ydintapahtumasta johtuneista, muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on 1,2 miljardia euroa. Suomessa sijaitsevan, muun kuin energiantuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukaisen vastuun enimmäismäärä samasta ydintapahtumasta johtuneista, muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on 250 miljoonaa euroa. Vastuun enimmäismäärä ydinpoltoaineen ja muun ydinaineen kuljetuksen aikana muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on 80 miljoonaa euroa. Tästä enimmäismäärästä korvataan muita kuin kuljetusvälineeseen kohdistuneita ydinvahinkoja enintään 80 miljoonaa euroa. Korvausmäärälle tuleva korko ja oikeudenkäyntikulujen korvaus eivät sisälly laitoksenhaltijan vastuun enimmäismäärään.
- Ydinvastuulain 29 §:n mukaan jos se, jolla on oikeus saada vahingonkorvausta tämän lain tai muun sopimusvaltion vastaavan lainsäädännön nojalla Suomessa olevan ydinlaitoksen haltijalta, näyttää, että hän ei ole voinut saada tätä korvausta ydinlaitoksen haltijan kanssa vakuutus sopimuksen tehneeltä vakuutusosastajalta 18 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetun vastuun enimmäismäärän rajoissa, maksetaan siten saamatta jäänyt korvaus valtion varoista. Valtion korvausvelvollisuus päättyy, kun korvausta on suoritettu vakuutuksesta ja valtion varoista yhteensä 1,2 miljardin euron määrä.
- Lisäksi Suomi on sopijapuolena Brysselissä lisäyleissopimuksessa, jonka voimassa olevan version mukaan sopimusmaat korvaavat tiettyjen edellytysten täyttyessä yhteisvastuullisesti myös muissa sopimusmaissa syntyneitä ydinvahinkoja. Muutospöytäkirjojen voimaantulon myötä vastuumääriä korotettiin aiemmasta merkittävästi. Ydinlaitoksen haltijan vastuu nostetaan vähintään 700 miljoonaan euroon, ydinlaitoksen sijaintivaltion vastuu 500 miljoonaan euroon ja korvausyhteisen vastuu 300 miljoonaan euroon. Järjestelmästä korvataan siten muutosten myötä yhteensä 1,5 miljardin euron arvosta vahinkoja. Mainitut muutokset vastuumääriin on Suomessa säädetty lailla 493/2005.
- Ydinenergian tuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan vastuun määrän nostaminen 1,2 miljardiin euroon vähensi valtion vastuita tilanteessa, jossa sattuisi suuren mittaluokan ydinvoimalaitosonnettomuus siltä osin, kun vahinkoja ilmenisi Suomessa tai muissa Brysselin lisäyleissopimuksen sopijavaltioissa. Ydinvastuulain mukaisen ydinlaitoksen haltijan vakuuttamisvelvollisuuden seurauksena ydinlaitoksen haltijan tulisi hankkia ydinvastuuvakuutus ydinvastuulain mukaiseen vastuun määrään eli 1,2 miljardiin euroon saakka, ja mahdolliset ydinvoimalaitoksessa tapahtuneesta ydintapahtumasta aiheutuneet vahingot korvattaisiin siten 1,2 miljardiin euroon saakka laitoksenhaltijan vakuutuksesta. Suomen valtion vastattavaksi jäisi ensivaiheessa ainoastaan Brysselin lisäyleissopimuksen niin sanotun kolmannen portaan osuus eli 300 miljoonaa euroa, josta valtio perisi valtaosan takaisin muilta lisäyleissopimuksen sopijavaltioilta lisäyleissopimuksessa sovitulla tavalla. Suomen valtion vastattava osuus 300 miljoonasta eurosta oli tammikuussa 2020 lasketun tilanteen mukaisesti noin 5,9 miljoonaa euroa.
- Valtion vastuu avaruustoiminnan ja avaruusesineiden aiheuttamista vahingoista perustuu YK:n avaruussopimukseen, joihin Suomi on sitoutunut 1970-luvulla. Avaruusesineiden aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta säädetään avaruussopimuksen [1] 7 artiklassa sekä vastuusopimuksessa [2]. Sopimusten mukaan vahingonkorvausvastuu on valtiolla, joka on lähettänyt avaruusesineen tai jonka toimeksiannosta avaruusesine on lähetetty taikka jonka alueelta tai lähetysvälineellä avaruusesine on lähetetty. Alun perin vastuulla ei ole ollut Suomen kannalta käytännön merkitystä, koska Suomella ei ollut omaa avaruustoimintaa. Vuoden 2017 jälkeen tilanne on kuitenkin muuttunut, kun ensimmäinen suomalainen satelliitti laukaistiin avaruuteen. 31.12.2023 Suomen avaruusesineiden rekisterissä oli jo 27 satelliittia [3], joista 26 yhä kiertoradalla. Kaikki suomalaiset satelliitit ovat yksityisten yritysten tai yliopiston lähettämiä.
- Avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) 7 §:n mukaan avaruusesineen aiheuttama vahinko korvataan valtion varoista toiminnanharjoittajalle itselleen aiheutuneita vahinkoja lukuun ottamatta.
- Pykälän 2 momentin mukaan valtiolla on oikeus periä vahinkoa kärsineelle suorittamansa korvaus toiminnanharjoittajalta siltä osin kuin tämä olisi vahingonkorvauslain (412/1974) nojalla ollut vastuussa vahingosta vahinkoa kärsineelle.
- Pykälän 3 momentin mukaan valtiolla on 2 momentista poiketen oikeus periä maksamansa korvaus toiminnanharjoittajalta, vaikka tämä ei olisi aiheuttanut vahinkoa vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesti tahallisesti tai tuottamuksesta, jos vahinko on aiheutunut maan pinnalla taikka lennossa olevalle ilma-alukselle, sen matkustajalle tai sen miehistöön kuuluvalla. 3 momentissa säädetyn valtion takautumisoikeuden enimmäismäärä on 60 miljoonaa euroa. Enimmäismäärää koskevaa säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos toiminnanharjoittaja on laiminlyönyt noudattaa lakia tai 5 §:n nojalla annetun luvan ehtoja.
- Lain 8 §:n mukaan toiminnanharjoittajan tulee ottaa vakuutus kolmansille osapuolille avaruustoiminnasta aiheutuvien vahinkojen varalta vähintään valtion takautumisoikeuden enimmäismäärään saakka. Työ- ja elinkeinoministeriö voi olla vaatimatta 1 momentissa tarkoitettua vakuutusta, jos:
- 1) laukaisuyhtiön vakuutus tai muu vastaava vakuutus kattaa olennaisilta osin toiminnanharjoittajan ja valtion vastuun avaruustoiminnan kolmansille osapuolille aiheuttamista vahingoista tai
  - 2) avaruustoiminnan riskeistä tehdyn arvioon perusteella riski avaruustoiminnan aiheuttamista vahingoista maan pinnalla, ilmassa ja avaruudessa on työ- ja elinkeinoministeriön hyväksyttävissä.

Avaruustoiminnasta annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen (74/2018) 5 § 1 momentin mukaan tarkoitetun vakuutuksen tulee kattaa vähintään avaruusesineen laukaisuvaihe ja siihen liittyvät toiminnot siihen asti, kunnes avaruusesine on asettunut kiertoradalleen. 2 momentin (705/2020) mukaan työ- ja elinkeinoministeriö voi olla vaatimatta vakuutusta, jos koko avaruusesineen elinkaaren ajan sen riski törmäyksestä muun, läpimitaltaan vähintään kymmenen senttimetrin kokoisen, avaruusesineen kanssa kiertoradalla on alle 1/1 000 ja jos todennäköisyys sille, että avaruusesineen tai sen osien palautumisesta tai palauttamisesta maahan aiheutuisi henkilövahinkoja, on alle 1/10 000.

[1] Yleissopimus valtioiden toimintaa johtavista periaatteista niiden tutkiessa ja käyttäessä avaruutta, siihen luettuna kuu ja muut taivaankappaleet (SopS 56-57/1967).

[2] Kansainvälistä vastuuta avaruusesineiden aiheuttamasta vahingoista koskeva yleissopimus (SopS 8 ja 9/1977).

[3] Avaruusesineet rekisteröidään kansalliseen avaruusesineiden rekisteriin (<https://tem.fi/avaruusrekisteri>) sekä ilmoitetaan YK:lle avaruuteen lähetettyjen esineiden rekisteröimisestä tehdyn yleissopimuksen mukaisesti (SopS 9/2018).

Huoltovarmuuskeskuksen turvavarastolain (970/1982) mukaisia vastuita oli yhteensä 9,0 miljoonaa euroa ja muiden pitkäaikaisten sopimusten tuottamia vastuita oli yhteensä 121,4 miljoonaa euroa.

- 10) Eläkevastuu tarkoittaa niiden eläkeoikeuksien pääoma-arvoa, jotka ovat karttuneet 31.12.2023 mennessä kunkin eläkejärjestelmän piirissä. Eläkeoikeuksien pääoma-arvoja laskettaessa diskonttokorkona on käytetty 2,7 %, jonka katsotaan olevan eläkeoikeuksiin tehtävät tulevat indeksikorotukset ylittävä reaalikorko. Eläkevastuu esitetään tilinpäätösvoutta seuraavan vuoden indeksitasossa. Eläkevastuut lasketaan erikseen eri eläkelakien mukaisille eläkkeille. Eläkevastuissa huomioidaan vain vuoden 2023 loppuun mennessä karttuneet eläkeoikeudet. Palkkottomien aikojen perusteella karttuneet eläkkeet on jaettu eläkelakien tulojen perusteella ja eläkkeet sisältyvät kunkin erillisen eläkelain mukaiseen eläkevastuuseen.
- 11) Valtion rahoitusvastuu eroaa eläkevastuusta. Yrittäjien eläkkeistä valtio rahoittaa puuttuvan osan, jos eläkelaitosten keräämät vakuutusmaksut eivät riitä eläkkeiden, etuuksien ja hoitokulujen kustannuksiin. Valtion rahoitusvastuu YEL:n perusteella karttuneista eläkkeistä saadaan yhdistämällä laskelma YEL:n karttuneista eläkeoikeuksista ja YEL:n rahoituslaskelma. Rahoituslaskelma kertoo valtionosuuden tarpeesta tulevina vuosina ja tämä valtionosuus jaetaan jo karttuneiden eläkkeiden ja tulevaisuudessa karttuvien eläkkeiden kesken. Näin saatu vanhojen karttumien osuus koko valtionosuudesta diskontataan halutulle hetkelle valtion rahoitusvastuun laskemiseksi.
- 12) Valtion rahoitusvastuu eroaa eläkevastuusta. Maatalousyrittäjien eläkkeistä valtio rahoittaa puuttuvan osan, jos eläkelaitosten keräämät vakuutusmaksut eivät riitä eläkkeiden, etuuksien ja hoitokulujen kustannuksiin. MYEL:n piirissä olevista apurahansaajista ei lähivuosikymmeninä aiheudu valtion rahoitusvastuuta. Tästä syystä apurahansaajien eläkevastuuta ei huomioida valtion rahoitusvastuun laskennassa. Valtion rahoitusvastuu MYEL:n perusteella karttuneista eläkkeistä saadaan yhdistämällä laskelma MYEL:n karttuneista eläkeoikeuksista ja MYEL:n rahoituslaskelma. Rahoituslaskelma kertoo valtionosuuden tarpeesta tulevina vuosina ja tämä valtionosuus jaetaan jo karttuneiden eläkkeiden ja tulevaisuudessa karttuvien eläkkeiden kesken. Näin saatu vanhojen karttumien osuus koko valtionosuudesta diskontataan halutulle hetkelle valtion rahoitusvastuun laskemiseksi.
- 13) Valtion rahoitusvastuu eroaa eläkevastuusta. Merimiesten eläkelain mukaisesta eläkemenosta valtio rahoittaa 29 %.
- 14) Valtion rahoitusvastuu kattaa kokonaisuudessaan VEKL:n perusteella karttuneet etuudet.
- 15) Valtion rahoitusvastuu eroaa eläkevastuusta. Valtio rahoittaa Kelan toimintamenoista vajaa 80 %. Toimintamenoilla rahoitetaan Kelan toimihenkilöiden eläkevastuuta kannatusmaksuna siltä osin, jos työntekijöiden eläkemaksut, omaisuuden tuotot ja muut tulot eivät riitä kattamaan eläkemenoa ja muuta katettavaa eläkevastuuta. Valtion rahoitusvastuuseen lasketaan siis vajaa 80 % vuosittain Kelan eläkevastuurahastoon maksettavasta kannatusmaksuista.
- 16) Valtion liitteelle 12 on päivitetty näiden kansainvälisten rahoituslaitosten tulevia määrärahatarpeita valtiovarainministeriöstä saadun päivitetyn tiedon perusteella 5.3.2024. Luvut eroavat täten valtiovarainministeriön liitteestä 12.

Valtion eläkevastuu

milj. €	31.12.2023	31.12.2022	Muutos 2023–2022
VALTION ELÄKEVASTUU YHTEENSÄ	101 000	97 000	4 000

Eläkevastuu tarkoittaa niiden eläkeoikeuksien pääoma-arvoa, jotka ovat karttuneet 31.12.2023 mennessä valtion eläketurvan piirissä. Eläkeoikeuksien pääoma-arvoja diskontattaessa korkona on käytetty 2,7 %, jonka katsotaan olevan eläkeoikeuksiin tehtävät tulevat indeksikorotukset ylittävä reaalikorko. Eläkevastuu 31.12.2023 esitetään vuoden 2024 indeksitasossa.

Eläkevastuu 31.12.2023 on pääosin laskettu yksilötasolla perustuen henkilö-, eläke- ja ansiotietoihin 31.12.2023 tilanteessa vuoden 2024 indeksitasoon korotettuna. Niiden alkaneiden eläkkeiden osalta, joissa Keva ei toimi eläkkeen maksavana viimeisenä laitoksena, on eläkevastuun laskennassa käytetty 31.12.2022 tilanteen eläketietoja vuoden 2024 indeksitasoon korotettuna. Palkkottomien aikojen karttuneiden eläkeoikeuksien osalta pääoma-arvo on laskettu arvioidulle valtion kustannusosuudelle palkkottomien aikojen 31.12.2023 mennessä karttuneesta menosta.

Valtion Eläkerahaston varoja ei käytetä suoraan eläkkeiden maksamiseen, vaan valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvat eläkkeet maksetaan valtion talousarvion varatuista määrärahoista. Valtion Eläkerahastosta valtion talousarvion vuosittain siirrettävästä määrästä, jolla valtion eläkemenoja tasataan, säädetään valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006).

Eläkevastuun katteena olevan omaisuuden arvo 31.12.2023 oli 22 937 746 226,63 euroa (21 735 155 810,54 euroa 31.12.2022) arvostettuna markkinahintaan. Katteena oleva omaisuus sisältää sijoitussalkun arvostettuna markkinahintaan, lyhyt- ja pitkäaikaiset saamiset, lyhytaikaisen vieraan pääoman sekä pankkitileillä olevat varat. Lisäksi katteena olevan omaisuuden arvossa on huomioitu avoimien johdannaissovimusten käypä arvo. Eläkevastuun katettu osa suhteessa eläkevastuuseen oli 22,7 % (22,4 % 31.12.2022). Eläkevastuun kattamaton osuus oli noin 78,1 miljardia euroa.

Tärkeimmät säädökset, joihin vastuu perustuu, ovat julkisten alojen eläkelaki (81/2016) ja julkisten alojen eläkelain voimaannpanolaki (82/2016).

Liite 13: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Valtion talousarviosta annetun lain 18 §:n mukaan hallituksen vuosikertomukseen otettavien valtiontalouden ja valtion taloudenhoidon sekä toiminnan tuloksellisuuden kuvausten tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot talousarvion noudattamisesta, valtion tuotoista ja kuluista, valtion taloudellisesta asemasta sekä tuloksellisuudesta. Jotta hallituksen vuosikertomukseen otettava valtion tilinpäätös osaltaan täydentäisi oikean ja riittävän kuvan muodostumista talousarvion noudattamisesta, valtion tuotoista ja kuluista sekä valtion taloudellisesta asemasta, on seuraavien tietojen antaminen tarpeen.

Valtionvelka

Valtionvelka yleisenä käsitteenä kattaa valtion talousarvionalouden, talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen ja liikelaitosten velan. Valtionvelan nettolisäys oli 14,5 miljardia euroa, josta liikelaitosten osuus oli 0,3 miljardia euroa. Velan kokonaismäärä oli nimellisarvoltaan 156,2 miljardia euroa ja markkina-arvoltaan 148,4 miljardia euroa.

Vuoden 2023 talousarvio oli alijäämäinen ja nettolainanoton tarve oli lisätalousarvioiden jälkeen 10,2 miljardia euroa sisältäen velanhallinnan erät. Talousarvionalouden osalta Valtiokonttori toteutti vuonna 2023 valtion maksuvalmiuden turvaamiseksi nettolainanottoa 14,2 miljardia euroa. Velanhallintaan liittyvät emissiotappiot olivat 1,5 miljardia euroa. Velanhallinnan erät sisältävä nettolainanotto oli 12,7 miljardia euroa, mikä ylitti talousarvioon (II LTA) kirjatun määrän. Maksuvalmiuden turvaavaa lainanottomäärää kasvatti hyvinvointialueille maksetut noin 4 miljardin euron suoritukset, joiden maksupäivän 2.1.2024 vuoksi niihin varauduttiin vuoden 2023 puolella.

Valtio laski liikkeeseen kolme uutta viitelainaa, yhteensä 9,0 miljardia euroa. Lisäksi toteutettiin 14 huutokauppaa, joissa myytiin vuosina 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2036, 2038, 2047 ja 2052 erääntyviä lainoja yhteensä 12,0 miljardin euron arvosta. Budjettitalouden ulkopuolisille liikelaitoksille ei tehty pitkäaikaista varainhankintaa vuonna 2023.

Valtion velkasitoumuksia laskettiin liikkeeseen 32,7 miljardia euroa. Tähän sisältyi 478 miljoonan euron arvosta velkasitoumuksia (lyhytaikaisia lainoja), jotka laskettiin liikkeeseen Senaatti-kiinteistöjä varten.

Vuonna 2023 ei laskettu liikkeeseen uusia valuuttamääräisiä obligaatioita. Valuuttamääräiset lainat on suojattu valuuttakurssiriskiä vastaan valuutanvaihtosopimuksilla.

Yleisöobligaatioista ja joukkovelkakirjalainoista saatu nimellisarvon ylittävä tai alittava määrä (emissiovoitto/-tappio) on jaksotettu laina-ajan kulumisen perusteella vaikutusajalleen korkokuluihin tai niiden oikaisuihin. Sarjaobligaatioiden emissioerojen jaksotus tehtiin ensimmäisen kerran tilinpäätökseen 31.12.2003. Muiden yleisöobligaatioiden ja joukkovelkakirjalainojen emissioerojen jaksotus tehtiin ensimmäisen kerran tilinpäätökseen 31.12.2017. Taseen pitkäaikaiseen velkaan on kirjattu lainan nimellisarvo. Liikkeeseenlaskupäivään mennessä kertyneet korot on kirjattu korkokulujen oikaisuna.

Johdannaiset

Valtiokonttori käyttää toiminnassaan korko- ja valuuttajohdannaisia sekä suojaamistarkoituksessa että korkoriskiaseman muokkaamiseen asetettujen limiittien puitteissa. Johdannaisista aiheutuvat kulut ja tuotot sisältyvät velkojen korkokuluina tai näiden oikaisuina rahoituskuluihin.

Kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä johdannaiset on jaettu käyttötarkoituksen mukaan valtion velanhallintaan liittyviin johdannaissopimuksiin ja Suomen Vientiluotto Oy:n korontasaus- ja jälleenerahoitustoimintaan liittyviin johdannaissopimuksiin. Velanhallintaan liittyvät johdannaissopimukset ovat luonteeltaan valuuttariskiä suojaavia tai korkoriskiasemaa muokkaavia. Suomen Vientiluotto Oy:n korontasaus- ja jälleenerahoitustoimintaan liittyvät johdannaiset ovat luonteeltaan suojaavia sopimuksia.

Johdannaissopimuksiin liittyvää luottoriskiä hallitaan vakuussopimuksin (CSA, Credit Support Annex). Valtion vakuussopimuksissa vakuutena toimii käteinen ja vakuuden määrä vastapuolittain perustuu johdannaissopimusten markkina-arvoon tarkasteluhetkellä. Vakuutta tarkastellaan päivittäin.

Annetut vakuudet ovat tilinpäätöksessä taseen rivillä Muut euromääräiset sijoitukset ja saadut vakuudet rivillä Muut lyhytaikaiset velat.

Tilinpäätöshetkellä avoimien johdannaissopimusten käyvät arvot ja kohde-etuksien arvot on esitetty alla. Sopimukset on arvostettu markkinoilta saatuun tilinpäätöspäivän käypään arvoon.

Johdannaisten käypä arvo ja kohde-etuuden arvo tilinpäätöshetkellä, miljoonaa euroa

Valtion velanhallinta	Käypä arvo		Kohde-etuuden arvo	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Euromääräiset koronvaihtosopimukset	-5 083	-6 148	167 308	152 719
Valuuttamääräiset koron- ja valuutanvaihtosopimukset				
Pitkäaikaiset koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-245	-251	2 995	3 037
Lyhytaikaiset valuutanvaihtosopimukset	-10	-176	1 595	3 993
Valuuttatermiinit	-121	-	4 573	-
Suomen Vientiluotto Oy:n korontasaus- ja jälleerahoitustoimintaan liittyvät suojaussopimukset				
Korontasausopimukset	333	410	9 819	9 148
Jälleerahoitus	-	0	-	41
YHTEENSÄ	-5 127	-6 165	186 290	168 938
Johdannaiskaupan vakuudet				
Annetut käteisvakuudet	-5 362	-6 555		
Saadut käteisvakuudet	424	532		
YHTEENSÄ	-4 938	-6 023		

Valtionvelan ja sijoitusten korot

Lainojen nimelliskorko on tilinpäätöksessä jaksotettu ajan kulumisen perusteella sekä tuotto- ja kululaskelmassa että talousarvion toteumalaskelmassa.

Talousarviokirjanpidossa valtionvelan korkomenot on nettobudjetoitu, joten korkotulot ja -menot kirjataan samalle momentille. Liikekirjanpidossa valtionvelan korot on kirjattu tilikartan mukaisesti rahoituskuluihin bruttoperiaatteesta poiketen nettona.

Talousarviokirjanpidossa sijoitusten korko on kirjattu talousarviotulo- ja talousarviomeno-tiluille erikseen bruttoperiaatteella. Liikekirjanpidossa sijoitusten korko on kirjattu tilikartan mukaisesti rahoitustuottoihin bruttoperiaatteesta poiketen nettona.

Omistusosuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa

Valtiolla on maksettuja omistusosuuksia kansainvälisissä rahoituslaitoksissa yhteensä 2 414 miljoonaa euroa (2 394 miljoonaa euroa vuonna 2022). Suurimmat omistusosuudet ovat Euroopan vakausmekanismi EVM:ssä 1 434 miljoonaa euroa ja Euroopan investointipankki EIB:ssä euroa 329 miljoonaa euroa.

Maksetuista omistusosuuksista on vuoden 2023 loppuun mennessä kirjattu taseeseen 1 704 miljoonaa euroa ja kuluksi 710 miljoonaa euroa. Taseeseen ei aktivoida valtion omistusosuuksia kansainvälisissä rahoituslaitoksissa siltä osin kuin kyseessä on pääomaosuutena suoritettu maksu, joka on rinnastettavissa valtionapuun tai -tukeen tai säätiön peruspääoman sijoitukseen tai yleishyödyllisen yhdistyksen liittymis- tai jäsenmaksuun, vaan maksettu osuus kirjataan kuluksi.

Valtion 31.12.2023 mennessä merkitsemistä pääomista on vaadittaessa maksettava (callable capital) 19 255 miljoonaa euroa. Erittely näistä on liitteellä 12 kohdassa Muualla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset.

Taseeseen sisältymättömät erät

Kansallisomaisuus jätettiin pois valtion aloittavasta taseesta vuonna 1998 muilta osin kuin se korvasi käyttöomaisuutta. Kansallisomaisuudeksi merkittiin lähinnä toimistokäytössä olleet historialliset rakennukset. Muun muassa eduskunnan, taidemuseon ja muiden virastojen hallinnassa olevat taideteokset, jotka on hankittu ennen vuotta 1998 sekä museoesineet ja -kokoelmat, puuttuvat kansallisomaisuudesta.

Maksuperusteella kirjattujen verojen osalta verotukseen liittyvät saamiset ja velat eivät sisälly valtion taseeseen. Yhteensä vuonna 2023 verosaamia oli 3 464 miljoonaa euroa (3 328 miljoonaa euroa vuonna 2022). Esitetyt luvut sisältävät vahingonkorvauksina määrättyjä ns. tuomiosaatavia lukuun ottamatta kaikkien verolajien jäämät yhteensä ja valtion lisäksi myös muiden veronsaajien osuudet jäämistä. Verohallinnon ennusteen mukaan verosaamisten kokonaismäärästä arvioidaan kertyvän verotuloihin 26 prosenttia ja valtion kertymäosuuden olevan 18 prosenttia kokonaisjäämistä. Ennuste on laskettu Verohallinnossa kehitetyllä verovelkojen luottotappioiden ennustemallilla.

Valtiolla on taseeseen sisältymättömiä saamia rikosoikeudellisista seuraamuksista. Yhteensä näitä oli 388 miljoonaa euroa (381 miljoonaa euroa). Rikosoikeudellisten saamisten luokittelua on päivitetty, joten myös vertailutieto on muutettu vastaamaan vuoden 2023 luokittelua.

Valtiolla oli palkkaturvajärjestelmään (palkkaturvalaki 1998/866) liittyviä palkkaturva-saatavia 137 miljoonaa euroa (127 miljoonaa euroa). Saatavien suoritukset kirjataan maksuperusteella, eivätkä saatavat sisälly taseeseen.

Eläkevastuuvulkaa ei kirjata valtion taseeseen. Eläkevastuu tarkoittaa niiden eläkeoikeuksien pääoma-arvoa, jotka ovat karttuneet 31.12.2023 mennessä valtion eläketurvan piirissä. Valtion eläkevastuu oli vuoden 2023 lopussa 101,0 miljardia euroa (97,0 miljardia euroa). Eläkevastuun katteena valtion eläkerahastossa olevan omaisuuden arvo oli 22,9 miljardia euroa. Näin laskettuna vastuusta oli katettuna 22,7 %.

Eläkevastuu 31.12.2023 on pääosin laskettu yksilötasolla perustuen henkilö-, eläke- ja ansio-tietoihin 31.12.2023 tilanteessa vuoden 2024 indeksitasoon korotettuna. Niiden alkaneiden eläkkeiden osalta, joissa Keva ei toimi eläkkeen maksavana viimeisenä laitoksena, on eläkevastuun laskennassa käytetty 31.12.2022 tilanteen eläketietoja vuoden 2024 indeksitasoon korotettuna. Palkattomien aikojen karttuneiden eläkeoikeuksien osalta pääoma-arvo on laskettu arvioidulle valtion kustannusosuudelle palkattomien aikojen 31.12.2023 mennessä karttuneesta menosta.

Arviointi- ja vahvistuslausuma

Valtiokonttori on vuoden 2023 aikana arvioinut valtion keskuskirjanpidon ja valtion tilinpäätöslaskelmien ja niiden liitteiden kokoamisen sekä niihin liittyvien menettelyjen sisäistä valvontaa ja siihen kuuluvaa riskien hallintaa käyttäen soveltuvin osin Valtiovarain controller -toiminnon suosituksen VM/899/00.00.01/2018 mukaista, COSO 2013 -malliin perustuvaa sisäisen valvonnan arviointikehikkoa. Arvioinnin perusteella sisäinen valvonta ja riskien hallinta täyttää talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä asetetut vaatimukset.

Vuoden 2023 valtion keskuskirjanpidon hoidolle ja valtion tilinpäätöksen valmistamiselle tehtiin riskianalyysi, jonka yhteydessä sovittiin kehittämiskohteista ja -toimenpiteistä.

Vuoden 2024 aikana seurataan riskianalyysissä sovittujen kehittämistoimenpiteiden toteutumista ja jatketaan toimintaan sisältyvien riskien arviointia tavoitteena systemaattinen ja kattava riskienhallinta.

Helsinki, Valtiokonttori 27 päivänä maaliskuuta 2024

Pääjohtaja

Liisa Räsänen

Toimialajohtaja

Lasse Skog